

Lukà andí Yěsù Krístò bhà Ídzì Màkürù Yàrí bhǔkù ò ì nòtù ádròdrǒ dhu tí dhu

Yàrí ní Lukà tí kátina ádràngbǎ mǎngangà (Kòl 4.14) náandí Yěsù Krístò bhà Ídzì Màkürù. Kǎndí ka Ròmà tó kígò ò rò, mbèmbè azà kumì atò mà àrùbhù kumì atò mà nà nzínzì ǒ Yěsù Krístò ka kúgù dhu-dzidǒ. Ndi Lukà ní'ì nzǐ Yěsù bhà uvitatále, pbétù kǎtè Yěsù nunda ale mà nà ndíní ndì nduní tí Yěsù bhà ípìrǒnga ní'ì yà adzi ǒ tí dhu. Ndirò, kǎnda Yěsù bhà uvitatále Pòlò Ídzì Màkürù t'únòta tó atdídhená kǎbhà abhi ǒ (Kas 16.10-17; 20.5-21.1). Ka ní'ì nzǐ Màyàhudì (Kòl 4.10-14).

Lukà andí ndi bhǔkù Tòfilò tí kátina Mùgìrikì tò. Ndi ale i'ì orá ngarí ǒ. Kǒvò-otù ǒ, Lukà ambénà dhu òvò dǒ yà ìnzǐ ní Pbhàyàhúdì-tidò tó pbàkrístò tò. Kǎzè dhu ní abádhí-dò ràlǔ dhu Yěsù rira ì nígù átò atdíkpá Pbhàyàhúdì mà nà.

Lukà àndà nga nà atdídǒ ale ní itsìya ònzì ka karí ale: vèbhále, nzónzo, nzérenгатále, nǎkùtále, anditále, nzére-alafí írǎ ale, ndirò ìnzǐ ní Pbhàyàhúdì. Kǎbhà ote-lùkpǒ ní: itsòta, Hǐlǎ-Alafí, hirò ònzì ka kí dhu, nzérenga t'úbàta, ndirò dhu àkǎ kòdò ale ádràngbǎle Yěsù ríngò dhu tò dhu.

Ungbòta-ǒwátá ò, kǎndí ndi «Uvitatále kàsǔ tó bhǔkù.»

Bhũkù-nyìtì ka kóhù tí dhu

- Bhũkù-dòkpa (1.1-4).
- Bàtizò nubhónà Yùwanì ùgụ ka kí dhu mà Yèsù ùgụ ka kí dhu mà nà dhu (1.5-2.52).
- Bàtizò nubhónà Yùwanì rĩ Ídzi Màkürù ùnɔ dhu (3.1-20).
- Yèsù rĩ bàtizò àlě dhu mà pfòmvo Sitanì rĩ kà-afí ùmvú dhu mà nà dhu (Luk 3.21-4.13).
- Gálilayà tó pbirì ǒ Yèsù anzì kasu (4.14-9.50).
- Yèrùsàlemà tó kigò ò ndì ndàrà ònà kàsùmì ǒ Yèsù anzì kasu (9.51-19.44).
- Yèrùsàlemà ndì ndàrà àhụ rò Yèsù anzì dhu mà kùdà òyá dhu mà nà (19.45-24.53).

Yàrí bhũkù Lukà andí okúna dò rò dhu (Kas 1.1-3)

¹ Ádrùngbǎle Tòfilò, ábhǒ ale nyú nómvù wà ì rándí dhu yà àlě nzínzì ǒ ndì nónzì dhu dǒ.

² Abádhí nándí ì dhu àdhàdhì, yà ì dhu rĩ 'òpè 'ònzì ì dhu nala nyìkpóya nyú nǐ ale náawe àlě tó dhu bhěyi. I ale ní ì adù 'òpè 'ùnò ndì ɔte indrũ tò.

³ Ní ima mà átò, ma mádù kóró ì dhu tó obhónga nónè muni mběyi nyú, ròpè ndì yà ì dhu náapè ì rórò. Ní ádrùngbǎle Tòfilò, ndì dhu-okú dò rò ní ndì, ma mòzè mandí yà ma mónè muni fíndá obhónga dhu indù,

⁴ ndíní nyi nyuni tí dhu, yà indù ka kúdhe dhu rárí obhó dhu nyú.

*Bàtizò nubhónà Yùwanì nùgụ ka kí dhu tó màkürù
(Zǒz 13.12; 1Sà 1.1)*

5 Hèròdè ní'ì Yùdeyà tó p̀b̀irì ǒ ádr̀ungbǎ kamà tí ònà kàsùmì ǒ, Zàkàriyà ní'ì kùhanì. Ndi Zàkàriyà ní'ì atdí kùhanì yà Àbiyà bhà pb̀adzukuru tí i'ì pb̀akùhánì nzínzi ǒ. Kàbhà tsìbhále-ɔ̀vò ní'ì Èlizàbeti, Àr̀õnì-dhú bvũ tsìbhíngba. Ndirò, ndi Àr̀õnì ní'ì pb̀akùhánì tó ádr̀òdr̃ò ale d̃ǒ kamà.

6 Ní Zàkàriyà mà Èlizàbeti mànà óỹǒ kóró ní'ì obhónángatále Kàgàwà-ònzǐ, ndirò Ádr̀ungbǎle Kàgàwà bhà Ƴyatá nífũ arí atdí d̃ǒ ale.

7 P̀b̀étù abádhí ní'ì ìmbǎ atdí ngbángba nà matí, Èlizàbeti ní'ì ìngò-àyi nídhunǐ. Ndirò abádhí óỹǒ kóró ní'ì iwà óngò mùlà tí ale.

8 Ní atdíku, yà Zàkàriyà mà náarí kasu ònzi mànà atdíkpá pb̀akùhánì tó r̀uwu ǒ, Zàkàriyà adì ndàmbe p̀b̀ìndà kasu nónzi d̃ǒ Kàgàwà-ònzǐ.

9 Ní, yà pb̀akùhánì tó màndu núnò dhu bhěyi, ɔ̀dhína náavò Zàkàriyà ngàlà nǐ, ndínǐ otsú tí yà pb̀akùhánì kèlě ṽiyà d̃ǒ rò nóotsúnà ònà Ádr̀ungbǎle Kàgàwà bhà idzá kàluga ò. Kǎhù ndr̀uù aróngu alindra-tidò nóbì perè tí màzàbahù d̃ǒ.

10 Wò ndi kàsùmì ǒ, kóró ngũkpà ale náadù òko àmbe 'itsò d̃ǒ irinǎ rò.

11 Nírò ní ndi Ádr̀ungbǎle Kàgàwà bhà màlàyikà níto ndi Zàkàriyà tí, ndàdù ide alindra núbì kà r̃ì dònà rò màzàbahù tó fangà dònǎ rò.

12 Ní wò màlàyikà ndi ndàla rò, Zàkàriyà-afí náabè ndi atdí d̃ǒ, ɔ̀dɔ̀ ràdù isí ònà.

13 P̀b̀étù màlàyikà adù àtìnà kà nǐ: «Zàkàriyǎ, nzǐ ɔ̀nzi ɔ̀dɔ̀, Kàgàwà níri wà p̀b̀ukù itsòta

nídhunǎ. Pbhùkù tsibhále Èlizàbetì rǎ kpatsibhá ngbángba núgu indù, nyadù òvòna nóvò Yùwanì tí.

14 Ní kǒkú dò rò, idhènu níikaya ndì, nyadù àdi ádrùngbǎ dhèdhe nyú ǒ. Ndirò, ibí ale nyú nóokoya dhèdhe ǒ, ka kùgù ka dhu-okú dò rò.»

15 Ndi ngbángba ní'iya ádrùngbǎle Kàgàwà-nyìkpó ǒ. Kǒmvúya nzǐ òvayì mà, ndirò kǒmvúya nzǐ ale òrì rádù atdí iwa-tidò mà. Kàgàwà níiraya ka pbìndà Ilǎ-Àlafí nǎ, àdàdì íyànà-fitsù ò rórò.

16 Ndirò, ka ní ndi Pbhàsràyélí nzínzì ǒ ibí ale nabhùya rìngò fìyó Ádrùngbǎle Kàgàwà-tì'ò.

17 Kàgàwà-ònzǐ kùbhìya nà ale-afí-tidò, ndirò ádrùngbǎnga tó òbi-tidò ní'iya yà Kàgàwà bhà nabì Èliyà ní'ì nà ale-afí mà, ádrùngbǎnga tó òbi mànà-tidò. Kǎbhùya inzo mà rùngbò ì abáya mànà, ndàdù ìnzǐ arí Kàgàwà ózè dhu ònzì ale nábhu rùgèrè ì, 'òngò obhónángatále tí. Ndi dhu bhèyi ní ndi, kǒbhòloya ìndrù angyangyi Ádrùngbǎle Kàgàwà tò.

18 Zàkàriyà níivú dhu màlàyikà-tsù, ndàti: «Wò nyi nyùnò dhu tó obhónga núnǎ ma mí àdhu rǒ? Obhó tí, ima ní màlà-akpà nyú, ndirò pbàkà tsibhále bhà ato mà nàrà wà ádzí nyú átò.»

19 Ní wò màlàyikà adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ima ní Gàbrìyeli, yà bìlǐ ma marí ide Kàgàwà-ònzǐ, mambe kàbhà kasu ònzì dǒ ale. Ní Kàgàwà ìvì ma tinu ò, mirà wòrí ídzi màkùrù nóvò indù.

20 Pbhétù yà inzà nyi nyà'ù yà ma mùnò indù dhu rǎ 'ònzì fìyó kàsùmì ǒ dhu dhu-okú dò rò, nyi nyóngo ìwǐ tí, ìnzǐ nyongò òte, ràrà àhu ì dhu

nóowuya 'ònzì òyá idho ò.»

21 Wò Zàkàriyà mà rǒte màlàyikà mànà òná kàsùmì ǒ, ihé-yà náadù òko 'àmbe Zàkàriyà nódò dǒ irí rò. Ní, ìnzì kà rǎhụ sese Kàgàwà bhà idzá kàluga ò rò rò, idho núuko abádhí atdíđǒ.

22 Ní Zàkàriyà níitdègu àrà àhụ ányì rò, ní kǎdù nzá òte ìndrǔ mànà. Pbéttù kǎdù àdì ndàmbe inga núdhò dǒ ọtsúna-kpò ní, ìnzì ndì ndóte rórò. Ní ìndrǔ adù dhu òsù, iwà Kàgàwà ràvi ndì Zàkàriyà tò onyụ rǒdzì kà-dò dhu bhěyi dhu tó ófò ǒ ndì kàluga ǒ.

23 Zàkàriyà mà tó rǎwụ níitdègu ìku, ní kǎdù ndì ndàrà àhụ pbìndà.

24 Ní ngúfe idho dzidǒ, Èlìzàbetì, kàbhà tsìbhále náangò òna tí. Kǎdù ndòrù, ràrà àhụ imbò àbì tí. Kǒngónà àtìna affina ò:

25 «Kànì Ádrùngbǎle Kàgàwà ónzì idù dhu. Àbadhi nípfo wà ma yà nyìdu àbhě arí ràmbe ìwụ dǒ ìndrǔ nzínzì ǒ dhu-íyà ǒ rò.»

Yēsù núgu ka kǐ dhu tó màkǎrù

(Màt 1.18-23; Ìsa 7.14)

26 Atdíku, azà àbì tó òna nà Èlìzàbetì rǐ'ì rórò, Kàgàwà náavì pbìndà màlàyikà Gàbrìyeli ràrà Gàlìlayà tó pbìrì ǒ, Nàzàretì tí kátina atdí pbanga ò.

27 Ányì kǎrà atdí tsìbhíngba, ìnzá àpè kpatsìbhále núnì tí'ò. Ndi tsìbhíngba ní'ì iwà Dàwudi-dhú bvě ale, Yòzefù órì. Kǒvò ní'ì Màriyà.

28 Màriyà tí ndì ndàrà àhụ rò, wò màlàyikà náatse ka, ndàti: «Ìlè nyi Màriyá, iwà nyi

nyàbà Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ídzìnga, ndirò inè Kàgàwà rǐ'ì nyi nà.»

²⁹ Wò οτε ndi ndirò rò, Màriyà-afí náabè ndi atdíǎ. Kírè nga afína ò ndàti: «Yàrí mùlèmbè-tì nyú ní àdhu?»

³⁰ Ní màlàyikà adù àtìnà kà nǐ: «Inzǐ onzi odo Màriyǎ, Kàgàwà bhà ídzìnga nyi nyàbà wà nídhunǐ.

³¹ Kòñǐ nyi nyóngo ùnu tí, ndirò nyi nyuguya kpatsìbhá ngbángba, nyadù ovòna nóvò Yèsù tí.

³² Ka nǐ'iya ádrùngbǎle, ndirò ka kanziya ka kóró dhu dǎ arǐ'ì Kàgàwà t'ídhùnà tí. Ndirò, Ádrùngbǎle Kàgàwà náadùya kili ràdi abhunà, kamà Dàwudi bhà tombi dǎ.

³³ Kònyuya idzi Yàkòbhò-dhú dǎ, ndirò kàbhà idzi nǐ'iya dhòdhóhóngà tó.»

³⁴ Ní, Màriyà níivú dhu màlàyikà-tsǎ, ndàti: «Wò dhu rǎkǎ ìngbǎ dhu bhěyi idù, yà inzà ma màpè kpatsìbhále núnǐ rò?»

³⁵ Ní, màlàyikà náadù dhu àdu kà tò ndàti: «Ìlǐlǎ-Alafí rǐfo dùnú, ndirò kóró dhu dǎ arǐ Kàgàwà rǐ nyatsi pòndà ádrùngbǎnga tó obi nǐ sísí bhěyi. Ní ndi dhu-okú dò rò, nyi nyúguna ngbángba nǐ'iya Kàgàwà ópì fǐndà, ndirò ka kanziya ka Kàgàwà t'ídhùnà tí.

³⁶ Kòñǐ, a'ènu Èlizàbeti rǐ'ì azà àbǐ tó òna nà, àzèmbè iwà ka kati ndi ìngò-àyi tí rórò. Kà rǐ kpatsìbhíngba núgu mùlà dǎ rò,

³⁷ ìmbǎ Kàgàwà lèma nónzì rí dhu náarǐ'ì nídhunǐ.»

³⁸ Nírò ní ndi Màriyà náadù àtìnà màlàyikà nǐ: «Ma ní Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ìno-àyi. Ní, ítse

ndi dhu ronzì ndì yà nyi nyùnò ka dhu bhěyi.»
Wò dhu-dzidǒ, màlàyikà náadù ndìvà ndàrà kà-
tí rò.

Màriyà rǎrà Èlizàbeti nándà dhu

³⁹ Wò ndi kàsùmì ǒ tí, Màriyà náadù ndìvà
ndàrà kòmbómbí, yà Yùdhà bhà pbìrì ǒ arí pbìrì-
akpá nzínzì ǒ atdí kigò ò.

⁴⁰ Ní ànyì, kǎtsù Zàkàriyà bhà idza, ndàdù
kàbhà tsìbhále Èlizàbeti nátsè.

⁴¹ Èlizàbeti nítdègu Màriyà nátsè ndì dhu
nìrì, ní kà-fitsù ò rí'ì ngbángba náadù ndòpè
ndùbě nga kà'ò. Ndirò, Kàgàwà náadù Èlizàbeti
nìra Ɔlǎlǎ-Afína nǎ.

⁴² Ní, Èlizàbeti náadù ndòpè ndòtè orú tǔna
nyú nà, ndàti Màriyà nǎ: «Kàgàwà náso wà nyi
atdídǒ ròsè kóró vèbhále dònǎ. Ndirò, kàso wà
finu-tsù ò rí'ì ngbángba átò.

⁴³ Ɔngbà dhu-bvùtí dhu yà, pbàkà Ádrùngbǎle
Kàgàwà-tsánà nyú náarírà mandà nǎ?

⁴⁴ Ándà, nyi nyàtsè ma dhu nítdègu isǎ bǐdu ò,
ní ànyìrǒ rò tí, yà fidu-tsù ò rí'ì ngbángba náadù
ndòpè ndùbě nga fidu-tsù ò, ádrùngbǎ dhèdhe-
okú dò rò.

⁴⁵ Inyi, nyi nyònzì wà hirò, yà Ádrùngbǎle
Kàgàwà núnò indù dhu rǎ ndònzì ònzì dhu nyi
nyà'ù dhu-okú dò rò.»

Màriyà rǎ Kàgàwà nílè dhu
(1Sà 2.1-10; Zàb 113)

⁴⁶ Nírò ní ndi Màriyà ati: «Ma mí Ádrùngbǎle
Kàgàwà nílè atdyúdu nyú nà,

47 ndirò afídu rǐ̀ì ádrùngbǎ dhèdhe nyú ǒ, Kàgàwà pbàkà Ǫgùba ò.

48 Kàgàwà nírè ma, yà ìnzǐ ìndrǔ rǎdù òzùna dhu tí pbìndà ìno-àyi. Obhó tí, ròpè ndì kombí, kóró ale rǒngò matì hirò nónzì tsìbhíngba tí.

49 Kóró dhu dǒ arí̀ì ɔbì nà Kàgàwà nónzì ádròdrǒ dhu nyú idù. Kǒvò ní ìlǐlǎ ɔvo.

50 Ndirò, yà ɔdòna ònzi arí ale dǒ kǎrí izu nába bìlǐnganà.

51 Kǎvi ɔbìna nyú, ndòpfòlò yà idzítá tó afíya nà arí̀ì ale-ǒnga.

52 Kífo ádròdrǒ kámá fíyó ádròdrǒnga tó tombi dǒ rò, ndàdù yà ìnzǐ ka karózùna dhu tí ale nídzi, ndùlì ádròdrǒ ngari ǒ.

53 Kǎbhu ìmbǎ dhu arí̀ì foyá ale rònzi atdíđǒ, ndàdù ònzǒnzi ale nítu, ndòdì ròwù ɔtsúya-kpa nà.

54 Kònzì pbìndà ìno, Pbàìsràyélì dzùna, ndàdù pbìndà izu nírè dǒyá,

55 àdhàdhì yà angyangyi ndì ndavò àlě t'ábána, Àbràhamù mà, pbìndà pbàdzukuru mànà tò, bìlǐnganà ndì ndongó tí ònzìnà dhu bhěyi.»

56 Ní Màriyà mà náadù òko atdíkpá Èlizàbeti mànà, ràrà àhu mbèmbè ìbhu àbǐ tí. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndìvà, ndàdu ndì pbìndà.

*Bàtizò nubhónà Yùwanì núgu ka kí dhu
(Luk 1.13-17; 3.4-9)*

57 Èlizàbeti rǐ̀ ndùgu òná kàsùmì níitdègu àkǎ, ní kǎdù kpatsìbhá ngbángba núgù.

58 Ní, Èlìzàbetì mà aróko mànà atdíkpá pbanga ò ale mà, kà mà t'ídzá-bhà mànà níitdègu Ádrùngbǎle Kàgàwà nábà izu Èlìzàbetì dǒ, rùgù ngbángba dhu tó màkürù níri, ní abádhí-idhè níika ndì atdíkpá Èlìzàbetì mànà.

59 Ní, wò ngbángba nónzì atdí yengè rò, abádhí iwú, kadù kònzǐnga nóbhòlò. Ndirò, abádhí azè kilì àbanà Zàkàriyà-ovò kà-dǒ.

60 Pbétù, wò ngbángba-tsánà Èlìzàbetì náadù àtìna: «Ìnzì ní wò dhu bhèyi. Kàkǎ kòvò ovòna Yùwanì tí.»

61 Ní, kǒkò Èlìzàbetì mà rǐ'ì mànà ale náadù àtìna kà nǐ: «Ìmbǎ Yùwanì tí kátina ovò náarí ì'ì pbùkù idzá-bhà nzínzì ò ale dǒ.»

62 Ní, abádhí adù dhu ìvu kà t'ábanà-tsǔ otsúya nǐ, ndínǐ ì unì tí kà ròzè kòvò pbìndà ingba-ovò àdhi tí.

63 Ní, Zàkàriyà adù dhu àndí karí dòná odu-afǎ-ngba nónzì otsúna nǐ kiwǔ nà, ndàdù yàrí dhu àndi dòná: «Kǒvò ní Yùwanì.» Ní idho adù kòrí ale nukò kóró.

64 Ní ànyìrò rò tí Zàkàriyà-tsù náadù ndàngbe, Zàkàriyà ràdù ndòpè ndòtè, ndàmbe Kàgàwà nílè dǒ orú tǔna nyú nà.

65 Odo níisí kóró ànyìrò arí'ì kyèròkyèrò pbanga ò ale ò. Ndirò, Yùdeyà tó pbìrì ò arí'ì pbìrì-akpá nzínzì ò pbanga ò, ìndrǔ nóowúnà wò ndì nònzì kóró dhu tó màkürù kèlě náwe rǒ.

66 Ní, kǒkò ì nònzì kóró dhu dǒ ka kúnona dhu nìrì ale náadò ì dhu afíya ò, 'adù àmbe àtìna dǒ: «Yàrí ngbángba ní'íya ìngbà dhu bhèyi ngbángba-tidò?» Obhó tí, Ádrùngbǎle Kàgàwà

bhà ádrùngbǎnga tó obi ní'ì ndi ngbángba nà.

Zàkàriyà rĭ Kàgàwà nĭlè, Kàgàwà bhà nabi bhěyi dhu

⁶⁷ Wò dhu-dzidǒ, Kàgàwà níirá Zàkàriyà, wòrí ngbángba t'ábanà, Ìlĭlǎ-Alafí nĭ. Ní, Zàkàriyà adù ndòpè ndòtè Kàgàwà bhà nabi bhěyi, ndàti:

⁶⁸ «Ìlèta náká kabhu Ádrùngbǎle, Pbàìsràyélí tó Kàgàwà tò,

kĭrà pbìndà ale nánda, ndàdù ùwunà nídhunĭ.

⁶⁹ Kádù obhónánga tó uwuta níbhò àlě tò, pbìndà ino-akpà Dàwudì bhà idzá-bhà tírò.

⁷⁰ Kàgàwà náavò dhu angyí nyú pbìndà ìlĭlǎ pbànábí-otù ǒ, ndàti:

⁷¹ Ndì rigúya àlě àlě tó òmvù-fó rò, ndírò ndì rigúya àlě kóró ale yà àlě nóndrò-fó rò.

⁷² Ndi dhu bhěyi ní ndi kĭtè pbìndà izu àlě t'ábána tò, ndàdù abádhí tò ndi ndanzì pbìndà ìlĭlǎ ungbòta tó làká nĭrè.

⁷³ Kǎnzì ndi dhu àdhàdhì yà àlě t'ábanà Àbràhamù tò ndi ndatsò dhu bhěyi.

⁷⁴ Kǎti, ndì rigúya àlě àlě tó òmvù-fó rò, ndínĭ àlě kongó tí kàsǔna nónzì ìnzì àlě kí odo ònzì rórò.

⁷⁵ Ndi dhu bhěyi ní ndi, àlě kokoya ìlĭlǎ ale tí Kàgàwà-nyìkpó ǒ, ndírò obhónángatále tí, kóró kàsùmì yà òko àlě kòko àlě-nyìkpó nà òná ǒ.

⁷⁶ Ndirò inyi pbànĭngbá, inyi ní'iya kóró dhu dǒ arí'ì Kàgàwà bhà nabi.

Obhó tí, nyi nyadìya angyi Ádrùngbǎle tò, otu nyi nyobhòlo tí kà tò.

⁷⁷ Ndirò, nyi nyadùya dhu òvò kàbhà ale tò, ndíní abádhí ɯni tí dhu, kà rǎrǎ ìrà ì nígu,

ndàdù fíyó nzérenga núbà fíyò.

⁷⁸ Obhó tí, àě tó Kàgàwà ní atdíđǎ arí ìndrǔ-izù nǎlǎ Kàgàwà:

kǎbhùya òrù-akpà ǒ awáwù rǎwù àě-dǒnga, àdhàdhì ndìto rí adyifò náarí ale-dǒnga nǎwù dhu bhèyi.

⁷⁹ Kǎbhùya yà ìnò ǒ aróko, yà ɔve-sisì níibvú ndì dòyá ale-nyǐnga rǎwù.

Ndi dhu adùya àě àbhɯ àě rùngu màrùngà tó otu.»

⁸⁰ Wòrí ngbángba náambénà òvi dǒ, afína ràdù àmbe ɔbi òtsì dǒ. Kǒngónà àdi rùngù ò, rǎrà àhɯ Pbàìsràyélí-ònzǐ ndì ndaraya ndàvi kpangba òná idho ò.

2

Màriyà rǐ Yěsù nǎgu dhu

(Màt 1.18-25; 5.1-2; Ìsa 9.5)

¹ Ndi idho ǒ, ádròdrǒ kámá dǒ kamà Kàyìsarà Ògústò náabhù ɯyátá ndàti, pbìndà pbìrì ǒ aróko kóró ale rǎkǎ kandǐ físi ò.

² Wò ndì wemberè tó andítá náanzì ndì yà Kùrèniyò ní'ì lèwalì tí Siriyà tó pbìrì dǒ nínganí.

³ Kóró ale náawù ì àndi, ngǎtsi ale rǎrà ndàndi fíyó pbanga nyú ò.

⁴ Ní, Yòzefù níivà ndì átò, ndùpò Gàlilayà tó pbìrì ǒ pbanga, Nàzàretì tí kátina ò rò, ndàrà Yùdeyà tó pbìrì ò, ndàrà àhɯ Bètèlèhemù,

ádrùngbǎ kamà Dàwudì ka kùgu òná pbanga ò. Kàrà ànyì Dàwudì-dhú bvě ale tí ndì ndí'ì nídhunĭ.

⁵ Ábadhi mà náawù ànyì yà ndì ndòrì pbìndà tsìbhále Màriyà nà, òna nà rí'ì rórò, ndínĭ ka kandí tí ì físi ò.

⁶ Ní ànyì ì òwù ùvò rò, Màriyà rĭ ndùgu òná idho náaká.

⁷ Ní, kùgu pbìndà sengba tó kpatsìbhá ngbángba, ndàdù ngbǒna nákpòrò mberù nĭ. Kádù ndì ngbángba níli ràyi ìzǎ arí dhu ònyu òná kìwalì ò, ìmbǎ ngari rĭ'ì olo-dzà ò abádhí tò nídhunĭ.

*Màlàyíká rĭ 'àvì mùtungà t'úndatatále tò dhu
(Màt 2.1-15; Ìsa 41.27)*

⁸ Ndi pbìrì ò, mùtungà t'úndatatále ní'ì fíyó tàrà tò màhò nódo ì'ì kùbhingá irí ò ró.

⁹ Ní, Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà màlàyikà níto ndì abádhí tí, Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó awáwù ràdù ndàtsì abádhí dǒ. Ní odo nísi abádhí-afí ò atdídǒ.

¹⁰ Pbétù, màlàyikà náadù àtìna abádhí nĭ: «ĭnzĭ nyònzì odo, ma mìrà kóró ale-idhè rĭ ndìkǎ nĭ ìdzì màkǔrù nà fǔkù nídhunĭ.

¹¹ Indo yàrí iku ò, ka kùgù Ōgùba fǔkù, Dàwudì bhà kigò ò. Ndi Ōgùba ní Krístò Ádrùngbǎle.

¹² Ndirò, kànĭ kùnĭ nyĭ nyĭ róná dhu: nyĭ nyĭ iré-ngba nótu mberù ò ka kàkpòrò ngbǒna, kadù ìlìnà ràyi ìzǎ náarí dhu ònyu òná kìwalì ò ró.»

¹³ Ànyìrǒ rò tí ní ndì, òrù-akpà ò màlàyíká tò ihé-yà náandu ì wòrí màlàyikà rǒ, ì rilè Kàgàwà, àti:

14 «Ilèta náká kabhu òrù-akpà ò arí'ì Kàgàwà tò! Ndirò, màrùngà náká ndì'ì yà adzi dǒ ídzi affiya nà ale tò!»

Mùtùngà t'úndatatále rǒwu Bètèlèhemù dhu

15 Málàyíkà nívà ì tiyá rò, 'àdu ì òrù-akpà ò rò, mùtùngà t'úndatatále náatè nzínziya ǒ 'àti: «Kòwu Bètèlèhemù, ndíní àlě kala tí anyì ndì nònzi dhu, yà Ádrùngbǎle Kàgàwà núnò àlě tò dhu.»

16 Ní, abádhí náawù anyì tsàkàtsàkà, 'àdù Màriyà mà nótù Yòzefù mànà, ndirò ngbángba ràdù ì'ì izá arí dhu ònyu òná kèwalì ò ndì ndàyi ró.

17 Ndi ngbángba ì àla rò, abádhí náawe yà málàyikà núnònà fíyò kà-dǒ dhu.

18 Ní kóró ale, yà mùtùngà t'úndatatále rǎnɔna dhu nìrì ní idho núuko wò abádhí rǎnɔna dhu dǒ.

19 Phétù, Màriyà náadò wò dhu kóró afína ò, ndàdù àmbe inga nírè dǒ dòná atdíǒ.

20 Wò dhu-dzidǒ, mùtùngà t'úndatatále náadù ì Kàgàwà nífù ì'í, 'àdù àmbe ilènà dǒ rórò, kóró dhu-tsí yà ì ìrì, 'àdù àlanà nónzi ì yà abádhí tò málàyikà núnònà dhu bhèyi tí nídhuní.

Yèsù tó ngbángba-ɔvò nóvò ka kí dhu

21 Atdí yengè níitdègu àká wò ngbángba ka kùgù dhu-dzidǒ, ní ka kadù kònzǐnga nóbhòlò. Ka kadù ndi ngbángba-ɔvò nóvò Yèsù tí, àdhàdhì yà málàyikà núuno inzà kà-tsánà àpè òngo òna tí rórò dhu bhèyi.

*Yěsù tó ngbángba nítè ka kówu Kàgàwà tò
Kàgàwà bhà idzá rò dhu
(Law 12)*

²² Yòzefù mà, Màriyà nà rě 'ù'ò 'ilă Kàgàwà-nyìkpó ǒ òná idho náaká àdhàdhì Músà bhà Ʋyátá núnò ka dhu bhěyi. Ní abádhí idyi Yěsù tó ngbángba 'òwù nà Yèrùsàlemà tó kigò ò, 'òwù itènà Ádrùngbăle Kàgàwà tò.

²³ Obhó tí, Ádrùngbăle Kàgàwà bhà Ʋyátá ò ka kandí dhu katì, sengba tí ka kùgù kpatsìbhíngba nópì ka rărõngo Ádrùngbăle Kàgàwà tò.

²⁴ Ní abádhí náadù yà Ádrùngbăle Kàgàwà bhà Ʋyátá núnò perè núbho átò. I perè ní'ì óyǒ aliri, ngătsi nǐ óyǒ àmbǒ-nzo.

²⁵ Wò ndi kàsùmì ǒ, atdí ale, Sìmìyonì tí kátina ní'ì inè Yèrùsàlemà tó kigò ò. Ndi ale ní'ì idzi ale nyú. Ka ní'ì obhónángatále, ndirò Kàgàwà nífù arí atdíǒ ale. Ndirò, kǒngónà Pbàìsràyélí ndì ndigú tí rírà ale nódò. Ní Kàgàwà nírá ka pbìndà Hìlă-Alafí nǐ,

²⁶ ndi Hìlă-Alafí ràdù dhu òvò angyangyi kà tò ndàti: ìnzǐ kà rovéya inzá ndi ndàla Ádrùngbăle Kàgàwà rìvina Krístò rórò.

²⁷ Ní, Hìlă-Alafí rě ndùnda rò, kărà òtsù Kàgàwà bhà idza. Nírò ní ndi Màriyà mà, Yòzefù nà níwú Yěsù tó ngbángba nà, ndínǐ yà Ʋyátá núnò dhu náaká tí.

²⁸ Ní, Sìmìyonì náakò ngbángba ndàtdù, ndàdù òtsò nábhu Kàgàwà tò, ndàti:

²⁹ «Ádrùngbăle Kàgàwă, kòmbí nyi nyí mbă pbùkù ino-akpà núbha ròvè,

àdhàdhì yà angyangyi nyi nyavò idù dhu bhěyi.
³⁰ Obhó tí, ma màla wà pbùkù rò ìrà ògù
 nyìkpódu nyú nǐ.
³¹ Ndi ògù ní yà nyi nyú nyi nyabhòlò kóró ale tò.
³² Ka ní yà inzà àpè nyunǐ kóró yà adzi ǒ ale-
 nyǐnga náwù rí awáwù.
 Ndirò ka ní ádrùngbǎnga tó awáwù pbùkù ale
 Pbàìsràyélí tò*.»

*Sìmiyonì rǐ Yěsù onziya dhu nóvo angyangyi,
 Kàgàwà bhà nabì bhěyi dhu*

³³ Yěsù t'ábanà mà, kà-tsánà mànà idho núuko
 atdíǒ, wò Sìmìyonì rùnona Yěsù tó ngbángba nǐ
 dhu níri ì'í rò.

³⁴ Sìmìyonì náaso abádhí, ndàdù àtìnà kà-
 tsánà Màriyà nǐ: «Yàrí ngbángba rǐ Pbàìsràyélí
 nzínzì ǒ ábhǒ ale nábhǔ ràwà ì, ndàdù ábhǒ ale
 nídì. Ndirò, ka ní ize yà ìndrǔ àbhǔ rí ràgò ì
 nzínziya ǒ,

³⁵ ndínǐ yà ábhǒ ale núuru afíya ò ìrèta núuvi
 tí ì kpangba. Ndirò inyi Màriyá, pbùkù àpbè rǐ
 ndìlì ìla tó obhi-akpà ka kòdù, ròsù afína ale bhà
 àpbè bhěyi.»

Tsìbhá nabì Anà rǒte Yěsù tó ngbángba dǒ dhu

³⁶ Wò ndi kàsùmì ǒ tí, Kàgàwà bhà atdí tsìbhá
 nabì, Anà tí kátina, ní'ì inè átò. Anà ní'ì Àserì-
 dhú-bvǔ ale, Fànoli t'ívànà. Ka ní'ì mùlà-àyǐ-
 ngba nyú. Abádhí náakò yà tsìbhíngba tí rò ì
 umbá ì nà ale nà àrùbhù atò kèlě tí, ndi ale ràdù
 òvè.

* 2:32 2:32 Ìsa 42.6; 49.6; 52.10

³⁷ Ní, kǎdù àdi abvo-àyi tí, ràrà àhù àrù kumì dòná ìfò nà atò nónzi ndì ndí dhu ò. Kǒngónà nǚ àhù iri Kàgàwà bhà idzá rò. Pbéù, kǒngónà Kàgàwà bhà idzá kasu kèlě nónzì adyíbhengá màtí ndirò kúbhingá màtí. Kǒngónà àdù ònyù t'ónyuta-tsù nùtsì, ndàdù àmbè ndìtsò dǒ.

³⁸ Ní, ndi tsìbhá nabi Anà níto ndì wò Simiyoni rǒte ònà kàsùmì ǒ, ndàdù ndòpè ndàbhù òtsò Kàgàwà tò. Ndirò, kǎdù ndòpè ndàwè dhu Yěsù tó ngbángba dǒ, yà Kàgàwà rí Yèrùsàlemà núwǔ dhu nódò arí kóró ale tò.

Yěsù tó ngbángba nà ka kóngo Nàzàretì dhu

³⁹ Yěsù t'ábanà mà, kà-tsánà mànà níitdègu kóró dhu nónzi yà Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà Hyátá núnò ka dhu bhěyi, ní abádhí adù 'àdu Yěsù tó ngbángba nà Gálilayà tó pbìrì ǒ fíyó kigò, Nàzàretì tí kátina ò.

⁴⁰ Ní, Yěsù tó ngbángba adù àdi ndàmbè ovi dǒ, ndàdù àmbè ɔbi àbà dǒ. Kàgàwà níirá ka dhu-ǒnga t'òvòta tó irèta nǚ, kóró kà rǒnzina dhu ràdù Kàgàwà-nyìkpó nófò atdí dǒ.

Yěsù rǐì Kàgàwà bhà idzá, atdí kumì dòná óyǒ nà atò nà dhu

(Luk 2.41; 1Sà 1.3,7,21-28)

⁴¹ Yà atò náaríà dhu bhěyi, Yěsù t'ábanà mà kà-tsánà mànà nóongónà òwu Yèrùsàlemà tó kigò ò, Pásìka tó mùhendù ò.

⁴² Ní, Yěsù níitdègu atdí kumì dòná óyǒ nà atò nísě, ní abádhí náawù atdíkpá Yěsù tó ngbángba mànà àdhàdhì yà angyi ì arónzina dhu bhěyi.

43 Ní, m̀hèndù iku r̀ò, Yèsù t'ábanà mà, kà-tsánà mà nà adù ì, 'òngò ìbha. Pbéù, Yèsù tó ngbàngba ná adù àdì Yèrùsàlemà tó kigò ò, inzà àbanà mà, íyànà mà nùni r̀órò.

44 Abádhí adù Yèsù àtì inè rí'ì odhína mà nà ì ùbhi atdíkpá r̀ó dhu tí. Nírò ní ndi iwà ì ùbhi, r̀òpè ndi kútsingánă, r̀àrà àhù pbítsòngă r̀órò, abádhí apè 'òmè Yèsù, fíyó ale mà, odhíya mà nà nzínzì ǒ.

45 Pbéù, abádhí ná adù nzà kàla. Ní, ndi dhu-okú d̀ò r̀ò, abádhí ná adù ì tdítǒ Yèrùsàlemà tó kigò ò, 'òwù kòmè.

46 Ní, ìbhu idho dzidǒ ní ndi, abádhí ná awù kòtù Kàgàwà bhà idzá àdì Úyátá tó màlímó nzínzì ǒ r̀ó. Kămbénà Úyátá tó màlímó r̀nɔna dhu nírì dǒ, ndàdù àrà dhu òngù r̀ǒ abádhí-tsǔ.

47 Kóró ale, yà kà r̀nɔna dhu nírì rí nùko r̀ǒ idho aránà atdíǒ, kàbhà inga t'únita mà, kà r̀àrà tsùnà ka kìvù dhu nádu r̀ǒ tí dhu mà nà dhu dǒ.

48 Ní, kà t'ábanà mà kà-tsánà mà nà nítdegù kàlă, ní idho nùuko atdíǒ. Ní, kà-tsánà adù àtìnà kà nì: «Pbànngbá, ádhu wò nyi nyònzì r̀òkà? Ándà pé, ima, àbanu mà nà, mà m̀nè nyi ádr̀ngbă izu nyú nà.»

49 Ní, Yèsù adù dhu àdu abádhí t̀ò ndàtì: «Ádhu nyi nyúbhi momè r̀ǒ f̀indà? Nyi nyùnì tí nzà dhu ma r̀àr'ì Àbadu bhà idzá ma m̀onzina kasu nà?»

50 Pbéù, wò Yèsù núnò dhu ná adù nzà kà t'ábanà mà, kà-tsánà mà nà-dò nálù.

51 Ní, Yèsù mà ná adù ì àdu abádhí mà nà 'òwù Nàzàretì. K̀ngónà abádhí-tsǔ dhu nírì atdíǒ, ndirò kà-tsánà ongónà àdù k̀kò dhu nódò kóró afína ò tí.

⁵² Ndirò, Yěsù tó ngbángba náadì ndàmbe òvi dǒ ngbǒna ò rò, dhu-ǒnga t'óvòta tó pbìndà irèta ràdù àmbe ndise dǒ. Kǒngónà àdù Kàgàwà-nyìkpó nófò rí dhu nónzì, ndàdù indrǔ-nyìkpó nófò rí dhu nónzì átò.

3

Bàtizò nubhónà indrǔ tò Yùwanì núuno Ídzi Mákǔrǔ

(Màt 3.1-12; Mrk 1.1-8; Yùw 1.6-8,19-28)

¹ Tibèriyò Kàyìsarà ni'ì Pbàróamá tó pbìrì ǒ kámá dǒ ádrùngbǎ kamà. Ní, atdí kumì dóná imbò nà ato tí kǒnyù idzi ró ato náhu rórò, Pòtiyò Pilatò ni'ì Yùdeyà tó pbìrì ǒ lèwalì. Ndirò, Hèròdè ni'ì Gàlìlayà tó pbìrì ǒ ádrùngbǎ kamà, Hèròdè t'ádònà, Filipò ràdù ì'ì Ìtùriyò mà, Tràkònitì mànà tó pbìrì ǒ ádrùngbǎ kamà. Ndirò, Lisàniyà ni'ì Àbilenì tó pbìrì ǒ ádrùngbǎ kamà.

² Wò ndi kàsùmì ǒ, Anà mà Kàyafà mànà ni'ì pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kámá. Ní, rùngù ò Zàkàriyà t'ídhùnà Yùwanì rí'ì rórò, Kàgàwà náavò pbìndà ɔte kà tò.

³ Wò dhu-dzidǒ, Yùwanì náadù ndòpè ndùbhi Yòròdanì tó idha-akpà-bidǒ arí'ì kóró pbìrì òna nǎ. Kǎránà indrǔ núnzì rǒ bàtizò tò, ndàrà àtìnà rǒ: «Nyùgèrè nyí nyùbhà fùkú nzérenga, nyádù bàtizò nálù. Ní, Kàgàwà ràdù fùkú nzérenga nùbà fùkù.»

⁴ Wò dhu bhěyi ní ndi, nabì Ísayà náandí pbìndà bhǔkù ò dhu náaká. Kǎti:
«Kòní atdí ale-tù rí ndìrì rùngù ò:
«Nyòbholo Àdrùngbǎle Kàgàwà bhà ngudhà,

nyùtǒ kà rǔbhi òná otu.

⁵ Ìbhù rǐ'ì òyá ngari náká nyǔtrɔ adzi òyá rùlè, nyǎdù p̀bìrì-akpá mà p̀bìrǐ-nzo màná núgolo, nyǒhù r̀ngò kyèngyèr̀ù tí.

Ì nùtdya otu náká nyùtǒ rikò túrútúrú, ndirò, kulukulu arí'ì òyá ngari náká nyǒhù mběyi.

⁶ Ndirò ní ndi, kóró ale rǐ Kàgàwà rǐ ìndrǔ níngǔ tí dhu nálǎ.»»

⁷ Ní, ihé-yà nóowúnà ìwu rǔ Yùwanì-ti'ò, ndínǐ Yùwanì núubhò tí bàtizò fǐyò. Ní, Yùwanì aránà àtìna rǔ abádhí nǐ: «Nyǐ ní ámvò tó osu-tsè! Ádhi ndi dhu nóvò f̀kù ndàti, nyǐ r̀rǐ ùgu yà r̀rà Kàgàwà bhà anya t'ítàtì ǒ rǔ?»

⁸ Nyònzì iwà nyǐ nyùgèrè nyǐ, nyǔbhà f̀kù nzére m̀tso dhu návì rǐ dhu. Ndirò, àpé nyìrè nga afíkù ò nyǎmbe àtìna dǔ: «Àbràhamù ní abhukà.» Ma mí dhu núno f̀kù: Kàgàwà rǎdù kàrí odu mà núgèrè r̀ngò Àbràhamù t'ídhúna tí.

⁹ Àlǒ ka kiyá wà kili itsu-pfò rǔ. Ní kóró itsu, yà ìnzǐ arí ìdzi itsu-kpǒ ní'ò, nukèrè ka kí, kadù àwàná kàzù ò.»

¹⁰ Ní ihé-yà níivú dhu Yùwanì-tsǔ 'àti: «Mǎ mí dhu ònzì ìngbǎ tí?»

¹¹ Ní, kǎdù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Oyo rǐ'ì m̀dzarè nà ale, náká ndàbhù ka atdí yà ìmbǎ rǐ'ì kà nà ale tò. Ndirò, ònyù rǐ'ì foná ale náká ndùndò ka ìmbǎ rǐ'ì kà nà ale tò.»

¹² P̀aratà tó p̀bàndómbé níiwú átò, ndínǐ ì alú tí bàtizò. Ní abádhí níivú dhu Yùwanì-tsǔ, 'àti: «M̀limǒ, mǎ mí dhu ònzì ìngbàtí?»

13 Ní, kǎdù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Àpé nyòwu pàratà t'úfótá tó fùrangà-bvu nótù rǒ orú nyú, ròsè yà uyátá ò ka kótù ka tí dhu dònǎ.»

14 Ndirò, pbànowí níwú dhu átò Yùwanì-tsǔ 'àti: «Olu mǎ'í na, mǎ mí dhu ònzi ìngbàtí?» Ní, Yùwanì adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Àpé nyòwu atdí ale-fó fùrangà mà nídha rǒ obi nǐ. Ndirò, àpé nyòwu ìndrǔ nóbhù rǒ títò dǒ, nyǎdù foná fùrangà náko. Pbétù, nyòwu yà àbǐ dǒ ka karí nyúbhǒ nǐ fùkú màkimbà kèlé nódò rǒ nyǎlǎ.»

15 Ƴró ì'ì ale kóró náambénà ndònzì rí dhu nódò dǒ atdyúya nyú nà, ndínǐ ì ala tí. Ndirò abádhí kóró náambénà nga níre dǒ afiya ò ngǎtsi nǐ Yùwanì ràrǐ ndi Krístò.

16 Ní, Yùwanì adù àtìnà kóró ì ale nǐ: «Ƴma, ma mí bàtizò núbhǒ fùkú idha nǐ. Pbétù, dzidu dǒ rírà ale rǐ'ì obi nà ròsè dùdu nǎ. Ma màkǎ nzá munga kǎpfǒ rǒ kàyitò-mbǐ mà. Ndi ale náaraya bàtizò núbho rǒ fùkú Ƴlǎ-Ƴlǎ-Alafí nǐ, ndirò kàzù nǐ.

17 Kàlǔ ònyù-ǒnga t'ílèta tó kanya-tidò foná, ndínǐ ndipfo tí nganù-kpǒ nǐ kéléna ò rò. Ní, kùnduya nganù-kpǒ-tsù pbìndà óngòlǐ ò, ndàdù dzéngéléna núbì ìnzǐ aráve ádrùngbǎ kàzù ò.»

18 Wò dhu bhéyi ní ndi, Yùwanì náarànà Ƴdzi Màkùrù núnò rǒ ìndrǔ tò. Kǎránà ìndrǔ àkǎ 'òkò tí dhu nówò rǒ ìndrǔ tò.

19 Nírò ní ndi Yùwanì adù Ƴwalǐ Hèròdè bhà nzérenga nówò kà tò, adònà-ve Hèròdiyà káko dhu-okú dò rò, ndirò abho kǎfǎ ngǔkpà dhu-okú dò rò.

20 Ní, Hèròdè adù dhu àfa tdítǒ atdíǒ nyú ròsè, ndàbhù Yùwanì kosò imbi ò.

Yěsù rĭ bàtizò nálǔ dhu
(Màt 3.13-17; Mrk 1.9-11; Yùw 1.32-34)

²¹ Kóró ale níitdègu bàtizò nálǔ, ní Yěsù adù bàtizò nálǔ átò. Ní, Yěsù rĭ ndàtsò òná kàsùmì ǒ, òrù-akpà-tsu náangbe ndì,

²² Hìlǎ-Alafí ràdù ifo ɔrù rò, àmbò tó ɔfò ǒ, ndàdi kàdǒ. Ndirò, ale-tù náadù ndirì òrù-akpà ò rò, ndàti: «Nyì ní Idhùdu, atdíǒ ma mózè, nyìkpòdu nòfò dhu ònzi arí ale.»

Yěsù t'ábhúna-ɔvò
(ɔpt 5; 11.10-27; Màt 1.1-17)

²³ Yěsù rĭ pbìndà kasu nópè òná kàsùmì ǒ, kàbhà atɔ ní'ì mbèmbè ìbhɔ kumì tí ndì ndáhɔ ró. Ní ìndrù ongónà dhu ìrè Yěsù rārì Yòzefù t'ídhùnà. Yòzefù ní'ì Heli t'ídhùnà.

²⁴ Heli ní'ì Mátati t'ídhùnà. Mátati ní'ì Lawì t'ídhùnà. Lawì ní'ì Mèlekì t'ídhùnà. Mèlekì ní'ì Yanà t'ídhùnà. Yanà ní'ì Yòzefù t'ídhùnà.

²⁵ Yòzefù ní'ì Mátàtiyà t'ídhùnà. Mátàtiyà ní'ì Àmòsè t'ídhùnà. Àmòsè ní'ì Nàhumù t'ídhùnà. Nàhumù ní'ì Èsili t'ídhùnà. Èsili ní'ì Nàgayì t'ídhùnà.

²⁶ Nàgayì ní'ì Mati t'ídhùnà. Mati ní'ì Mátàtiyà t'ídhùnà. Mátàtiyà ní'ì Simeyì t'ídhùnà. Simeyì ní'ì Yòsè t'ídhùnà. Yòsè ní'ì Yudhà t'ídhùnà.

²⁷ Yudhà ní'ì Yòwanà t'ídhùnà. Yòwanà ní'ì Resà t'ídhùnà. Resà ní'ì Zèrùbàbelì t'ídhùnà. Zèrùbàbelì ní'ì Sàrtiyelè t'ídhùnà. Sàrtiyelè ní'ì Nerì t'ídhùnà.

²⁸ Nerì ní'ì Mèlekì t'ídhùnà. Mèlekì ní'ì Adì t'ídhùnà. Adì ní'ì Kòsamà t'ídhùnà. Kòsamà ní'ì Èlimàdamù t'ídhùnà. Èlimàdamù ní'ì Eri t'ídhùnà.

²⁹ Eri ní'ì Yèsuwà t'ídhùnà. Yèsuwà ní'ì Èliyèzerì t'ídhùnà. Èliyèzerì ní'ì Yòrimù

t'ídhùnà. Yòrimù ní'ì Mátatà t'ídhùnà. Mátati ní'ì Lawì t'ídhùnà.

³⁰ Lawì ní'ì Sìmiyonì t'ídhùnà. Sìmiyonì ní'ì Yudhà t'ídhùnà. Yudhà ní'ì Yòzefù t'ídhùnà. Yòzefù ní'ì Yònamà t'ídhùnà. Yònamà ní'ì Èliyàkimù t'ídhùnà.

³¹ Èliyàkimù ní'ì Mèleyà t'ídhùnà. Mèleyà ní'ì Ménà t'ídhùnà. Ménà ní'ì Mátatà t'ídhùnà. Mátatà ní'ì Nàtanà t'ídhùnà. Nàtanà ní'ì Dàwudì t'ídhùnà.

³² Dàwudì ní'ì Yèsè t'ídhùnà. Yèsè ní'ì Òbedè t'ídhùnà. Òbedè ní'ì Bòazà t'ídhùnà. Bòazà ní'ì Sàlmònì t'ídhùnà. Sàlmònì ní'ì Nàsònì t'ídhùnà.

³³ Nàsònì ní'ì Àmìnàdabhù t'ídhùnà. Àmìnàdabhù ní'ì Adìminì t'ídhùnà. Adìminì ní'ì Arnì t'ídhùnà. Arnì ní'ì Hèsròmì t'ídhùnà. Hèsròmì ní'ì Pàrezì t'ídhùnà. Pàrezì ní'ì Yudhà t'ídhùnà.

³⁴ Yudhà ní'ì Yàkòbhò t'ídhùnà. Yàkòbhò ní'ì Ìsakà t'ídhùnà. Ìsakà ní'ì Àbràhamù t'ídhùnà. Àbràhamù ní'ì Terà t'ídhùnà. Terà ní'ì Nàhori t'ídhùnà.

³⁵ Nàhori ní'ì Sèrugù t'ídhùnà. Sèrugù ní'ì Rewù t'ídhùnà. Rewù ní'ì Pèlegì t'ídhùnà. Pèlegì ní'ì Èberì t'ídhùnà. Èberì ní'ì Selà t'ídhùnà.

³⁶ Selà ní'ì Kàyìnanà t'ídhùnà. Kàyìnanà ní'ì Àrùfàsadi t'ídhùnà. Àrùfàsadi ní'ì Semù t'ídhùnà. Semù ní'ì Nùwà t'ídhùnà. Nùwà ní'ì Làmekì t'ídhùnà.

³⁷ Làmekì ní'ì Mètùsilà t'ídhùnà. Mètùsilà ní'ì Ènokà t'ídhùnà. Ènokà ní'ì Yèredè t'ídhùnà. Yèredè ní'ì Màmèlèlì t'ídhùnà. Màmèlèlì ní'ì Kàyìnanà t'ídhùnà.

³⁸ Kàyìnanà ní'ì Ènosà t'ídhùnà. Ènosà ní'ì Setì t'ídhùnà. Setì ní'ì Àdamù t'ídhùnà. Àdamù

nabhòlò ní'ì Kàgàwà.

4

Pfòmvo ř Yěsù-afí númvù dhu
(*Opt 3.1-6; Mát 4.1-11; Mrk 1.12-13*)

¹ Hlĭă-Alafí nířà ndì rórò, Yěsù náadù ndì Yòròdanì tó idha-akpà ò rò, ndì Hlĭă-Alafí ràdù ndùndà ndàrà rùngù ò.

² Ní ányì, Pfòmvo núumvù kà-afí ìfo kumì idho tí. Kǒkòrí idhó-yà núudà ìnzĭ kà rònyù atdí dhu mà, àwù ràdù kàlẹ atdíđ.

³ Ní ndì kàsùmì ǒ, Pfòmvo náati Yěsù nĭ: «Nyì nyapé ì'ì Kàgàwà t'ídhùnà tí, ní úgèrè pé wòrí odu ròngò m̀gati tí.»

⁴ Ní, Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá rătina: «Ĭnzĭ ní m̀gati kèlĕ ndì ìndrũ bhà ìpìrǒnga òdò rádù.»»

⁵ Pfòmvo náadù kàbhẹ ràrà ɔrú nyú ndì nángbe ngari ò, ndàdù kàbhẹ rándà yà adzi dǒ ádròdrǒ kámá tó pbìrì kóró ákĕ kàsùmì ǒ tí.

⁶ Kǎdù àtìnà Yěsù nĭ: «Ma mí nyabhũ nyɔnyù idzi kóró kǎkàrí pbìrì dǒ, nyadù àdi i pbìrì tó ádròdrǒnga mà, òyá ònzì mànà dǒ kóró. Ka kibho wà ka idù, ní ma mádù kàbhẹ ma mòzè alẹ tò.

⁷ Nírò, nyì nyapé nyòkò ɔnzìdú, nyifẹ ima, ní ma mí kǒkòrí dhu núbhǒ kóró ìndù.»

⁸ Ní Yěsù adù ɔte àdu kà tò, ndàti: «Andítá rătina: «Dhu àkǎ nyifẹ Ádrùngbǎle, pb̀kù Kàgàwà, nyadù kà kèlĕ núle atdírò.»»

⁹ Tdítdǒ, Pfòmvo adù Yěsù àbhẹ ràrà Yèrùsàlemà tó kigò ò, ràrà àhẹ Kàgàwà bhà

idza tó m̀̀narà d̀̀. Kàd̀̀ òt̀̀nà Ỳ̀sù n̄: «Nyi nyapé ì'ì Kàgàwà t'ídhùnà tí, ní óbè nyi iró rò nyisí obvò.

¹⁰ Andítá rătina:

«Kàgàwà rád̀̀ p̀̀b̀̀ndà m̀̀l̀̀yikà návi ròd̀̀ ngb̀̀õn̄.»

¹¹ Ndirò, ndi Andítá rătina t̀̀d̀̀t̀̀d̀̀:

«Abádhí r̄ nyitd̀̀ òtsúya-tsíró, akye odu abh̀̀na p̀̀f̀̀õn̄ ràv̄õ n̄*.»

¹² Ní, Ỳ̀sù ad̀̀ dhu àdu P̀̀f̀̀õmv̄õ t̀̀, ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá rătina: «Inzá dhu àkã nyumv̀̀ Ádr̀̀ngb̀̀ale p̀̀b̀̀k̀̀ Kàgàwà-afí*.»

¹³ Ní P̀̀f̀̀õmv̄õ nítd̀̀gu Ỳ̀sù-afí númv̀̀ kóró otu ò, ní kàd̀̀ àrà itse Ỳ̀sù-tí rò, r̀̀rà àh̄ ngãtsi kàs̄m̀̀ náaraya ndìbhò dhu ò.

Ỳ̀sù r̄ ndòp̀̀e nd̀̀d̀he dhu ìndr̀̀ t̀̀ Gàlilayà t̀̀ p̀̀b̀̀r̀ ò dhu

(Ìsa 61.1-3; M̀̀t 4.12-17; Mrk 1.1-15)

¹⁴ Wò dhu-dzid̀̀, Ỳ̀sù náad̀̀ ndi Gàlilayà t̀̀ p̀̀b̀̀r̀ ò, iwà Ìl̄l̄-Àlafí n̄r̄ ndi p̀̀b̀̀ndà ádr̀̀ngb̀̀anga t̀̀ òb̀ ò n̄ r̀̀r̀. Ní kà r̀̀nzina dhu-òȳ n̄ugà ndi kóró ndi p̀̀b̀̀r̀ ò.

¹⁵ Kàránà dhu núd̀he r̄ ìndr̀̀ t̀̀ P̀̀b̀̀yàh̀dí t̀̀ unduta-dzà ò rò, kóró ale rád̀̀ òwu ndi k̀l̀ n̄f̄ r̄.

Nàzàretì ò bhà r̄ 'ùv̄ ìnz̄ 'a'u tí Ỳ̀sù dhu
(M̀̀t 13.53-58; Mrk 6.1-6)

¹⁶ Wò dhu-dzid̀̀, Ỳ̀sù náarà Nàzàretì t̀̀ p̀̀banga yà ndi nyú ndi ndavì ònà ò. Ní, sàbat̀̀-ìdhò ò, kàtsù unduta-dzà ò, yà bilí ndi ndarí

* **4:11** 4.11 Zàb 91.11-12 * **4:12** 4.12 T̀r 6.16

ònzina dhu bhěyi. Ní, kǐvà ndì ndidè, ndíně ndì ndozú tí Kàgàwà bhà Andítá.

17 Ní, ka kadù nabì Ísayà náandí bhǔkù nábhũ kà-fó. Ní, kǎngbe ndì bhǔkù, ndàdù ìsǐ yà dhu bhěyi ka kándí dhu òná ngari dǒ:

18 «Ádrùngbǎle bhà Hǐlǎ-Alafí rǐ ì dùdú.

Kǔtri ima, ndíně ma mɔno tí pbìndà Ídzì Mākǔrù nǎkútǎle tò.

Kǐvì ima, ndíně ma mɔno tí imbi ò ka kúsǒ ale nǔkòlǒ ka kǐ dhu ì ale tò, madù ndùmùndùmú-nyìkpó rǐ ì núngbě dhu nóvò ì ndùmùndùmú tò.

Kǐvì ima, ndíně ma mǎkòlò tí yà ròyá ka karávu ale, ino-kàsǔ ǒ rò,

19 madù ndì, Ádrùngbǎle Kàgàwà rǐ pbìndà ídzìnga náví indrǔ tò òná ato nóvò indrǔ tò* .»

20 Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù wòrǐ Andítá nǎpbi, ndàdù àdunà unduta-dzà ǒ arí kasu ònzì ale-fò ò, ndàdù àdì obvò. Ní wò unduta-dzà ǒ ì ì kóró ale náadù nyìkpóya núdi Yěsù rǒ tí.

21 Nírò ní ndì Yěsù adù ɔte òpè, ndàtì abádhí nǐ: «Wò nyǐ nyǐrì ma mózùna ró Andítá nǎkǎ wà indo.»

22 Ní kóró ale náa'u wò Yěsù rǎnɔna dhu, idho ràdù ì ùko kà-lí'ò rò ráhu ídzì ɔte níri ì'í rò. Abádhí ambénà àtìna dǒ: «Tí obhó Yòzefù t'ídhùnà nyú wò?»

23 Ní, Yěsù adù àtìna abádhí nǐ: «Obhó tí, nyǐ nyínè ì'í nyǔnò yàrí mbàyì idù, nyǎti: <Mùngangǎ, ígǔ pé nyì nyì-tírò.> Ndirò, nyǐ nyínè ì'í nyǎti ima nǐ átò: <Mǎ mírì wà Kàpèrnàwumù

* 4:19 4.19 Ìsa 61.1-2

tó kigò ǒ nyi nyónzì kóró dhu. Nírò, ónzì pé i dhu átò yà fùkú kigò ǒ.»

²⁴ Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìnà: «Ma mí kùnɔ kprangba fùkù, obhó dhu nyú ní ndi: Kàgàwà bhà atdí nabi mà nákǒ ka karí nzǐ mběyi yà ndì nyú ka kùgù òná pbanga ǒ.

²⁵ Ma mí obhó dhu núɔ fùkù: Nabi Èliya bhà ato ǒ, abvo-ayí ní'ì inè ibí nyú Pbàìsràyélí tó pbìrì ǒ. Ndi ato ǒ, igye náadì ìnzǐ ndìkǒ ìbhù ato dòná azà àbǐ nà tí, ádrùngbǎ àgǎyì ràdù ìtsì kóró ndi pbìrì ǒ.

²⁶ Ní, Kàgàwà náavì nzá nabi Èliya ràrà kóró i abvo-ayí-bvù. Pbétù, kǎdù kòvì ràrà pbìndà ní Sìdonà tó pbìrì ǒ Sàrèpatà tí kátina kigò ǒ atdí abvo-ayi kèlě.

²⁷ Ndirò, Kàgàwà bhà nabi Èlisà bhà ato ǒ, kíkítále ní'ì inè ibí nyú Pbàìsràyélí tó pbìrì ǒ. Ní, abádhí nzínzì ǒ atdí ale mà rǒ kíkí náagù nzá. Pbétù, ròná kíkí náagù ní Sìriyà tó pbìrì ǒ atdí ale, Nàmanì tí kátina kèlě*.»

²⁸ Ní, wò Yèsù ùnò dhu ì ìrì rò, kóró wò Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ǒ ì'ì ale náakó atdíǒ.

²⁹ Ní abádhí adù 'ìvǎ, 'àdhà Yèsù, 'ìpfo kigò ò rò. Ndi dhu-dzidǒ abádhí adù ùpo kà nà ndi kigò ka kòsì dòná pbìrì dò-tsirò ò, ndínǐ 'idzi tí ka ròbòlò pbìrì-ɔngò rò, ràrà ìtsì pbìrì-pfò ò.

³⁰ Pbétù, Yèsù adù ndàwìlì abádhí nzínzì ǒ rò, ndàdù àrà fìndá dhu nǐ.

*Yèsù rǐ nzéɛ-alafí náaràvu ròná ale nígǎ dhu
(Màt 4.13-16; 8.14-18; Mrk 1.21-39)*

* 4:27 4.27 2Ká 5.1-14

31 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náarà Kàpèrnàwumù tó kigò ò, Gàlilayà tó pbìrì ò. Ní ànyì kǎdì, ndàmbe dhu núdhe dǒ ìndrù tò sàbatù-idhò ǒ.

32 Ní kóró ale idho náuko atdíǒ, kà rǐ dhu núdhe ádrùngbǎle bhěyi nídhunǐ.

33 Ndirò, nzére-alafí náaràvu ròná atdí ale ní'ì unduta-dzà ǒ. Ní, ndi ale akù àrǐ nyú tí ndàti:

34 «Áà! Ádhu nyi nyòzè mǎ nà Yèsù, Nàzàreti tó kigò ǒ alé? Nyi nyirà tí tséka nyi nyotdí tí? Ma m̀̀ni wà dhu mběyi nyú nyi r̀̀rǐ àdhi. Nyi ní Kàgàwà bhà ìlǐlǎ ale.»

35 Ní, Yèsù náarù orú tũna nyú nà wò ale ò rǐ'ì nzére-alafí dǒ, ndàti: «Ínè! Áhǔ wò ale ò rò!» Ní wò nzére-alafí níibvú wò ale-ǒnga kóró ale-ònzǐ, ndàdù àhù kà-ò rò inzà ndì ndònzǐ atdí nzére dhu mà kà-rò rórò.

36 Ní, kóró ale idho náuko atdíǒ, 'àdù àmbe ɔte dǒ nzínziya ǒ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Íngbà dhu bhěyi ɔte-tidò wò? Wò ale rǐ dhu náyǎ nzére-alafí tò ádrùngbǎle bhěyi, ndirò ádrùngbǎnga tó ɔbi nyú nà, i nzére-alafí ràdù ùvò ìndrù ò rò!»

37 Ní, Yèsù-òyǐ náadù ndùgà kóró Gàlilayà tó pbìrì ǒ.

*Yèsù rǐ ábhǒ ale nígǔ fǐyó andi ǒ rò dhu
(Màt 8.14-17; Mrk 1.29-34)*

38 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náahù unduta-dzà ò rò, ndàdù àrà Sìmonì bhà idza. Ànyì idzá, Sìmonì bhà aguna-àyi ní'ì atdíǒ kàzù ùtò ndì òna nǎ ró. Ní, ka kadù Yèsù návi, ndínǐ ka nígú tí.

39 Ní, ànyì-dza ndì ndòtsù rò, Yèsù náagú ndì aguna-àyi dǒ, ndàdù òrù orú tũna nyú nà kàbhà

andi dǒ, ndi andi ràdù ògù. Ní, wò aguna-àyi adù ndìvà ányìrǒ rò tí ndòyè ònyù ìndrù tò.

⁴⁰ Adyifò rǒtsù rórò, yà dhèdhèrò andi-tidò nà ale nà rí'ì idzàya ònǎ kóró ale, níiwú i anditále nà Yèsù-tí'ò. Ní, Yèsù núuli otsúna i anditále dǒ, i ale ràdù ùgù.

⁴¹ Nzéɛ-alafí náadù ùvò átò ibí anditále ò rò, 'àdù owu ùkù rǒ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Nyì ní Kàgàwà t'ídhùnà!» Pbéù, Yèsù náaránà òrù rǒ i nzéɛ-alafí dǒ, ìnzí ndàdù abádhí à'ù ròtè, iwà abádhí núni ndì ràrǐ Krístò nídhunǐ!

Yèsù rǐ Kàgàwà bhà Ídzi Màkǔrù núno Yùdeyà tó pbìrì ò dhu

(Màt 4.23; Mrk 1.35-39)

⁴² Inga níitdègu ubho, ní Yèsù ahù Kàpèrnàwumù tó kigò ò rò, ndàdù àrà atdí ngari lèngèlèngè rí'ì ò. Ní, ihé-yà adù 'òpè òmè ka. Abádhí níitdègu owu kòtù, ní abádhí adù 'ùvo kàrǒ ìnzí ara tí nzínziya ǒ rò.

⁴³ Pbéù, Yèsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Ma ka kivi, ndínǐ ma muno tí òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzi Màkǔrù kóró kigò ònǎ. Ní ndì dhu-okú dò rò, dhu àkǎ marà kùnò átò ngǔkpà kigò ò.»

⁴⁴ Ní kádù ndòpè ndùnò ka Yùdeyà tó pbìrì ǒ unduta-dzà ònǎ.

5

Yèsù rǐ pbìndà ábhàlǐ nópè ndùnzi dhu

(Màt 4.18-22; Mrk 1.16-20; Yùw 1.35-51; 21.1-11)

¹ Atdíku, Yěsù idè Gènèzàretì tó rèrù-bidǒ. Ní, ihé-yà adù 'àndu ìkyèrǒ nyú kàtí, ndíní ì iri tí kà rǎnǒna Kàgàwà bhà Ote.

² Ní, Yěsù ala óyǒ ibhú rèrù-bidǒ. I ibhú ò ì'ì àwèrù náadù ìfo, 'àmbe fíyó ìbhè-mbì nú'ò dǒ.

³ Ní, Yěsù adù ùpo ì ibhú nzínzì ǒ atdí ibhú ò. Ndì ibhú ní'ì Sìmonì bhà ibhú. Ní kǎdù Sìmonì àvi rǒtù ibhu rèrù-bidǒ rò, rǒndrì ake idha ò. Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àdì ibhú ò, ndàdù ndòpè ndùdhe dhu ihé-yà tò.

⁴ Ní, Yěsù itdègu ndì ndúbhi ùdhenà rǒ dhu nító, ní kǎdù àtìnà Sìmonì nǐ: «Ótù ibhú, rǒndrì ádzì idha rǐ'ì ró.» Wò dhu-dzidǒ, nyàdù nyùpe fùkú ìbhè-mbì idha ò.

⁵ Ní, Sìmonì adù àtìnà Yěsù nǐ: «Ádrùngbǎlé, mǎ mǒnzì kasu kurà, ìnzì mǎbà atdí dhu mà. Pbétù, nyì nyàvi ka dhu bhěyi, ma mí kùpě ùpě.»

⁶ Ní, ìbhè-mbì ì ùpe rò, Sìmonì mà òdhína mànà náadù ábhǒ ìbhè-íyà nyú nǒtsì, abádhí tó ìbhè-mbì ràdù 'òpè 'ùdru ì ìbhè à'è ndì dhu nǐ.

⁷ Sìmonì mà adù ngǎtsi ibhú ò ì'ì òdhíya nánzì, rìwù dzùnàya ònzì. Ní, ì abádhí t'òdhíya níiwú, 'àdù kǒkǒ óyǒ ibhú níra ìbhè nǐ. I ibhú náadù 'òpè 'àmbe usu dǒ idha ò, ìbhè ná'è ì atdídǒ òyà nídhuní.

⁸ Sìmonì Péterù níitdègu wò dhu àlà, ní kǎdù ndòkò ǒtdyùna dǒ Yěsù-ònzì, ndàdù àtìnà kà nǐ: «Índrì nyì itse tidú rò, Ádrùngbǎlé, ima ní nzérenгатále nídhuní.»

⁹ Obhó tí, ǒdǒ nísí atdídǒ nyú Sìmonì mà, yà atdíkpá ì ì'ì mànà kóró òdhína mànà ò yà abho nyú ì òkyè ìbhè dhu-okú dò rò.

10 Sìmonì t'ódhína: Yàkòbhò mà, Yùwanì mà nà ò odo nùsí ndi dhu bhěyi tí. I kà t'ódhína ni'ì Zèbèdayò bhà inzo. Pbétù, Yèsù adù àtì nà Sìmonì nǎ: «Ìnzǎ onzi odo, Sìmonì! Ròpè ndi indo, nyi nyóngo ìndrǔ tó àwě̀rù tí.»

11 Nírò ní ndi abádhí náawù fíyó ibhú nà inga-kpa dò, 'àdù kóró foyá ì'ì dhu nùbhà ányìrǒ, ndi dhu-dzidǒ 'àdù Yèsù-owù núngu.

*Yèsù rǐ kíkí nà atdí ale nígǔ dhu
(Màt 8.1-4; Mrk 1.40-45; Luk 17.12-19)*

12 Atdíku, Yèsù ní'ì Gálilayà tó pbìrì ǒ atdí kigò ò. Ní, kíkí álǔ ngbǒna kóró atdí ale nùto ndi, ndàdù Yèsù nála. Ní kǐra, nditsì ndibvu Yèsù-ònzǐ, ndàpbǎ nyìna adzikpa nyú rǒ, ndàdù nditsò Yèsù rǒ ndàti: «Ádrùngbǎlé, nyi nyòzè ka nǎ, dhu òfò nga nyigǔ ma.»

13 Ní Yèsù agba ɔtsúna, ndàpbàlǎ kàngbò, ndàdù àtì nà kà nǎ: «Iwà ma mòzè ka. Ní ógù nà!» Ní ányìrǒ rò tí, wòrí ale rǒ kíkí náadù ndàwù.

14 Wò dhu-dzidǒ Yèsù adù dhu ùya wò ale tò, ndàti: «Àpé nyuno wò dhu atdí ale tò màtí. Pbétù, àrà nyitè nyi nyògù dhu kùhanì tò, nyadù yà Músà bhà Úyátá núnno perè nábhu Kàgàwà tò, ndíní iwà nyi nyògù dhu navì tí kóró ale tò.»

15 Wò Yèsù ònzì dhu-òyǐ núngà ndi atdí. Ní, ihé-yà náadù àndu Yèsù tí, ndíní ì iri tí kà rùnna dhu, ndirò ndíní kǐgù tí nyayatsì rí'ì andi.

16 Pbétù, Yèsù adúnà àrà ndìvǎ rǒ, ndàrà àdi lèngèlèngè rí'ì ngari ò, ndàdù àmbe nditsò dǒ ányì.

Yēsù rǐ ngbǒna úve ale nígǔ dhu
(Zàb 103.3; Màt 9.1-8; Mrk 2.1-12)

17 Atdíku Yēsù adì ndàmbe dhu núdhe dǒ ìndrǔ tò. Ní, Pbàfàrisáyó mà, Hyátá tó màlímó mànà níiwú, 'òkò Yēsù tí. Abádhí níiwú Gàlilayà mà Yùdeyà mànà tó pbìrì ǒ kóró pbanga ònǎ rò, ndirò Yèrùsàlemà tó kigò ònǎ rò màtí. Ndirò, yà Yēsù rǐ'ì nà Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó obi náaràná kàbhù rǒ rìgǔ andi nà ale fìyó andi ǒ rò.

18 Nírò ní ndi ìndrǔ níiwú ngbǒna úve atdí ale nà ótdù dǒ ì ànò rórò. Abádhí ambénà dhu ònzì dǒ idza ì itsu tí ka, 'àdù ìlinà Yēsù-ònzì.

19 Pbétù, abádhí rǐ kítsù tí ànyì-dza dhu ní'ì obi tí, ihé-yà-okú dò rò. Ní, abádhí núupò kà nà idza dò, 'àdù idza dò-tsirò núngbe, 'ìfo wò ale pbìndà ótdù mànà imbi rǒ ònà, 'àdù ìlinà ihé-yà nzínzì ǒ Yēsù-ònzì.

20 Ní, Yēsù itdègu kòrí ale rǐ'ì nà a'uta nálǎ, ní kǎdù àtìná wò ngbǒna úve ale nǐ: «Yà alé, pbùkù nzérenga núbà wà ndì.»

21 Ní, Hyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó mànà náadù òko 'àmbe inga nírè dǒ afiyya ò, 'àmbe àtìná dǒ: «Ádhi pbá ale wò wò dhu bhèyi rí dhu ùno nzére nyú Kàgàwà nǐ? Ádhi ndi ìndrǔ tó nzérenga núbà rádù inzà ní Kàgàwà kèlě atdíró núbà ka rò?»

22 Ní, Yēsù asù abádhí tó irèta, ndàdù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàtì: «Ádhu nyǐ nyí'ì wòrí irèta-tidò nà afíkù ò nǐ?

23 Ádhu ndi isó ró'ò ùnona ka kí rò? Tí kati: <Pbùkù nzérenga núbà wà ndì>, ndirò tí kati: <fvà nyi, nyubhi?»

24 Pbétù ma mòzè nyǎni dhu inè Ìndrǔ t'ídhùnà rǎrǐ ñí ádrùngbǎnga tó obi nà yà adzi dǒ, ndùbà ìndrǔ tó nzérénga.» Nírò ní ndi kǎdù àtìna wò ngbǒna úve ale nǐ: «Ma mátina inyi nǐ: «Ívǎ nyi, nyitdù indú ótdù, nyadù àrà pbùkù!»»

25 Ní ányirǒ rò tí, wòrí ale níwà ndi ndidè, kóró ale-ònzí, ndàdù yà ndi ka kànòná dóná ótdù nídyi, ndàdù àràna pbìndà Kàgàwà nílè rǒ ndi ndàrà rórò.

26 Ní kóró ale idho núuko atdíídǒ. Abádhí ambénà Kàgàwà nílè dǒ atdíídǒ, ùlè tí ì ùlè ɔɔo nǐ rórò, 'àdù àmbe àtìna dǒ: «Indo mǎ màla dhu ní idho rǐ ìndrǔ ùkǒ nǐ dhu!»

*Yēsù rǐ Lawì nánzi dhu
(Màt 9.9-13; Mrk 2.13-22)*

27 Wò dhu-dzidǒ, Yēsù ahù idza rò, ndàdù pàratà tó atdí ndombè, Lawì tí kátina nála pàratà t'úfótá tó bìro ǒ àdi ró. Ní, Yēsù adù àtìna kà nǐ: «Írà owùdu ǒ.»

28 Ní Lawì adù ndìvǎ, ndùbhà kóró foná ì'ì dhu-tsí, ndàdù àrà kǒwù ǒ.

29 Wò dhu-dzidǒ, Lawì adù ádrùngbǎ mǎhendù nónzì Yēsù tò pbìndà dzá. Ányì-dzá, abádhí ní'ì ònyè-tsùnǎ atdíkpá pàratà t'úfótá tó ibi pbàndómbé màna, ndirò ngùkpá ale màna.

30 Ní, Pbàfàrisáyó mà, fiyó Úyátá tó màlímó màna náambénà ònu dǒ nzínziya ǒ. Ní, abádhí ivú dhu Yēsù bhà ábhàlǐ-tsǔ 'àti: «Ádhu nyí nyí dhu ònyu, nyǎdù dhu òmvù atdíkpá pàratà t'úfótá tó pbàndómbé mà, ndirò nzéréngatále màna nǐ?»

31 Ní, Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ìmbǎ rí'ì andi nà ale náarí nzǐ m̀ngangà-atdyú nóho. Pbétù kǎtdyú òho arí ní andi nà rí'ì ale kèlě.

32 Ma mírà nzá ídzì ale núnzì. Pbétù, ma mírà ùnzìnà ní nzérenɡatále, ndínǐ ì nùɡèrè tí 'ùbhà fíyó nzérenɡa.»

*Yěsù bhà irèta ònyù t'ónyuta-tsù t'útsita dǒ
(Mát 9.14-17; Mrk 2.18-22)*

33 Wò dhu-dzidǒ, Pbàfàrisáyó mà, nzínziya ǒ Ụyátá tó màlímó mànà náati Yěsù nǐ: «Bàtizò nùbhǒ arí Yùwanì bhà ábhàlǐ mà, fàkà ábhàlǐ mànà náarí ònyù t'ónyuta-tsù nútsi, 'adù àmbe 'ìtsò dǒ àpàpì. Pbétù, pbùkù ábhàlǐ kèlě náaràdù òko 'àmbe dhu ònyù dǒ, 'adù àmbe dhu òmvù dǒ.»

34 Ní, Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Nyǐ nyìrè tí dhu nyǐ ràràdù àd̀hngbǎ ka kùndà nǐ m̀hendù ò iwú ale nágo ɔbi nǐ ìnzǐ ònyù nɔnyu tí, àzèmbè ìnè ì ní'ì atdíkpá akpa-tsi mànà ònà kàsùmì ǒ?

35 Pbétù, idho ní'íya ìnè, yà akpa-tsi níva ka kí abádhí nzínzì ǒ rò ònà. I idho ǒ ní ndi, abádhí nùútsiya ònyù t'ónyuta-tsù.»

36 Yěsù adù yàrí mbólí náwe átò abádhí tò. Kǎti: «Ìnzǐ atdí ale mà rǎdù kèlèmù tí ndi ndílǐna dhu nífa mberù-ɔwútá ǒ rò, ndàdù àpbanà mberù-ayí ǒ. Kǎpe kònzì ndi dhu bhèyi, ní rǎdù ndi mberù-ɔwútá nínza ìnzǎ tí. Ndirò, ndi kèlèmù mà rǐ nzǐ àdù ì àko mberù-ayí nà.

37 Ndirò, ìnzǐ ka kádù d̀ivayi-ɔwútá nùd̀ho andu-ayí ò, akye ndi d̀ivayi nív̀ana ì andu-ayí

ò, ràdù i andu nótrè, ndi òvayì ràdù ndùfù obvò nĩ.

³⁸ Nírò, dhu òfò nga kùdho òvayì-òwútá andu-òwútá ò.

³⁹ Ndirò, ìnzì òvayì-ayí òmòvù ale ràdù ndòzè ndòmòvù òvayì-òwútá tdítđ, kà ràdù àtìnà òvayì-ayí ràrĩ ndi òvòvù nídhunĩ.»

6

Yèsù bhà irèta sàbatù-idhò đ

(Màt 12.1-14; Mrk 2.23-3.6; Luk 13.10-17; 14.1-

6)

¹ Atdíku, sàbatù-idhò đ, Yèsù mà pbìndà ábhàlì mànà náakò 'àmbe owu đ nganù tó inga òna nã údà otu đ. Ní kàbhà ábhàlì náadù 'òpè 'òwù otu-igì đ rí'ì nganù náfà rđ, 'àdù òwu ìnyìnà rđ òtsúya-tsíró, 'àdù kpõna núka.

² Ní, ngúfe Pbàfàrisáyó náadù dhu ìvu Yèsù bhà ábhàlì-tsù 'àti: «Ádhu nyĩ nyĩ ìnzá àlě tó Úyátá návi kònzì sàbatù-idhò đ dhu nónzì ní?»

³ Ní, Yèsù adù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti: «Nyĩ nyàpè tí obhó Dàwudì anzì atdíku, àwù nà ì í'ì ròná ale mànà rò dhu nózù?»

⁴ Àbadhi náatsù Kàgàwà bhà idza, ndàdù perè tí ka kùbho Kàgàwà tò m̀gati nùgù ndònyù. Kádù kùbhà átò ròná ale tò, àzembè àlě tó Úyátá nóongó àtìnà ndi m̀gati ònyù ràdù ràrĩ pbàkùhání kèlě vīya đ rò?»

⁵ Yèsù adù àtìnà tdítđ abádhí nĩ: «Ìndrũ t'ídhùnà, ní sàbatù-idhò đ ádr̀ngbàle.»

Yèsù rĩ òtsúna ótsù ale nígũ dhu

(Màt 12.9-14; Mrk 3.1-6)

⁶ Ngătsi nánganí sàbatù-idhò ǒ, Yěsù náatsù unduta-dzà ò, ndàdù ndòpè ndùdhe dhu ìndrù tò. Ní, atdí ale, fangà tó ɔtsúna ótsù níí'ì ányì-dzá.

⁷ Ní Músà bhà Ƴyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó mànà náambénà Yěsù nándà dǒ atdyúya nyú nà, ndíní ì ala tí kàrà tí àdù wò ale níǵǵ ìǵǵ sàbatù-idhò ǒ. Obhó tí, abádhí azè 'àbà kòbhù ì àdù dòná dhu.

⁸ Pbétù, Yěsù núunì abádhí rǐrèna dhu. Ní, kǎdù àtìnà wò ɔtsúna ótsù ale nǐ: «Ívà nyi, nyidè ndoró kóró ale-ònzǐ.» Ní, wò ale adù ndivà, ndidè wò Yěsù ìtè ró.

⁹ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Ma mí dhu níwù tsùkú: àlě tó Ƴyátá návi tí àvǐ kɔnzì ídzì dhu mà, ndirò ngătsi nǐ kɔnzì nzére dhu mà ìndrù tò? Ndirò, kǎvi tí àvǐ kíǵǵ ìndrù bhà ìpìrònga, ndirò ngătsi nǐ, kubhà ndì ale ròvè?»

¹⁰ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù andà kóró kòrí ale dò nga, ndàdù àtìnà wò ɔtsúna ótsù ale nǐ: «Ígba ɔtsúnù!» Wò ale náadù ɔtsúna nígbà: ndì ɔtsúna ràdù ndàto, ndògù.

¹¹ Pbétù, abádhí náakó atdíǒ, 'àdù 'òpè 'àgò ì nzínziya ǒ, àdhu mà àkǎ ì rònzi Yěsù-rǒ dhu dǒ.

Yěsù rǐ pbìndà atdí kumì dòná óyǒ nà uvitatále nóvò dhu

(Màt 10.1-4; Mrk 3.13-19; Kas 1.13)

¹² Atdíku Yěsù núupò pbìrì dò, ndàrà ndìtsò. Ní, kǎdì ányì, ndìtsò ndì kurà Kàgàwà rò.

¹³ Ní inga núbho rò, Yěsù núunzi pbìndà ábhàlǐ, ndàdù atdí kumì dòná óyǒ nà ale nóvò

nzínziya ǒ rò. Kǎdù abádhí ɔvò nóvò uvitatále tí. Yàrí ní ndi i ale-ɔvò:

¹⁴ Sìmonì, yà Yěsù adù ɔvòna nóvò átò Pétèrù tí mà, adòna Àndèreyà mànà. Yàkòbhò mà Yùwanì nà. Filipò mà Bàrtòlòmàyò nà.

¹⁵ Màtayò mà, Tùmasì nà. Yàkòbhò, Àlùfayò t'ídhùnà mà, Sìmonì, yà atdíǎ ndi nuyénà fíyó pbìrì dǎ ale mànà.

¹⁶ Yudhà, Yàkòbhò t'ídhùnà mà, Yudhà Ìskàriyotà, yà Yěsù nipfo ndàbhù òmvũ-fó mànà.

Yěsù rǎ dhu núdhě, ndàdù àrà andi nà ale nígu rǎ dhu

(Màt 4.23-25; 5.2-12; Mrk 3.7-13)

¹⁷ Wò dhu-dzidǎ, Yěsù mà, pbìndà atdí kumì dòná ɔyǎ nà uvitatále mànà náawú pbìrì dò rò, 'iwũ ùvò kyèngyèrù dǎ, yà ábhǎ ngǔkpà pbìndà ábhàlǎ rǎ'ì ró. Anyìrǎ, ábhǎ ihé-yà ní'ì átò. I ale níiwú Yùdeyà tó pbìrì ò rò, Yèrùsàlemà tó kigò ò rò, ndirò ádrùngbǎ rèrù-bidǎ arí'ì kigò, Tirò mà Sìdonà nà tí kátina ò rò.

¹⁸ Abádhí níiwú, ndínì i iri tí Yěsù rǎnɔna dhu, ndirò, ndínì kǐgú tí nzínziya ǎ rǎ'ì andi nà ale. Ní Yěsù adù abádhí nzínzi ǎ nzére-alafí náarávu ròyá ale nígu.

¹⁹ Kóró ale, yà andi nà rǎ'ì, nóowúnà 'òzè rǎ 'àpbàlǎ Yěsù-ngbò. Obhó tí, kà-nyutsi rò ráhù ádrùngbǎnga tó ɔbi náaránà kóró ale nígu rǎ fíyó andi ǎ rò.

Hirò nɔnziya ale mà, àpbè ǎ okoya ale mànà

(Màt 5.1-12)

²⁰ Wò dhu-dzidǎ, Yěsù adù pbìndà ábhàlǎ dò nga àndà, ndàdù àtìna i ábhàlǎ nǎ:

«Nyǎ nyònzì wà hirò yà nǎkù tí nyǎ nyí'ì rò,
Kàgàwà nóonyaya idzi dǎkú nídhunǎ.

21 Nyǎ nyònzì wà hirò yà àwù nà nyǎ nyarí'ì
kòmbí rò,

nyǎ nyulèya ònyè nǎ nídhunǎ.

Nyǎ nyònzì wà hirò yà nyǎ nyarí òdzi kòmbí rò,
nyǎ nyokoya ɔgbótá ǒ nídhunǎ.

22 Nyǎ nyònzì wà hirò yà ìndrǔ nón-drò nyǎ, 'àdù
nyǐtu nzínziya ǒ rò, 'àdù òwu dhu ànò rǒ
nyǎ nǎ, ndirò 'àdù òwu nyǒzù rǒ nzére ale
tí Ìndrǔ t'ídhùnà-okú dò rò rò.

23 Nyàbhù idhèkù rìka ndì, ndirò nyòbhè
nyǎ dhèdhe-okú dò rò, fùkú perè ní'íya
ádràngbǎ nyá òrù-akpà ò nídhunǎ. Obhó
tí wò dhu bhèyi tí abádhí t'ábáya náavù
pbànábí rǒ.

24 Pbétù, nyǎ nyí'ì àpbè ǒ, nyǎ ònzítále tí rò,
nyǎ nyábà wà nyǎbhǔ rí nyònzì hirò dhu nídhunǎ.

25 Nyǎ nyí'ì àpbè ǒ yà kòmbí nyǎ nyarí'ì ònyè nà
abhàbhó rò,

nyǎ nyokoya àwù nà nídhunǎ.

Nyǎ nyí'ì àpbè ǒ, yà kòmbí nyǎ nyarí òko ɔgbótá
ǒ rò,

nyǎ nyokoya izu ǒ, ndirò nyǎdù àmbe òdzi dǒ
nídhunǎ.

26 Nyǎ nyí'ì àpbè ǒ yà kóró ale náarí nyílè rò,
ndì dhu bhèyi tí, abádhí t'ábhúya níilè tìtò tó
pbànábí nídhunǎ*.»

*Yèsù rǐ dhu núdhě òmvǔ nózè ka kí dhu dǒ dhu
(Mát 5.38-48; 7.12a)*

* 6:26 6.26 Ìsa 5.22

27 «Pbétù, nyĩ yà nyĩ nyĩ ma múnɔna dhu níri rò, ma mátina nyĩ nĩ: Nyòzè fùkú òmvũ. Nyònzì ídzìnga yà nyĩ nóndrò ale tò.

28 Nyàso nyòfù arí ale. Ndirò, nyìtsò nyĩ nyũdhũ arí ale dũ.

29 Atdí ale náapé atdídhena bínu-bhu nópbì, ní ágèrè ngátsi kà ròpbì átò. Ndirò, atdí ale náapé pbùkù órú mùdzarè nídyì, ní àpé nyúvõ nyi ìnzì kà rìdyì pbùkù sìmisì átò.

30 Dhu nònzì fúnú ale tò dhu àkã nyarà ndi dhu àbhũ rõ. Ndirò, atdí ale náapé ìndú dhu nídyì, ní dhu àkã nzá nyudyõ ka.

31 Ŭnzì dhu ngũkpà ale tò àdhàdhì nyi nyóze abádhì rònzì ka ìndù dhu bhèyi.

32 Nyĩ nyapé yà nyĩ nózè ale kèlě nózè, ní nyĩ nyìrè tí nga nyĩ ràràdù ídzìnga nába àbà? Nzérenгатále mà nózè yà ì nózè ale átò!

33 Ndirò nyĩ nyapé ídzìnga nónzì yà fùkù arí kònzì ale tò tí, ní nyĩ nyìrè tí nga nyĩ ràràdù ídzìnga nába àbà? Nzérenгатále mà náarí dhu ònzì átò ndi dhu bhèyi tí!

34 Nyĩ nyapé dhu ùwũ yà nyĩ nyà'ù ndi dhu àdu rádù fùkù ale tò tí, ní nyĩ nyìrè tí nga nyĩ ràràdù ídzìnga nába àbà? Nzérenгатále mà átò náarí dhu ùwũwũ yà fíyò rádù kàdu ale tò!

35 Pbétù nyĩ, nyòzè fùkú òmvũ, nyãdù ídzìnga nónzì fíyò. Ndirò, nyàdù nyèwu dhu ìndrũ tò, ìnzá nyĩ nyìrè nga abádhì ràdùna fùkù dhu dũ rórò. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyĩ nyabáya ádrùngbã perè. Ndirò Kágawà, yà kóró dhu dũ arí'ì ale náanziya nyĩ pbìndà inzo tí. Obhó tí, kãrì ídzìnga nónzì yà ìnzì arí fíyò ka kònzì dhu

tó ídzinga núní ale tò, ndirò nzére dhu ònzi arí ale tò màtí átò.

³⁶ Nyàvi fùkú ídzinga ìndrù tò, àdhàdhì Àbaku Kàgàwà náarí kàví dhu bhéyi.»

Yēsù rí dhu núdhě ìndrù-ànyă t’ítàta dǒ dhu (Màt 7.1-5)

³⁷ «Dhu àkă nzá nyǎnò ìndrù-ànyă, akye Kàgàwà náaraya ànyăku ùnò nǐ. Dhu àkă nzá nyǐtdì anya ìndrù dǒ, akye Kàgàwà náaraya anya ìtdì dùkú nǐ. Dhu àkă nyǔbà dhu ìndrù tò, ndíní Kàgàwà náadùya tí dhu ùbà fùkù.

³⁸ Dhu àkă nyăbhù fùkú rí’ì dhu ìndrù tò, ndíní Kàgàwà adùya tí dhu àbhù fùkù. Ka kitròya dhu fùkú ísòwǔ ò ídzì mǔgèrè ǒ, ràlè, ròyi ndì, kadù òsònà, kape, kadù ìranà mbéyi nyú. Obhó tí, ka kudhèya dhu fùkù àdhàdhì yà nyǐ nyarí dhu núdhě ngǔkpà ale tò ònà mǔgèrè ǒ.»

³⁹ Yēsù adù yarí mbólí ùnò átò abádhí tò, ndàti: «Atdí ndùmùndúmú t’ádù ngǎtsi ndùmùndúmú núnà ùnda? Ìnzǐ akekpá màtí: abádhí ràdù ’àwà óyǒ kóró ibhu ò.

⁴⁰ Ìnzǐ atdí ábhàlǐ bhà irèta mà náaróse pbìndà màlimò bhà irèta dònǎ. Pbétù, mbéyi ka kùdhe dhu fíndà ábhàlǐ bhà irèta ràdù àkáká pbìndà màlimò bhà irèta nà.

⁴¹ Ádhu nyi nyádù nyoze nyala odhìnu-nyìkpó ò ìtsì kíkò-ngba kèlě, ìnzǐ nyádù nyìkpónu ò ìtsì itsukpó-tsùdó-ngba nyú nínè nǐ?

⁴² Nyi nyádù àtìnà ìngbà dhu bhéyi odhìnu nǐ: <Odhí, ìtsè midyi nyìkpónu ò rí’ì kíkò,> àzèmbè

nyi nyongó ì'ì ìnzì nyi nyí nyìkpónu ò rí'ì itsukpó-tsùdó-ngba nyú nínè ró? Inyi, oyooyo idàna nà alé, ídyì pé nyìkpónu ò rí'ì itsukpó-tsùdó-ngba angyi, ndirò ní ndi nyi nyádù odhìnu-nyìkpó ò rí'ì kíkò nídyì nyi nyí tí dhu nála mběyi.»

Yèsù rí dhu núdhě itsu núně ka karí kpõna rõ dhu dõ dhu

(Mát 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Wò dhu-dzidõ, Yèsù adù àtìna: «Ìnzì ídzi itsu-tidò rǎdù nzére itsu-kpõ ní'ò. Ndirò, ìnzì nzére itsu-tidò rǎdù ídzi itsu-kpõ ní'ò.

⁴⁴ Kóró itsu-tidò núně ka karí kpõna nyú rõ. Ìnzì ka kádù mùtinì-kpõ nópè ilé dõ, ndirò ìnzì ka kádù vñyò-kpõ nópè okpèna nà itsu dõ.

⁴⁵ Ídzi afína nà ale náafí ò rò aráhu dhu ní ídzi dhu. Ndirò, nzére afína nà ale náafí ò rò aráhu dhu ní nzére dhu. Ale-tsù náarí òrina dhu ní ale-afí rúbhi ìrèna rõ atdíó dhu.»

Ɔyõ idza-tidò tó mbólí

(Mát 7.24-27)

⁴⁶ «Ádhu nyí nyarí mitdè, nyámbe àtìna dõ: <Ádrùngbǎle! Ádrùngbǎlé>, ìnzì nyádù ma múnona fùkù dhu ònzì ní?

⁴⁷ Ma mí pé tídu ò rírà ale, ndirò ma múnona dhu, ndàdù ndi dhu ònzì, ní rǎdù ndòfò nà ale nítè fùkù.

⁴⁸ Ndi ale níli ndi yà pòndà idza napè ndòsì ale bhěyi. Kǎgyè pòndà idza-bhu mběyi nyú ndàrà isì bhalabhala dõ, ndàdù idza-pfò nórù ndi bhalabhala dõ. Ní, igye níkò, idha rùtù nì rò, idha náakpà ndi idza-pfò, ìnzì ngbõna mà rǎdù ndàyà, mběyi nyú ka kasì ndi idza nídhuní.

49 Pbétù, ma múnɔna dhu níri rí, ìnzǐ ndàdù ndi dhu nónzì ale, níli ndì yà adzi-ví ǒ pbìndà idza nasì ìnzá ndì ndògyè bhùna rórò ale bhěyi. Igye níkǒ, idha rùtù ní rò, idha náakpà ndi idzapfò, ràdù ndùgòlò ányìrǒ rò tí, ràdrù ndì atdíǒ.»

7

Yèsù rǐ pbànowí tó ádrùngbǎle bhà kasutále nígǔ dhu

(Màt 8.5-13; Yùw 4.46-54)

¹ Yèsù níitdègu yà ndì ndúbhi ùnɔnà rǒ ìndrù tò dhu t'únɔta níto, ní kǎdù àrà Kàpèrnàwumù tó kigò ò.

² Anyì, Pbàróma tó pbìri ǒ atdí miyà pbànowí dǒ ádrùngbǎle bhà kasutále ní'ì afina rǒ ka kóɔna ró. Ndirò ndi kasutále ní'ì atdíǒ kǒzè.

³ Ní wò ádrùngbǎle níitdègu Yèsù dǒ ka kúnɔna dhu níri, ní kǎvi Pbàyàhúdì nzínzì ǒ ngúfe pbàkùrǔ ròwù Yèsù nánzì, ndínǐ ira tí pbìndà kasutále nígu.

⁴ Kǒkò pbàkùrǔ náawù ùvò Yèsù-tí'ò, 'àdù 'òpè 'ìtsò ì atdíǒ Yèsù rǒ, 'àti: «Yà mǎ nìvì tinu ò ádrùngbǎle náká wà nyonzi dzùnàna.

⁵ Àbadhi nózè tikàdɔ atdíǒ. Ndirò, ka ní ndi fàká unduta-dzà nábhu kòsì.»

⁶ Ní, Yèsù mà náadù owu atdíkpá kǒkò pbàkùrǔ mànà. Ní, íkyèrǒ abádhí òkò wò pbànowí dǒ ádrùngbǎle bhà idza-li'ò ì owu tí ùvò rórò, ndi ádrùngbǎle náadù ɔdhína nóvì ròwù dhu ùnò Yèsù tò, 'àti: «Pbànowí dǒ ádrùngbǎle rǎtina nyi nǐ: <Ádrùngbǎlé, nzitù afínu! Ìnzá ma mǎli ma nyi nyádù òtsù pbìndà idza ale bhěyi.>

⁷ Ndi dhu-okú dò rò átò ní ndi, ma màdinà ìnzì marà ma-tírò tinu ò. Pbétù, òrì atdí dhu kèlě, ní pbàkà kasutále rǎdù ògù ògù.

⁸ İma nyú, yà ma mí'ì rò, ma mí'ì inè dùdu-tsíró ádròdrǒ ale nà. Ndirò, ma mí'ì inè ma marúvina pbànowí nà. Ma mapé àtina atdí mùnowì nǎ <Árà!> Ní kà rǎdù àrà. Ndirò ma mapé àtina ngǎtsi nǎ <frà!>, ní ndi tsí rǎdù ìrà. Ndirò, ma mapé àtina pbàkà kasutále nǎ <İnzi yà dhu!>, ní kà rǎdù kònzì.»

⁹ Ní Yěsù níitdègu wò pbànowí dǒ ádrùngbǎle núnò dhu ìri, ní idho núuko atdíidǒ. Ní, Yěsù adù ndàgere ndàti yà owùna ǒ rúbhi ìwu rǒ ihé-yà nǎ: «Ma mátina nyǎ nǎ: inzà ma màpè yà dhu bhěyi a'uta-tidò nà ale nálǎ Pbàìsràyélí tó pbìrì ǒ màtí.»

¹⁰ Kǒkò pbànowí dǒ ádrùngbǎle nóvinà Yěsù-tí'ò ǒdhína níitdègu 'àdǔ, 'ìwǔ ùvò idza, ní abádhí náatù wò andi nà ì'ina kasutále iwà ògù ró.

Yěsù rǎ atdí abvo-àyi bhà ingba níkyě dhu

¹¹ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù náarà Nàyinà tí kátina pbanga ò. Kàbhà ábhàlǎ, ábhǒ ihé-yà mànà náadù kùndà ànyì.

¹² Ní, pbanga ò kótsù ró kàrà àhu rò ní ndi, ka kubhína òwu rǒ atdí abvo nà, ndínǎ ka kowu tí ǒtdùnà. Ndi abvo ní'ì atdí tí arí'ì atdí abvo-àyi-fó ngbàngba-abvò. Ndi pbanga ǒ ábhǒ ale nyú ní'ì atdíkpá ò òwu ndi abvo-àyi mànà kàbhùlì ò ró.

¹³ Ní ka ndi ndàla rò, Ádrùngbǎle Yěsù náabà izu atdíidǒ kàdǒ, ndàdù àtina kà nǎ: «Nzǒdzi iyá!»

14 Ní kǎdù ìndri ndàlǎ ótdù-ngbò, ka nàno ale rǎdù ìko. Ní Yēsù adù àtìnà: «Mǔlǎ-ngbá, ma mátìna nyi nǐ: ívǎ nyi.»

15 Ní wò òvòvèná ale níivǎ ndì, ndàdi sùnátù dǒ, ndàdù òte nópè. Ní Yēsù adù kàdu íyànà-fò ò.

16 Wò dhu-dzidǒ, odo níisí kóró ale ò. Ní, abádhí níilè Kàgàwà, 'àdù àtìnà: «Kàgàwà bhà ádrùngbǎ Nabì náhu wà àlǎ-nzínzì ǒ, ndirò Kàgàwà nírà iwà pbìndà ale-kùmbà nónzì.»

17 Wò Yēsù ònzì dhu-òyǐ náadù àkǎ kóró Yùdeyà tó pbìrì ǒ, tìná arí'ì ngǔkpà pbanga mànà.

Bàtizò nubhónà Yùwanì bhà ábhàlǎ ròwù dhu ìvu Yēsù-tsǔ dhu (Mát 11.2-19)

18 Wò dhu-dzidǒ, Yùwanì bhà ábhàlǎ náadù wò Yēsù ònzì dhu náwe kóró fíyó màlimò tò. Ní, Yùwanì náanzi óyǒ ale abádhí nzínzì ǒ,

19 ndàdù òvìnà ròwù dhu ìvu Ádrùngbǎle Yēsù-tsǔ 'àti: «Nyi tí yà mǎ marí òdona, ndínǐ ira tí ale? Ndirò mǎ màkǎ tí mǒdò vurò ale?»

20 Kǒkò Yùwanì níivì ale níitdègu ìwu ùvò Yēsù-tí'ò, ní abádhí níivú dhu Yēsù-tsǔ 'àti: «Bàtizò núbhò arí Yùwanì níivì mǎ mǐwǔ dhu ìvu tsùnù, nyi ràtí yà mǎ marí òdona, ndínǐ ira tí ale, ndirò mǎ rǎkǎ tí mǒdò vurò ale?»

21 Wò ndì kàsùmì ǒ tí, Yēsù níigú ibí ale nyú fíyó andì mà, nzére arí ì ònzi dhu mànà ǒ rò. Kǎránà nzére-alafí nípfò rǒ ìndrǔ ò rò, ndàdù ibí ndùmùndúmù-nyìkpó nábhu rùngbe ì.

22 Nírò ní ndì kǎdù dhu àdu Yùwanì ìvìnà ale tò, ndàti: «Nyòwu nyàwe yà nyǐ nyálǎna dhu

mà, yà nyí nyírìna dhu mànà Yùwanì tò. Kà tò nyí nyáwěna dhu ní: ndùmùndúmú-nyìkpó rārōwu 'ùngbɛ rǒ, 'àdù inga àla. Òtsótsù ale rārōwu ùgɔ rǒ, 'àdù ùbhi mběyi. Kíkí nà ale rārōwu ùgǔ rǒ, iwí ràdù òwu inga ní rǒ. Ἐὐὐε ale rārōwu ìkye rǒ, ùtdǔ ka kùtdǔ ale ràdù 'ùngbɛ. Ndirò, nǎkùtále rārōwu Ídzi Màkǔrù ní rǒ.

²³ Hirò nɔnziya ale ní yà ìnzí rí 'àwà okúdu dò rò ale.»

²⁴ Kǒkò Yùwanì ìvìnà ale níitdègu 'ìvà 'òwù, ní Yèsù adù ndòpè ndàwe dhu ihé-yà tò Yùwanì dǒ. Kǎpè ndòngù dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Ádhi nyí nyawù àndànà rùngù ò? Tí awe rǐ ònángà nùtdyǎ ízò?

²⁵ Ádhi nyú nyí nyawù àndànà? Tí ɔrú odziya nà mùdzarù nǎfǒ ale? Pbétù, ɔrú odziya nà mùdzarù nùfǒ ale, 'àdù òko ònzi ǒ, nótù nyí nyádù ádròdrǒ kámá-idzà ǒ.

²⁶ Ní ádhi nyú nyí nyawù àndànà olu? Tí Kàgàwà bhà nabi? Obhó tí, nyí nyawù Kàgàwà bhà nabi nándà. Pbétù ma mátina nyí nǐ, iwà kà ròsè nabi dònǎ màtí.

²⁷ Kǒkú dò rò nga ní ndi ka kandí dhu kati:
 <Kònǐ ma mòvì pbàkà mùkèngyè angyi indù,

ndínǐ nyi nyúbhi òná otu nɔbhɔlo tí*.>

²⁸ Ma mátina nyí nǐ, yà tsibhále nyú núugɔ yà adzi dǒ ale nzínzi ǒ, Yùwanì dòná òsè ale rǐ'ì mbá. Pbétù, yà áké ale tí ka kálàna òrù-akpà ǒ

* 7:27 7.27 Uvt 23.20; Màl 3.1

Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ ale, nòsè wà Yùwanì dònǎ.

²⁹ Yùwanì rǎnɔna dhu nírì kóró ale, pàratà tó pbàndómbé mànà, náa'ú Kàgàwà ózè ì rònzì dhu, 'àdù bàtizò àlǔ Yùwanì-fó.

³⁰ Pbétù, Pbàfàrisáyó mà, Úyátá tó màlímó mànà náadhò Kàgàwà òzè 'ònzì dhu. Ní ndì dhu-okú dò rò, abádhí náadù nzá 'òzè 'àlǔ bàtizò Yùwanì-fó.

³¹ Yà indo arí ale nyú núdhe ma mádù àdhà bhà rǒ? Abádhí núlì ì àdhà bhà bhěyi?

³² Abádhí núlì ì yà pbanga-tsidǒ ì nùndu nzónzo bhěyi. Atdídhená rǎdù òwu ɔdhíya núnzì rǒ ikǔ ǒ, 'àtì: <Mǎ mùmì mbǎ ɔbé tó adyi rùgě ǒ màtì fǔkù, ní nyǐ nyàdù nzá ɔbè. Ndirò, mǎ mùyù mbǎ lǎngáyí tó adyi mà fǔkù, ní nyǐ nyàdù nzá ɔdzi.>

³³ Obhó tí, bàtizò nubhónà Yùwanì níira, ìnzì ndàrà ònyù nónyù rǒ, ìnzì ndàdù dhu mà nómù. Ní, nyǐ nyàdù àtìnà, nzére-alafí rǎrǐ'ì kà-ò.

³⁴ Ndi dhu bhěyi tí, Ìndrǔ t'ídhùnà nírà, ndàrà dhu ònyù rǒ, ndàdù dhu òmù. Ní, nyǐ nyarádù kàtì òna óvò ale, ndirò atdídǒ arí ndòmù ale tí. Ndirò, nyǐ nyarádù kàtì pàratà tó pbàndómbé mà nzéngatále mànà ì nózè ale tí.

³⁵ Pbétù, dhu-ɔnga t'óvòta tó obhónga náarí ndàvì kà-nyutsì rò àhɔ dhu-otù ǒ.»

*Yēsù rǐ dhu nǔbà nzénga tó tsìbhále tò dhu
(Mát 26.6-13; Mrk 14.3-9; Yùw 12.1-8)*

³⁶ Atdí Mùfàrisayò náanzi Yēsù 'òwù dhu ònyù mànà pbìndà. Ní, Yēsù arà, ndòtsù kàbhà idza, ndàdù àdì ndàmbe dhu ònyù dǒ.

37 Ní kòmbómbí tí, ndi kigò ǒ nzérenga tó atdí tsibhále níri Yěsù rǐ dhu ònyu Mùfàrìsayò bhà idzá rò dhu. Ní kǎdù ìrà àlùbatrò tí kátina odu nǐ ka kóbhòlò tsúpà nà fóná Yěsù-tí'ò. Ndi tsúpà ò ì'ì dhu ní ndrùù róngu akye.

38 Ní, kǐtsi ide Yěsù tí olù nǎ rò, ndàdù ndòpè ndòdzì. Ní òdzi ndì ndódzi rórò, kǎdù ndàgu ndàmbe Yěsù-pfò-ngbò nímo dǒ nyina-dha nǐ, ndàdù ùndonà dóna-ká nǐ. Tdítdǒ, kǎdù Yěsù-pfò námbo, ndàdù ndrùù róngu akye núdho dòyá.

39 Ní wò Yěsù nànzìnà ònyù tò Mùfàrìsayò níitdègu wò dhu nǎlá, náadù ndòpè ndàmbe àtìnà dǒ afína ò: «Yàrí ale í'íná gukyè Kàgàwà bhà nabi nyú tí, ní kàmbènà pé wò ngbóna núlǔ rí tsibhále rǎrǐ àdhi dhu núní. Kàmbènà pé dhu núní íyàdhiyà rǎrǐ nzérenga tó tsibhále.»

40 Ní, Yěsù apè ote ndàti wò Mùfàrìsayò nǐ: «Sìmoní, ma mòzè mǎnò atdí dhu indù.» Ní Sìmonì adù àtìnà: «Màlimǒ, únò nà ndi dhu.»

41 Ní Yěsù adù àtìnà: «Atdí ale náabhù fùrangà óyǒ ale rùwu fóná: atdí ale tò kǎbhù imbò miyà fùrangà-kpǒ, ndirò ngǎtsi ale tò kǎbhù imbò kumì fùrangà-kpǒ.»

42 Ní ìmbǎ kǒkò óyǒ ale rǐ'ì kóró, wò ì uwù fùrangà nádù ì'ì nǐ fangà nà rò, wò ale náadù dhu ùbà óyǒ kóró abádhí tò, ìnzǐ rùbho fíyó wànzá. Ní, ádhi ndi nyi nyùnì rò, kǒkò óyǒ ale nzínzì ǒ atdítdǒ rádù wò fùrangà nuwù fíndà ale nózè?»

43 Sìmonì adù dhu àdu Yěsù tò, ndàti: «Ma mǎnì rò, atdítdǒ rádù wò ale òzè ale ní yà ábhǒ fùrangà tó wànzá ka kùbà fíndà ale.» Ní, Yěsù

adù àtìnà Sìmonì nǎ: «Nyì nyànò wà obhó dhu nyú.»

⁴⁴ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù ndàgere, ndàndà wò tsìbhále, ndàdù àtìnà Sìmonì nǎ: «Nyì nyàla tí wà wò tsìbhále, Sìmonì? Àndà, ma mìtsù pbùkù idza, ní nyì nyìbhò nzá ale-pfò tó idha mà idù. Pbétù, wò tsìbhále nú'o pfǒdu nyìna-dha nyú nǎ, ndàdù ngbǒna núndo dóna-ká nyú nǎ.

⁴⁵ Nyì nyàmǒnà nzá ima, nyì nyí makǒ rò. Pbétù, yà pbùkù idza ma mìtsùnà rò, íyàdhíyà rǐì inè pfǒdu námbo rǒ ndì ndàrà rò.

⁴⁶ Nyì nyìtděna nzá akye mà dùdu-tsí ró. Pbétù, íyàdhíyà núdho ndrùù róngu akye nyú pfǒdu dǒ.

⁴⁷ Ndi dhu-okú dǒ rò ní ndi, ma mí dhu nóvo k pangba indù. Wò tsìbhále návi ádràngbǎ àzè nyú idù. Ní, ndi dhu-okú dǒ rò, ma màbà wà kàbhà nzérenga kóró. Pbétù, akekpa dhu ka kùbà fǐndà ale bhà àzè narí ákě kèlě yà fǐndà dhu nùbà ale tò.»

⁴⁸ Yěsù adù àtìnà wò tsìbhále nǎ: «Ma màbà wà pbùkù nzérenga.»

⁴⁹ Ní kǒkò Yěsù mà rùbhi dhu ònyè rǒ mànà ale náadù 'òpè 'àmbe àtìnà dǒ afíya ò: «Íngbà ale-tidò yà ìndrǔ bhà nzérenga mà nùbà rádù ìndrǔ tǒ?»

⁵⁰ Pbétù, Yěsù adù àtìnà wò tsìbhále nǎ: «Pbùkù a'uta nígǔ wà nyì. Ní árà mbéyi.»

8

Yěsù-owù ǒ ubhì vèbhále

¹ Wò dhu-dzidõ, Yèsù núubhì kigò ònǎ, ndirò pbanga ònǎ màtí. Kǎránà Ídzi Màkürù núnò rǒ, ndàdù àrà òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó màkürù nóvò rǒ ìndrù tò. Ní, atdí kumì dòná óyò nà kàbhà ábhàlǐ mà,

² yà kǐpfo nzéere-alafí òyà rò, ndirò yà kǐgú fíyó andi ǒ rò ngúfe vèbhále mànà, nóowúnà ùbhi rǒ atdíkpá kà mànà. Yàrí ní ì vèbhále-òvò: Màgàdalà tó kigò ǒ Màriyà, yà àrùbhù nzéere-alafí Yèsù ipfo ònà rò,

³ Zǎnì, Kuzà bhà ingba-tsánà. Ndi Kuzà ní'ì Hèròdè bhà malì nòdónà ale. Ndirò ní'ì Sùzanà mà, ibí ngǔkpà vèbhále mànà. Ì vèbhále ní yà Yèsù mà pbìndà ábhàlǐ mànà ní dzànà ònzì rǒ owúnà foyá dhu nǐ vèbhále.

*Ɔnyù-tse òre rí ale tó mbólí
(Màt 13.1-9; Mrk 4.1-9)*

⁴ Atdíku, ìndrù níiwú Yèsù-tí'ò dhèdhèrò pbanga ònǎ rò. Ní, ádrùngbǎ ihé-yà náandu ì'ì Yèsù-tí. Nírò ní ndi kǎdù yàrí mbólí náwe abádhi tò, ndàti:

⁵ «Atdí ale níivà ndì, ndàrà ònyù-tse nóre pbìndà inga ǒ. Ní yà ònyù-tse nóre kà rǐ inga ǒ ònà kàsùmì ǒ, atdídhená itse náawà ì ndi inga-ginǎ údà otu ǒ, ìndrù ràdù òyànga nótsì pfóya nǐ. Ndirò, àrè adù iwu, 'ùbhì ì itse otu ǒ rò.

⁶ Ngǔkpà-tsí náawà ì ìmbǎ adzi rǐ'ì dòná abho odu-kengere dǒ. Ní, ì tsí nínga, adyifò ràdù itdyunà, ìmbǎ òdòdù adzi rǐ'ì abho dòyá dhu-okú dò rò.

⁷ Ndirò, ngǔkpà itse náawà ì okpèya nà it-sukpó-vé rǐ'ì ònà adzi ǒ. Ní, ì okpèya nà itsu-kpó

náadù àta, 'òvì atdíkpá kò ìngingà ònyù mànà, 'àdù ì òvì róvì ònyù nùtsì ìnzì ràdù ò'ò.

⁸ Pbéù, ngǔkpà itse náawà ì ídzì adzi ǒ. Ní, ì tsí nǎnga, 'òvì, 'àdù ò'ò, ngǎtsi ràrà atdí miyà itse nódhì rǒ.» Yèsù adù àtànà ihé-yà nǐ tdítdǒ: «Ìnga t'írìta tó bǐkù nà nyǐ nyapé ì'ì, ní nyèrì nga mbèyi!»

Ádhu Yèsù náarànà òte rǒ mbóli ǒ nǐ?
(Màt 13.10-17; Mrk 4.10-12)

⁹ Ní wòrì mbóli ì ìrì dhu-lutinǎ, Yèsù bhà ábhàlǐ níivú ndi mbóli-tì kà-tsǔ.

¹⁰ Ní, Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyǐ nyú, nyǐ nyúni wà òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi-nyutsi ndi nórù dhu. Pbéù, ngǔkpà ale tò ka karì kàwě mbóli tó ófò ǒ, ndínǐ abádhí owu tí inga àndà rǒ, pbéù ìnzì 'àdù atdí dhu mà nála, 'àdù òwu inga nírì rǒ, pbéù ìnzì atdí dhu mà ràdù dòya nálù*.»

Yèsù rǐ ònyù-tse tó mbóli-tì nàwě dhu
(Màt 13.18-23; Mrk 4.13-20)

¹¹ «Yàrí ní ndi wòrì mbóli-tì: Ònyù-tse ní Kàgàwà bhà ǒte.

¹² Atdídhénà ale nǔli ì yà itse náawà ì òná otu bhèyi. Kàgàwà bhà ǒte abádhí ìrì rò, Pfòmvo ràdù ìrà, ndípfo ndi ǒte abádhí-afí ò rò, ìnzì abádhí a'u tí dhu, 'àdù ùgu.

¹³ Ngǔkpà ale nǔli ì yà ìmbǎ adzi rǐ'ì dòná abho odu-kengere-do bhèyi. Kàgàwà bhà ǒte ì ìrì rò, abádhí rǐ kà'u dhèdhe nyú nà. Pbéù, abádhí

* 8:10 8.10 Ìsa 6.9

rǐ 'àpǎ ákě kàsúmì kèlě tí Kàgàwà bhà ɔte rǒ, ìnzǐ 'àdù kàbhù ivéna ròdì ndì afíya ò. Ní, ale-afí ùmvǔ rí dhu-tidò nópè ndì rò, abádhí rǎdù fiyó a'uta núbhà atdíǒ.

¹⁴ Okpèna nà itsu-vé nà adzi bhěyi ì núli ale ní, yà Kàgàwà bhà ɔte níri arí, ìnzǐ yà ì ìrìnà ɔte rǎdù itse nódhì. Obhó tí, yà adzi ǒ dhu-tsí tó ìrèta mà, yà adzi dǒ ònzi mà, ndirò yà adzi dǒ ka kóko dhu tó dhèdhe màná, náarǎdù abádhí-afí nútí.

¹⁵ Ídzi adzi bhěyi ì núli ale ní, yà Kàgàwà bhà ɔte níri arí atdí afíya nyú nà, 'àdù òdòná afíya ò, 'àdù 'àpba róná ale.»

*Tarà tó mbólí
(Mrk 4.21-25)*

¹⁶ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù àtìná: «Atdí ale mà rǐ nzǐ àdù tarà nóbì, ndàdù àtsì nà ìtǎ-tsí. Ndirò, kà rǐ nzǐ àdù kòbì, ndàdù ìlìnà ara-tsí. Pbétù, ka kádù kòbì kilí ɔrú, ndínì idza rítsù ale-nyínga nawù tí.

¹⁷ Kóró dhu tsí, yà ùru ì nuru núuviya ì kpanjangba. Ndirò, kóró dhu-tsí yà òdhǔ ò aróko, ní ka kuniya kóró, rǎdù 'ùvi kpanjangba awáwù ò.

¹⁸ Nyàndà nga mběyi yà fùkù ka kúnɔna dhu níri nyǐ nyárí tí dhu nà. Obhó tí, dhu nà arí'ì abho ale náabáyá dhu abho nyú ròsè. Ndirò, ìmbǎ arí'ì kà nà ale-fó rò ka kakòya yà kǎrí ìrèna ndì ndí'ì nà dhu tí dhu mà.»

*Yèsù-tsánà mà Yèsù t'ádóna màná
(Màt 12.46-50; Mrk 3.31-35)*

¹⁹ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù-tsánà mà, kà t'ádóna màná níiwú Yèsù rǐ'ì i. Pbétù, abádhí rǒwu ùvò kà-tí dhu ní'ì obi tí ihé-yà-okú dò rò.

²⁰ Ní, ka kadù dhu òvò Yěsù tò, kati: «Íyànù mà adónù màná níkò irí. Ní, abádhí òzè 'àla ngbónù.»

²¹ Pbéù, Yěsù adù àtìná yà tiná ì'ì kóró ale nǎ: «Íyadu mà, adódu màná ní yà Kàgàwà bhà Ɔte níri arí, 'àdù kùnò dhu ònzì ale.»

*Yěsù rǎ àpùpú nábhǎ rìdè dhu
(Màt 8.18,23-27; Mrk 4.35-41)*

²² Atdíku, Yěsù mà, pbìndà ábhàlǎ màná núupò atdí ibhú ò. Ní, kǎti abádhí nǎ: «Kàda rèrù-adzè.» Ní, abádhí adù abhi òpè 'òwù ányì.

²³ Ní idha dǎ ì ówu rórò, Yěsù náayì, idho ròdyì ndì. Ní, kòmbómbí tí àpùpú náapè ndòpìlì rèrù dǎ, idha ràdù ndòpè ndòtsù ibhú ò. Ní, ibhú ì'ì íkyèrǎ ndínǎ ndì ndabì tí abádhí nà idha ò.

²⁴ Nírò ní ndì ábhàlǎ náandrì Yěsù-tí'ò, 'ìnga ka idho ò rò, 'àdù àtìná: «Ádrùngbǎlé, Ádrùngbǎlé, àlě kiku wà!» Ní, Yěsù níivà ndì, ndisǎ awe mà, mùkurà màná rikò. Ányìrǎ rò tí, awe núubhà opilita, idha ràdù ìnè bhì.

²⁵ Nírò ní ndì kádù àtìná pbìndà ábhàlǎ nǎ: «Nyǎ nyàpè tí obhó ì'ì a'uta nà?» Ní ɔɔɔ níisí abádhí ò, idho ràdù 'ùkò. Abádhí ambénà òte dǎ nzínziya ǎ, 'àmbe àtìná dǎ: «Íngbà dhu bhèyi ale-tidò yà? Kǎrǎte awe mà, idha màná dhu dǎ, ràdù tsùnà dhu ìrì!»

*Yěsù rǎ nzéε-alafǎ náarí àvu róná atdí ale nígbù
dhu
(Màt 8.28-34; Mrk 5.1-20)*

26 Yèsù mà, pbìndà ábhàlǐ mànà náawù ùvò Pbagèrasì tó pbìrì ò. Ndi pbìrì ní'ì Gálilayà tó rèrù-adzèná rò.

27 Ní, ibhù ò rò Yèsù ifò, ndàhɛ idha-bidò rò, kigò ǒ atdí ale níra àhɛ kònzǐ. Ndi ale ní'ì ibí nzéɛ-alafí náarí'ì ònà. Ndirò, kǐ'ì mbǎ mberù nà róná ábhǒ idhɔ nyú tí. Kǒngónà nzǐ àdi atdí idza ǒ màtí. Pbétù, kǒngónà àdi kàbhùlì ò.

28 Ní, Yèsù ndi ndàla rò, kǎkù, ndàdù ìrà ndibvu obvò Yèsù-ònzǐ. Ndirò, kǎdù dhu òvò Yèsù tò ɔrú-tùna nyú nà, ndàti: «Hí! Àdhu àlě nzínzì ǒ rǐ'ì Yèsù, yà kóró dhu dǒ arí'ì Kàgàwà t'Ídhùnǎ? Ma mìtsò ma ìtsò tí nyú rùnù, nzǐ àvù rùdú.»

29 Obhó tí, Yèsù adù àdi ndàmbe dhu núya dǒ wò ale ò rǐ'ì nzéɛ-alafí tò, ndínǐ àhɛ tí kà ò rò. Ndirò, ibí-gùna ndi nzéɛ-alafí ongónà dhu ìvà kà rǒ. Ní, ka kongónà adù ndi ale nódò àdràmbí nǐ ka kùtsì rórò, ndirò singà-mbí nǐ ka kùtsì pfǒna mà rórò. Pbétù, kǒngónà kǒkò ndi ka kùtsì nǐ imbi nàtdi kóró. Ndirò, kà'ò rǐ'ì nzéɛ-alafí nóongónà adù kídzi ràrà ìmbǎ ìndrǔ arí'ì i nanǎ.

30 Ní, Yèsù níivú dhu wò ale-tsù, ndàti: «Òvònu ní àdhi?» Ní, kǎdù dhu àdu Yèsù tò, ndàti: «Òvòdu ní <Ihé-yà.» Obhó tí, ibí nzéɛ-alafí nyú náatsù kà ò.

31 Ndirò, ì nzéɛ-alafí níitsò ì Yèsù rǒ, ìnzǐ dhu nuyá tí fǐyò 'òwù òyǐ ò.

32 Wò ndi kàsùmì ǒ, adù tó màhò ní'ì ìnè ányìrò ì ányu pbìrì-ongò rǒ ró. Ní, kǒkò nzéɛ-alafí náadù 'ìtsò Yèsù rǒ, ndínǐ rusà nufà tí fǐyò, 'òwù òtsù ì adù ò. Ní, kǎdù ndi rusà ùfà abádhí tò.

33 Kǒkò nzéɛ-alafí náadù 'ùnyà wò ì í'ì ònà ale ò rò, 'adù òwu òtsù adù ò. Nírò ní ndi ì adù tó màhò náadù àdrù pbìrì-ɔngò rǒ rò, 'òwù 'ùpba ndi pbìrì-pfò ò rí'ì rèrù ò, tséya ròtdì ì.

34 Wò ndi nònzì dhu ì àla rò, kǒkò adù nùndà rǒ rǔbhi ale náatsè kóró, 'adù ndi dhu òyí nùgà kigò ǒ bhà tò, ndirò pbanga ònǎ màtí.

35 Ìndrù náawù wò ndi nònzì dhu nándà. Ní abádhí adù òwu Yèsù-tí'ò, 'adù wò nzéɛ-alafí núvò ònà rò ale nótù kà-tí nyú àdi róná mberù mànà, ndirò ídzì rǒ rò nyú ró. Ní, ɔdo náadù isí atdíǒ abádhí ò.

36 Wò ì nònzì kóró dhu nàla ale náawe wò nzéɛ-alafí náarí àvu róná ale nógù tí dhu kǒkò iwù iwù ale tò.

37 Ní Pbàgèrasì tó pbìrì ǒ ale kóró náadù Yèsù nónzì rìvà ndi firábvǔ rò, atdíǒ ì'í ɔdo nónzì nídhuní. Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù ùpo ibhú ò, ndàdù ndàdu abádhí-bvù rò.

38 Wò nzéɛ-alafí núvònà ònà rò ale nítsò ndi, ndíní ì owu tí atdíkpá Yèsù mànà. Pbétù, Yèsù adù ndùvo ùvǒ tí kàrǒ, ndàti:

39 «Ádù nyi pbùkù nyadù Kàgàwà ònzì rùnù kóró dhu náwe.» Nírò ní ndi wò ale náadù àrà, ndàdù àmbe Yèsù ònzì fìndà dhu náwe dǒ ìndrù tò kigò ǒ kóró ngari ǒ.

Yèsù rí Yàhirò bhà tsìbhíngba mà atdí tsìbhále mànà nígǔ dhu

(Màt 9.18-26; Mrk 5.21-43)

40 Yèsù níitdègu ndàdù, ndàdà rèrù-adzè, ní ànyì ihé-yà nyú náadù kàkò, angyangyi ì úbhi kòdò rǒ nídhuní.

⁴¹ Ní kombómbí tí, Yàhirò tí kátina atdí ale níra àhu ànyirò. Ka ní'ì Phàyàhúdì tó undutadzà ǒ ádrùngbàle. Ní, kǐbvú ndì Yèsù-ònzí, ndàdù ndìtsò kàrò, ndíní ara tí p̀b̀ndà.

⁴² Kǐtsò ndì ndi dhu bhěyi, yà atdí tí arí'ì foná tsìbhíngba rǐ'ì afína rǒ ka kódoná ró dhu-okú dò rò. Wò ndi tsìbhíngba i'ì mbèmbè atdí kumì dóná óyò nà ato nà. Ní, Yàhirò bhà Yèsù rǎrà òná kàsùmì ǒ, ihé-yà nyú níibòlò ì kà-rǒ, 'ìpbò ka átsì.

⁴³ Ndirò, atdí tsìbhále, yà vèbhále tó ogóbhà tó azu náarí ìrà róná, rǎrà àhu atdí kumì dóná óyò nà ato tí, ní'ì inè abádhí nzínzì ǒ. Ka ní'ì iwà foná ongyéngá-tsè nótđì p̀b̀àngángá dóná ndì ndarí ùbhi ró. P̀b̀étù, atdí m̀ngàngà mà náadù nzá k̀gu.

⁴⁴ Ní, wò tsìbhále náawè ndì Yèsù-dzidò nǎ rò, ndàp̀balǎ kàrò m̀dzarù-bidò-ngbò. Ní ànyirò rò tí wò tsìbhále rǒ arí ìrà azu náadù ide.

⁴⁵ Ní, Yèsù ivú dhu ihé-yà-tsù ndàti: «Ádhi ngbòdu nàp̀balǎ?» Ní kóró ale adù 'àgò àgò tí. P̀b̀étù, Péterù adù dhu òvò Yèsù tò ndàti: «Hòkò M̀limò, ihé-yà nyú ní ndi ngbònu nàkpòrò, 'ìpbò nyi átsì!»

⁴⁶ Ní Yèsù adù àtìnà kà nǐ: «Iwà atdí ale nàp̀balǎ ngbòdu! Ma m̀ni wà dhu mběyi nyú, atdí obi ràhu wà nyudutsì rò.»

⁴⁷ Ní, wò tsìbhále níitdègu iwà Yèsù nòsù wò ndì ndònzì dhu dhu nálǎ, nǐ kǎdù ìrà iví ndì ndívi rórò, ndìbvú ndì Yèsù-ònzí: Ní, kóró ale-ònzí rò, kǎdù Yèsù rǒ m̀dzarù-bidò-ngbò ndì ndàp̀balǎ okúna dò rò dhu mà, ndirò ndì ndògù ànyirò rò tí dhu màná dhu náwe.

48 Ní Yěsù ádù àtìná íyàdhiyà nǐ: «Pbà nǐ tsìbhíngbá, iwà pbùkù a'uta nígǔ nyi! Ní árà màrùngà ǒ.»

49 Àzèmbè Yěsù rǒte òná kàsùmì ǒ, atdí ale níra Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ǒ atdí ádrùngbǎle, Yàhirò tí kátina bhà rò. Ní, kǐtsi àtìná ndì Yàhirò nǐ: «Ádrùngbǎlé, ivànú-ngba nóvè wà! Ní nzǐ àvǎ Màlimò-tsi.»

50 Pbétù, Yěsù níitdègu wò Yàhirò tò ka kùnò dhu níri, ní kǎdù àtìná ndì Yàhirò nǐ: «Nzǐ onzi odò! F'ì a'uta nà tí! Ní pbùkù tsìbhíngba rǒgù ògù.»

51 Ní Yàhirò bhà ndì ndàrà àhɔ rò, Yěsù náa'u nzá atdí ale mà ròtsù idza owùna ǒ. Pbétù, kǎ'u ní Péterù mà, Yùwanì mà, Yàkòbhò mà, wò ngbángba t'ábanà mà, kà-tsánà mà nà kèlě.

52 Ányìrǒ ì'ì kóró ale náambénà òdzi dǒ, izu ràdù 'ùka atdí dǒ wò ngbángba bhà òve-okú dò rò. Pbétù, Yěsù adù àtìná abádhí nǐ: «Ìnzǐ nyòdzi, inzá wò ngbángba nóvè! Kòdhò òdhò tí.»

53 Ní ìndrǔ adù Yěsù rǔnɔna dhu ùgbò ùgbǒ tí, ì ùni dhu iwà wò tsìbhíngba ròvè nídhunǐ.

54 Pbétù, Yěsù adù wò tsìbhíngba nálɔ ɔtsúna rǒ, ndàdù dhu òvò fìndà ɔrú tǔna nyú nà, ndàti: «Pbànhǐgbá, ívǎ nyi!»

55 Ní, kà-afí náadù ingo, ndàdù ndìvǎ ndì kàsùmì ǒ tí. Ní Yěsù adù ònyà àvi kabɔ kà tò.

56 Ní wò tsìbhíngba t'ábanà mà, kà-tsánà mà nà nùkɔ ìdɔ adù atdí dǒ. Ndirò, Yěsù adù abádhí nǐ ɔ ìnzǐ wò ndì nònzì dhu nɔvɔ tí atdí ale tò màtí.

9

Yěsù rĩ atdí kumì dòná óyǒ nà p̀b̀ìndà ábhàlĩ nùvĩ dhu

(Màt 10.5-15; Mrk 6.7-13)

¹ Yěsù andu atdí kumì dòná óyǒ nà p̀b̀ìndà ábhàlĩ-tsù, ndàbhũ ádr̀ungbãnga tó ɔ̀b̀ì fíyò. Ndi ɔ̀b̀ì ni'ì kóró nzéɛ-alafí nípfo abádhí rãdù nĩ ìndrũ ò rò, 'àdù dhèdhèrò andi-tidò nà ale nígu nĩ ádr̀ungbãnga tó ɔ̀b̀ì.

² Ní, kùvĩ abádhí ròwù òr̀ù-akpà ǒ Ádr̀ungbã kamà Kàgawà bhà idzi tó màkũr̀ù núnò ìndrũ tò, 'àdù andi nà ale nígu.

³ Kũyá dhu abádhí tò ndàti: «Àpé nyìdyi atdí dhu mà abhi tò. Àpé nyùgu mùgò mà, bhòlo mà, mùgatì mà, ndirò f̀uràngà mànà. Ndirò, àpé nyùgu mber̀ù ɔ̀yǒyó.

⁴ Nyĩ ka kàkò òná idza ǒ, nyĩ nyowuna òko rǒ, r̀arà àhũ ànyìr̀ò rò nyĩ nyí nyìv̀à nyòwù dhu ò.

⁵ Ndirò, inzà ka kàkò nyĩ òná kigò ǒ rò, nyĩ nyowuna ùvò rǒ, nyãdù pf̀òkũ-tsítsíró àhũ nó'ò ànyìr̀ò, ndinĩ abádhí tó afátá nitè tí abádhí tò.»

⁶ Ní kǒkò ábhàlĩ níivà ì 'òwù, ì r̀ubhi dhèdhèrò pbanga òna nã, 'àmbe Ídzi Màkũr̀ù núnò dǒ, 'àdù òwu ìndrũ nígu rǒ kóró ngari òná.

Hèr̀òdè-dò rĩ ndìnzã Yěsù r̀onzina dhu ìri ndì ndĩ r̀ò dhu

(Màt 14.1-12; Mrk 6.14-29)

⁷ Ádr̀ungbã kamà Hèr̀òdè níiri Yěsù r̀onzina dhu-òyĩ. Ní ndi dhu adù kàdò àbhũ r̀inza ndì atdídǒ. Atdídhena ale nóowúnà àtìnà rǒ, bàtizò ùbho rǒ ar̀ubhi Yùwanì r̀ìngbè wà ndì.

⁸ Ngǔkpà ale adúnà òwu àtìna rǒ, Èliyà rǎrǎ wò ndì nitò. Ndirò ngǔkpà-tsí náadúnà òwu àtìna rǒ, yà angýí uvè pbànábí nzínzì ǒ atdí ale rǎrǎ wò ndì nìngbè.

⁹ Pbétù, Hèròdè adù àtìna: «Ma mávi wà bàtizò ùbho rǒ arúbhi Yùwanì-dò kokèrè. Nírò, ádhi pbá ale nyú wò ma mǎrà ònzina rí dhu-òyí nírì rǒ?» Nírò ní ndi Hèròdè adù ndòzè ndàla Yèsù.

Yèsù rǎ imbò lufù ale nóngù dhu

(Màt 14.13-21; Mrk 6.30-44; Yùw 6.1-15)

¹⁰ Yèsù bhà uvitatále níitdègu 'àdù, ní abádhí adù ì ònzi dhu àwe Yèsù tò kóró. Ní, Yèsù mà, ì ábhàlǎ mànà adù ùvò atdíkpá, 'òwù lèngèlèngè rǎì ngari ò, Bètèsàydà tí kátina kígò-tí'ò.

¹¹ Pbétù ihé-yà níitdègu abádhí òwù ndi ngari ò dhu ìrì, ní ihé-yà adù òwu ányì átò. Ní, ányì ì òwù ùvò rò, Yèsù adù abádhí àkò, ndàdù òtè òpè ndàwe fíyò òrù-akpá ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà Idzi dǒ. Ndirò, kǎdù ì nòzè ndìgù ì ale nígu átò.

¹² Ní inga níitdègu ndòpè ndàtì, ní Yèsù bhà ábhàlǎ náadù ìwu kà-tí'ò. Ní abádhí adù dhu òvò kà tò, 'àtì: «Író àlè kí'ì rùngù ò. Ní, óvi ihé-yà ròwù kyèròkyèrò rǎì pbanga mà, inga òbhì ka karí òyá ngari mànà ònǎ. Ányì nga ní ndi abádhí rǎ ònyè mà, idhò tó ngari mànà dhu nábà nǎ.»

¹³ Pbétù, Yèsù adù àtìna abádhí nǎ: «Nyàbhu ònyè abádhí tò nyí-tírò!» Ní, ábhàlǎ adù dhu àdu kà tò 'àtì: «Mǎ mí imbò mùgatì mà óyǒ ìbhè kèlè mànà nà. Ní, nyi nyòzè tí mǒwù ònyè ùdzi mǎ-tírò kǒkò alé-yà tò kóró!»

14 Ányìrǒ kpabhále í'ì mbèmbè imbò lufù tí. Ní, Yèsù adù pbìndà ábhàlǐ àvi ràbhu kǒkò ale, ròkò obvò, imbìmbó kumì rò tsùna tí.

15 Í ábhàlǐ adù dhu ònzì ndì dhu bhèyi tí, 'àbhu kóró ale ròkò obvò.

16 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù ugu kǒkò imbò m̀gati mà, óyǒ ìbhè màna, ndùlǔ foná. Ní, kǎdù orù-akpà-ònga àndà, ndàdù wòrí ònyà náso. Tdítdǒ, kǎdù m̀gati-ònga núkò, ndùbho pbìndà ábhàlǐ-fó, ndíní abádhí núundò tí ihé-yà tò.

17 Ní, kóró ale náadù dhu ònyù 'ùlè nǐ. Yèsù bhà ábhàlǐ náadù òdòdì m̀gati-go mà, ìbhè-go màna-tsù núndu, 'adù atdí kumì dòná óyǒ nà sèngè níra nǐ.

Péterù rǐ Yèsù náti Kàgàwà bhà Krístò tí dhu (Màt 16.13-19; Mrk 8.27-30; Yùw 6.66-71)

18 Atdíku, Yèsù núubhínà ndìtsò rǒ atdíró, ìnè pbìndà ábhàlǐ rǐ'ì tiná rórò. Ní, kǐvú dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Yà ìndrǔ rǒte dùdú rò, abádhí náaróngo àtìna ma rǎrǐ àdhi?»

19 Ní abádhí náadù ote kà tò 'àti: «Atdídhena ale náarátina nyi rǎrǐ yà bàtizò nubhónà Yùwanì. Ngǔkpà ale náarátina nyi rǎrǐ Èliyà. Ndirò, ngǔkpà ale-tsí náarádù àtìna nyi rǎrǐ angyí uvè pbànábí nzínzi ǒ rò ndì níngbè atdí ale.»

20 Ní, kǎdù dhu ìvu abádhí-tsǔ, ndàti: «Olu, nyǐ nyú, nyǐ nyarátina ma rǎrǐ àdhi?» Ní, Péterù adù dhu àdu, ndàti: «Nyi ní Kàgàwà bhà Krístò.»

Yèsù rǐ ndì ndovéya kotdù ndì, ndàdù ndìngbè dhu nóvo dhu (Màt 16.20-28)

21 Yěsù adù abádhí nísɔ ɔbi nyú nà ìnzǐ ndi dhu nuno tí atdí ale tò màtí.

22 Kadù àtìnà pbìndà ábhàlǐ nǐ tdítdǔ: «Dhu àkǎ Ìndrǔ t'ídhùnà ràbà àpbè atdítdǔ. Pbanga ǔ pbàkùrǔ mà, pbàkùhání tó ádròdrǔ ale mà, Ʋyátá tó màlímó mànà dhu nóɔdhoya ka. Ka kohoya ka, kadù ɔtdùnà. Ndirò, ìbhu idho ǔ, kǎdùya ndìngbè.»

*Yěsù-owù núngǔ ka kí tí dhu
(Mrk 8.30-9.1)*

23 Tdítdǔ, Yěsù adù àtìnà ányìrǔ ì'ì kóró ale nǐ: «Ndì nòzè ndùbhi owùdu ǔ ale náká ndàdzo róná rò, ndàdù ndà'ù ndànò pbìndà mūsàlabhà kóró kàsùmì ǔ, ndàdù owùdu núngu.

24 Pbìndà ípìrǒnga nòzè ndòdò fǐndà ale níwíya ka. Pbétù, okúdu dò rò rí pbìndà ípìrǒnga níwǐ ale, nígúya ka.

25 Ìndrǔ rǐ yà adzi ǔ kóró ònzì nábà, pbìndà ípìrǒnga ràdù ndìnza, ngǎtsi nǐ ndì nyú ndàdù àwǐ dhu tó ídzìnga ní àdhu?

26 Ìndrǔ-nyì náapé ìwɔ okúdu dò rò, ndirò pbàkà ɔte-okú dò rò màtí, ní Ìndrǔ t'ídhùnà-nyì níwɔya átò kǒkú dò rò ndì ndítsi ìrà pbìndà ádrùngbǎnga tó awáwù mà Àbanà bhà awáwù mà ndirò ìlǐlǎ màlàyíká tó ádrùngbǎnga tó awáwù mànà ǔ nínganí.

27 Ma mí obhó dhu núnɔ fǔkù: ngǔkpà ale, yà iró rǐ'ì ale nzínzì ǔ, núwèya nzǐ inzà ì àla Kàgàwà rǐ idzi nónyɔ ìndrǔ dǔ dhu rórò.»

*Yěsù-wɔyǔ rǐ ndùgèrè dhu
(Màt 17.1-9; Mrk 9.2-10)*

²⁸ Mbèmbè àrù idho dzidǒ, wò dhu ndì ndótè rórò, Yèsù náanzi Péterù mà, Yùwanì mà, Yàkòbhò mà, 'àdù ùpo nà pbìrì dò, ndíní ì itsò tí ì.

²⁹ Ní, Yèsù rǐ ndítsò òná kàsùmì ǒ, kà-nyì-wòyǒ núugèrè ndì, kà-rǒ m̀dzarù ràdù òwu, ndàmbe ùmbìlì dǒ ale-nyìkpó nóho rí dhu bhěyi.

³⁰ Ní ànyìrǒ, óyǒ ale núuto ì, 'àmbe òte dǒ Yèsù mà. I ale ní'ì Músà mà Èliyà nà.

³¹ Ní ádr̀ngbǎnga tó awáwù ǒ ì ùtò ì rò, abádí náambénà òte dǒ Yèr̀sàlemà Yèsù rǎrà pbìndà kasu nùtsà nǐ abhi dǒ.

³² Péterù mà, ɔdhína mà nǐ'ì iwà idho núdà nà atdí dǒ ró. Ní, idho ò rò ì ìvà ì rò, abádí náala Yèsù bhà ádr̀ngbǎnga tó awáwù, kǒkò tiná ikò óyǒ ale mà.

³³ Ní, kǒkòrí ale rǐ Yèsù núbha òná kàsùmì ǒ, Péterù náadù àtìna Yèsù nǐ: «M̀limǒ, dhu òfò nga àlě ròkò iró. Kùdǐ ìbhu hemě-dzà, atdí indù, ngǎtsi Músà tò, ndìrò ngǎtsi Èliyà tò.» (Péterù núuni inzà àdhu mà núno ndì ndí dhu.)

³⁴ Wò dhu nóte kà rǐ rórò ní ndì, ádr̀ngbǎ àpbù níibvú ndì, ndàtsì abádí sisìna nǐ. Ní ɔdò níisí Yèsù bhà ábhàlǐ ò, wò àpbù rǐ ndàtsì d̀yá dhu ì àla rò.

³⁵ Wò àpbù ò rò, atdí ale-tù níiri ndì, ndàti: «Yàrí ní Idhùdu, idù ma m̀pì ale. Ní, nyìrì kà-tsǔ dhu.»

³⁶ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náadù ndòtù atdí rò tí ànyìrǒ. Kàbhà ábhàlǐ náadù wò ì àla dhu nó d̀ afíya ò tí, inzǐ àdù atdí dhu mà núno ìndr̀ tò.

Yèsù rí nzéε-alafí náaràvu r̀onà ngbángba

*nígǔ dhu**(Màt 17.14-21; Mrk 9.14-29)*

³⁷ Tsútsǎ nínganí, Yěsù mà, kǒkò ìbhụ p̀bìndà ábhàlǐ màrà náawú p̀bìrì d̀ò r̀ò. Ní, ihé-yà náadù ìwu Yěsù tí ò.

³⁸ Ní, i ihé-yà nzínzì ǒ atdí ale náavò dhu ɔrú tũna nyú nà Yěsù tò, ndàti: «Màlimò, ma mìtsò mà ìtsò tí nyú r̀ùnù, ágèrě pé nyi nyàndà idhùdu. Ohó tí àbadhi arí'ì atdíró tí fudú.

³⁹ Nzéɛ-alafí òtsù kà ò r̀ò, ní ànyìrò r̀ò tí kàrókù, ndi nzéɛ-alafí ràdù ònànga níyà ɔbi nyú nà, isó-yà ràdù ndùpbò liná. Ndi nzéɛ-alafí náarí àrà kùbhà p̀bǎ ngboró r̀ò, iwà ndì ndàbhụ ka r̀ìngyě ndì, ndùvè kpàna atdíđǒ nyú r̀órò.

⁴⁰ Ní, ma mìtsò ma p̀bùkù ábhàlǐ r̀ó, ndínǐ wò nzéɛ-alafí nipfo tí kà ò r̀ò. P̀bétù, abádhí àdù nzá kà-lèmà ònzì.»

⁴¹ Ní, Yěsù adù àtìnà: «Hàkà! Nyǐ indo arí'ì ale tí r̀ò, nyǐ ní ìmbǎ arí'ì a'uta nà ale! Ndirò, nyǐ ní nzéɛ ale! Àlě kokoya atdíkpá nyǐ màrà ìfè kàsùmì tí? Ndirò, ma mondúya f̀ùkú dhu-dzi r̀àrà àhụ ìfè idhò tí?» Nírò ní ndi Yěsù adù àtìnà wò ngbángba t'ábanà ní: «Írà ndi idhùnụ nà iró!»

⁴² Ní, Yěsù-tí'ò ndi ngbángba r̀òndri òná kàsùmì ǒ, nzéɛ-alafí níibvú kà-ǒnga obvò, ndàdù kà-ǒnga níyà ɔbi nyú nà. P̀bétù, Yěsù náadù òrù wò nzéɛ-alafí d̀ó, wò ngbángba ràdù ògù. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndi ngbángba nádu àbanà-fò ò.

⁴³ Ní, idhò núuko uró ì'ì kóró ale atdíđǒ, Kàgàwà bhà ádr̀ungbǎnga tó ɔbi ì àla r̀ò.

*Yēsù rǐ ndì ndóvè, kòtdù ndì, ndàdù ndìngbè
dhu nóvo tǐtdǒ dhu*

(Màt 17.22-23; Mrk 9.30-32)

Òko ìndrǔ òko idhɔ rǐ 'ùkǒ Yēsù ònzì dhu dǒ rórò, ní kǎdù dhu òvò pbìndà ábhàlǐ tò.

⁴⁴ Kátí: «Nyùdí bíku nyírì yà fǔkù ma múnona ɔte mbèyi: Obhó tí, ka kǐ Ìndrǔ t'ídhùnà nípfǒ kabhɛ ìndrǔ-yà-fó.»

⁴⁵ Pbétù, wò ɔte náadù nzá abádhí-do àlɛ. Obhó tí, ndì ɔte-tì náarù ndì òru tí abádhí rǒ ìnzì abádhí ɛni tí. Ndirò, abádhí adù Yēsù-tsǔ ì'í ndì ɔte-tì níwǔ dhu-ɔdò nónzì ònzì tí.

Ádrùngbǎle nyú ròsè ní àdhi

(Màt 18.1-5; Mrk 9.33-37)

⁴⁶ Í ábhàlǐ náadù 'òpè 'àgò ì nzínziya ǒ. Abádhí ambénà dhu òngù dǒ tsùyá nzínziya ǒ, 'ámbe àtìna dǒ: «Àlě nzínzì ǒ ádrùngbǎle nyú ròsè ní ádhi?»

⁴⁷ Pbétù, Yēsù núɛni abádhí tó irèta angyangyi. Ní, kǎdù ákě ngbángba nídyì ndìlì rìdè tiná nyú,

⁴⁸ ndàdù dhu òvò pbìndà ábhàlǐ tò, ndàti: «Yàrí ngbángba nàko ɔvòdu rǒ ale náko wà ma. Ndirò, ima nàko ale náko wà yà ima níwì ale. Obhó tí, nzínzikɛ ǒ kóró, ákě ale tí rǐ'ì ale ní ndì ádrùngbǎle.»

*Ìnzì ndì ale náapé ì'ì àlě tó òmvǔ tí, ní ndì ale
ní àlě nzínzì ò ale*

(Mrk 9.38-41)

⁴⁹ Yùwanì adù dhu òvò Yēsù tò, ndàti: «Màlimǒ, mǎ màla atdí ale ɔvònu rǒ rǐ nzéɛ-alafí nípfǒ ìndrǔ ò rò ró. Ní mǎ mìsǒ ka ìnzì kǎrí ùbhi atdíkpá mǎ mànà owùnɛ ǒ dhu-okú dò rò.»

⁵⁰ Pbétù, Yěsù adù dhu òvò kà tò, ndàti: «Ìnzǐ nyìsǒ ndi dhu kà tò. Obhó tí, ìnzǐ ndi ale náapé ì'ì àlě tó òmvǔ tí, ní ndi ale ní àlě nzínzì ò ale.»

Sàmàrìyà ǒ bhà rǐ 'ùvǒ ìnzǐ 'àko Yěsù dhu

⁵¹ Yěsù rǒdzì yà adzi ǒ rò, ndàrà òrù-akpà ò òná idho ní'ì iwà ndi ndìndù ndi ró. Ní ndi dhu-okú dò rò, káká ndàrà Yèrùsàlemà tó kigò ò.

⁵² Ní, kǎdù pbìndà mùkèngyè nòvì ròwù angyi fǐndà. Ní i ale uvò 'òwù, 'òwù òtsù Pbàsàmàrìyá tó atdí pbanga ò, ndínǐ ì obholo tí kàkǒ ka kí tí dhu.

⁵³ Pbétù, ndi pbanga ǒ bhà adù nzá Yěsù àko firábvǔ, Yèrùsàlemà tó kigò ò kà rǎrà dhu-okú dò rò.

⁵⁴ Ní, Yěsù bhà ábhàlǐ, Yàkòbhò mà Yùwanì mànà níitdègu wò dhu àlǎ, ní abádhí adù dhu òvò Yěsù tò, 'àti: «Ádrùngbǎlé, nyì nyòzè tí wà mǒnzì kàzù rìfò òrù-akpà ò rò, ròtdì kǒkò ale-tsè?»

⁵⁵ Pbétù, Yěsù adù ndàgere ndàndà abádhí dò nga, ndàdù òrù abádhí dǒ.

⁵⁶ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù mà pbìndà ábhàlǐ mànà náadù ùvò, 'òwù ngǎtsi pbanga ò.

*Yěsù-owù nòzè 'ùngu ale
(Màt 8.19-22)*

⁵⁷ Otu ǒ kǒkò ale ròwu rórò, atdí ale náavò dhu Yěsù tò ndàti: «Ádrùngbǎlé, ma mǒngo ùbhi owùnù ǒ, kóró ngari ǒ nyì nyúbhi i nanǎ.»

⁵⁸ Ní, Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ayíwě mà náarí'ì inè bhǔya nà. Ndirò, yà orú arángìlì àrè mà náarí'ì inè idzàya nà. Pbétù, Ìndrǔ

t'ídhùnà, rǐ ndòkò, ndìli dònà obvò róngà mà náarí'ì ìmbă.»

⁵⁹ Ndirò, Yèsù adù àtìnà ngătsi ale nǐ: «Írà owùdu ǒ!» Pbéttù, ndi ale adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ádrùngbălé, úfà rusà idù, marà pé àbadu òtdù angyi.»

⁶⁰ Ní, Yèsù adù dhu òvò kà tò, ndàti: «Ébhà kǒkò abvo rùtdǔ fǐyó abvo. Pbéttù, árà nyunò òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà Kàgàwà bhà Idzi tó Mākūrù ìndrǔ tò.»

⁶¹ Ngătsi ale náati tdítđǒ Yèsù nǐ: «Ádrùngbălé, ma mòzè mungu owùnũ. Pbéttù, úfà pé rusà angyi idù, marà pbàkà idzá-bhà nóvi.»

⁶² Ní, Yèsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Íwà inga nòpè ndòbhì ale náapé olùnga àndà, ní ndi ale àkà nzá ndònzì kasu òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà Kàgàwà bhà Idzi ǒ.»

10

Yèsù rǐ pbìndà àrùbhù kumì dòná óyǒ nà ábhàlǐ núvǐ ɔyòyó rò dhu

(Màt 10.7-16)

¹ Wò dhu-dzidǒ, Ádrùngbăle Yèsù náavò àrùbhù kumì dòná óyǒ nà ngǔkpà ale. Kădù i ale núvi ɔyòyó rò ròwù angyi fǐndà, yà ndi nyú ndítírò ndi ndàkànà ndàrà óyà kóró kigò mà, kóró ngari màrà ò.

² Tdǔ abádhí òwu rò, kădù dhu òvò abádhí tò, ndàti: «Ònyè t'óguta-kàsǔ rǐ'ì abho nyú, pbéttù ndi ònyè ògu rí ale rǐ'ì ngúfe. Ní nyàtsò nyǐ

inga-àbadhi rǒ, ndíní ònyè t'óguta-kàsǔ t'ále-bvǔ nitró tí.

³ Nírò, nyòwu: Kònǎ ma mùvǐ nyǐ tàrà bhèyi tsamangèrě nzínzì ò.

⁴ Àpé nyùgu ísòwǔ mà, bhòlo màrà. Ndirò, àpé nyùgu kàyitò. Àpé nyòwu ìko rǒ ìko tí otu ǒ, atdí ale mà nátse nyǐ nyǐ rò.

⁵ Atdí idza ò nyǐ nyòtsù rò, nyǐ nyowuna ányì idzá-bhà àtsè rǒ angyi nyāti: «Màrùngà àkǎ ndí'ì àzú-dzá.»

⁶ Màrùngà nòzè atdí ale mà ní'ì ányì-dzá rò, ní wò nyǐ nyòzè rì'ì ányì-dzá màrùngà náarana ì'ì rǒ ndi ale tò. Pbétù, ìmbǎ nyǎkǒ rǐ màrùngà ǒ ale ní'ì rò, ndi màrùngà arana ndàdu rǒ fukù ò.

⁷ Nyǐ ka kàko òná idza ǒ, nyǐ nyowuna òko rǒ ányì-dzá tí. Ndirò nyǐ nyowuna fùkù ka kàbhǔ dhu kèlě nónyè rǒ, nyǎdù fùkù ka kàbhǔ dhu kèlě nómvè. Obhó tí kasutále náká ndàbà pbìndà mùkimbà. Àpé nyòwu ùda rǒ atdí idza ò rò ngǎtsi idza ò.

⁸ Atdí kigò ò nyǐ nyòtsù, kadù nyǎko rò, nyǐ nyowuna fùkù ka kàbhǔ dhu nónyè rǒ ònyǔ.

⁹ Nyǐ nyowuna ndi kigò ǒ andi nà ale nígu rǒ, nyǎdù àtìnà ndi kigò ǒ bhà nǐ: «Kàgàwà rǐ idzi ònyǔ dükú òná kàsùmì nìndù wà ndì.»

¹⁰ Pbétù, atdí kigò ò nyǐ nyòtsù, ìnzǐ kadù nyǎko rò, nyǐ nyowuna ùvò rǒ ndi kigò-tsidǒ ngudhà ò, nyǎdù àtìnà ndi kigò ǒ bhà nǐ:

¹¹ «Kànǐ, mà mò'ò wà pfǒka-tsítsíró ì nùpbǎ fùkú kigò ǒ àhù ròngò dükù. Pbétù nyùnì dhu, Kàgàwà rǐ idzi nónyǔ ìndrǔ dǒ òná kàsùmì rìndù wà ndì.»

12 Ma mí dhu òvò fùkù: Kàgàwà rǐ ìndrǔ-ànyǎ nítǔdì nínganí, wòrí kígò dǔ kǒtdíya anya, ròsè Sòdomò tó kígò dǔ ndì ndatǔdì anya dònǎ.»

*Dyá ale núvǒ ì ìnzǐ 'a'u tí Yèsù dhu
(Màt 11.20-24)*

13 Tdítǔdǔ, Yèsù adù àtìná: «Nyi nyí'ì àpǔbè ǒ Kòràzini tó kígǔ, ndirò nyi nyí'ì àpǔbè ǒ Bètèsàyidà tó kígǔ! Obhó tí, yà ùkú ì nònzì wìwì ní'iyana gukyè Tirò mà, Sìdònà màná tó kígò ǒ ì nónzì dhu tí, ní ì kígò ǒ ale ní'iyana angyí nyú ì ugèrè ì, 'ùbhà fìyó nzére mǔtsò ró. Abádhí í'iyana iwà ì ufó gònnyà mberù tí ròyá, 'adù ohu nǔtrò dòya ò ró.

14 Nírò, Kàgàwà rǐ ìndrǔ-ànyǎ nítǔdì nínganí, kǐtdíya dhu òkú abhàbhó nyú, ròsè Tirò mà Sìdònà màná tó kígò dǔ ndì ndítǔdì dhu dònǎ.

15 Ndirò ìnyì Kàpèrnàwumǔ, nyi nyà'ù tí dhu ìdzǐ Kàgàwà rǎràdù nyidzi òrù-akpà ò? Pǔbétù kà rǐ nyifò obvò, ndàdù nyabhù nyarà àhù òvè-bvè.

16 Tsùkú dhu nìrì ale nìrì wà tsùdú dhu. Ndirò, ìnzá nyǐ nàkò ale nàkò nzá ima átò. Ndirò, ìnzá ima nàkò ale nàkò nzá yà ima nívi ale.»

Àrùbhù kumì dòná óyǒ nà ábhàlǐ rǐ ì àdǔ dhu

17 Kǒkò Yèsù ùvinà àrùbhù kumì dòná óyǒ nà pǔbìndà ábhàlǐ náadù ì atdídǔ nyú ìdhèya níka ì rórò. Ní, abádhí adù àtìná Yèsù nǐ: «Ádrùngbǎlé, nzére-alafí mà nìrì tsùká dhu, òvònu rǒ mǎ mòdì ì rò!»

18 Ní Yèsù adù àtìná abádhí nǐ: «Ma màla àlǎ Sìtanì òrù-akpà ò rò rǐtsì, rǎmbilì òvò bhèyi ró.

19 Kònǎ ma màbhụ wà ádrùngbǎnga tó obi fǔkù, ndínǎ nyí nyobé tí osu mà áwíya nǎ arí ìndrù ùbǐ àwú-tidò mànà-ǒnga nǎ. Ndirò ma màbhụ wà obi fǔkù ndínǎ nyí nyonzi tí wò òmvǔ bhà kóró obi lè mà nǎ. Ndirò, nyǒnzi rí nzére atdí dhu mà rǐì ìmbǎ.

20 Pbétù, dhu àkǎ nzá idhèkù rìka ndì nzére-alafí rǒwu tsùkú dhu ìrì rǒ dhu-okú dò rò. Dhu àkǎ kà rìka ndì iwà ka kúndǐ òvòkù òrù-akpà ò dhu-okú dò rò.»

*Yèsù-idhè rǐ ndìkǎ dhu
(Mát 11.25-27; 13.1-17)*

21 Wò ndì kàsùmì ǒ tí, Kàgàwà bhà Hìlǎ-Alafí náabhù Yèsù idhèna rìka ndì atdíđ. Ní kǎti: «ǪǪ Àba Kàgàwà, òrù-akpà mà yà adzi mànà ǒ Ádrùngbǎlé, ma mìlè nyí atdíđ nyú, yà inga núnì, 'àdù dhu-ǒnga t'òvòta núnì ale rǒ nyí nyarù dhu ní nyí nyábhụ ìnzǐ ka kádù òzùnà dhu tí ale nyú rànì dhu-okú dò rò. Obhó tí Àbá, wò dhu bhéyi ní ndì nyí nyazè ndì dhu rònzì ndì.

22 Àbadu níibho wà kóró dhu fudú, ndirò atdí ale mà núnì nzá àdhi mà rǎrǐ Kàgàwà t'ídihùnà, pbétù ka núnì ní kà t'Ábanà kèlě. Ndirò, atdí ale mà núnì nzá Àba rǎrǐ àdhi mà dhu, pbétù ka núnì ní kà t'ídihùnà kèlě, ndirò yà kǒzè ndìtè ka fíyò ale mànà.»

23 Wò dhu-dzidǒ, Yèsù agéré ndì pbìndà ábhàlǐ dò, ndàdù dhu òvò fíyò tí òyá, ndàtì: «Hirò nònzì ale ní yà nyí nyálǎna dhu àlǎ rí ale.

24 Obhó tí, ma mátina nyí nǐ: ábhǒ pbànábí nyú, ábhǒ ádròdrǒ pbàkámá mànà nǐì dhu-atdyú nà 'àla yà nyí nyálǎna dhu, pbétù abádhí

adù nzá i dhu nála. Ndirò, abádhí í'ì dhu-atdyú nà 'irì yà nyí nyírìna dhu, pbétù abádhí adù nzá i dhu níri.»

*Ídzi afina nà Mèsàmàriyà tó mbólí
(Màt 22.34-40; Mrk 12.28-34)*

²⁵ Ʋyátá tó atdí màlimò níivà ndì ndivù dhu Yèsù-tsù kà-afí ndì ndomvú tí nǐ, ndàti: «Màlimò, ádhu ndì àkàkà mǎnzì, ndínǐ ma mabá tí dhòdhóhóngà tó ípirǒngà?»

²⁶ Ní, Yèsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Ádhu àlě tó Ʋyátá ò ka kándí? Ádhu kà ò nyí nyarí òzùna?»

²⁷ Wò ale náadù dhu àdu ndàti: «Dhu àkǎ nyoze pbùkù Ádrùngbǎle Kàgàwà kóró afínù nyú nà, kóró atdyúnù nà, kóró obìnù nà, ndirò kóró pbùkù irèta mànà. Ndirò, dhu àkǎ nyoze òdhìnù yà nyí nyú nyí nyóze nyí nyí-tírò dhu bhéyi.»

²⁸ Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Nyí nyòtè mbéyi nyú. Ʋnzi ka, ní nyí nyádù ípirǒngà nábà.»

²⁹ Pbéù, wò Ʋyátá tó màlimò náazè ndòlè dhu fìndà. Ní kǎdù dhu ivu Yèsù-tsù, ndàti: «Ʋdhìdu ní àdhi?»

³⁰ Nírò ní ndi Yèsù adù yàrí mbólí náwe. Kǎti: «Atdí ale núubhínà àwù rǎ Yèrùsàlemà tó kigò ò rò, ndàmbe àrà dǎ Yèrikò tó kigò ò. Ní otu ò, ogbotále náakèrè ka, 'àdù kǒngbù, 'àdù kàrǒ mùdzarù nùdha, 'àdù òwu fiyó dhu nǐ, 'ùbhà àbadhi iwà òve-ngbò nòfò ró.

³¹ Ní pbă ngboró rò, atdí kùhanì núubhínà ùda rǒ wò otu ǒ. Ní ndi ale ndì ndàla rò, wò kùhanì núudà otu-igi dò, ndàdù àrà fíndá dhu nǎ.

³² Ndirò, atdí Mùlawì níira àhụ ányìrǒ ndi dhu bhěyi tí. Ní, kǎndrì ndàla wòrì ale, ndàdù pbìndà otu nága igi, ndàdù àrà.

³³ Pbétù, Sàmàriyà tó pbìrì ǒ atdí ale, wò ndi otu ǒ rárà, náarà àhụ wò ngbǒna àvǒ ale tí. Ní ka ndì ndàla rò, àbadhi náadù izụ àbà atdíđ kàdǒ.

³⁴ Ní, kǎdù òndrì tdítđǒ íkyèrǒ nyú kà-ti'ò, ndì rùdho akye, dìvayi mànà kà-rǒ otú dǒ, ndàdù ndi otú nùtsì. Tdítdǒ, kǎdù kítdu ndìlì pbìndà kayinò dǒ, ndàdù àràna olo-dzà ò. Ányì, kǎdù kàngbò nódò mběyi nyú.

³⁵ Tsútsǎ nínganí, kǐdyi óyǒ fùrangà-kpǒ ndàbhụ olo-dzà-àbadhi-fó, ndàdù àtìna kà nǎ: «Ǿdo yàrí ale mběyi. Tdítdǒ ma múda iró rò, ma mítsi kǒkú dò rò nyi nyìwǐ tdítđǒ dhu núbho indù ma-tírò.»

³⁶ Wòrì mbólí dzidǒ, Yēsù adù dhu ìvu ndàti: «Ádhi ndi kǒkò ìbhụ ale nzínzì ǒ ndì nàvi nyìkpónụ ǒ wò ogbotále angbù ale t'ódhìnà tí?»

³⁷ Ní, Hyátá tó màlimò náadù dhu àdu, ndàti: «Yà ídzìnga nònzì kà tò ale.» Ní Yēsù adù àtìna kà nǎ: «Nyi nyú mà átò, àrà, nyadù dhu ònzì ndi dhu bhěyi.»

Yēsù rǐrì Màrità mà, Màriyà mànà mà t'ídzá dhu

³⁸ Yēsù mà, pbìndà ábhàlǐ mànà rǐrì abhi ǒ rò, ní abádhí awù òtsù atdí pbanga ò. Ndi pbanga ǒ,

Màrità tí kátina atdí tsìbhále náakò abádhí pbi idzá.

³⁹ Ndi Màrità ní'ì inè Màriyà tí kátina awèna nà. Ní, ndi Màriyà náadi Ádrùngbále Yěsù tí íkyèrǒ nyú, ndàmbe kà rǔnɔna dhu níri dǒ.

⁴⁰ Pbéti, Màrità adù ì'ì atdí dǒ idzá ábhǒ kasu náva tsina ró. Ní, íyàdhiyà arà Yěsù-ti'ò ndi dhu-okú dǒ rò. Kǎti: «Ádrùngbálé, wò awèdu ùbhà ima, mambe kasu ònzì dǒ atdí rǒ dhu nónzì tí nzá atdí dhu mà rùnù? Nírò, áví ka rìrà dzùnàdu ònzì.»

⁴¹ Ní, Ádrùngbále Yěsù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Màrità! Màrità! Nyi nyí inga ìrè abho, tsinu ràdù ndàva ábhǒ dhu-okú dǒ rò.

⁴² Atdí dhu kélé ní ndi àkǎká dhu tí rǐ'ì. Màriyà òvò idzi dhu nyú, yà ìnzǐ atdí ale mà ràdù àkɔnà foná rò.»

11

Yěsù rǐ ale itsò ka kádù tí dhu núdhě pbi ndà ábhàlǐ tò dhu

(Màt 6.9-13; 7.7-11)

¹ Atdíku Yěsù náadi ndàmbe nditsò dǒ atdí ngari ǒ rò. Ní kǐtǎgu itsòta níto, ní kàbhà ábhàlǐ nzínzì ǒ atdí ale náati kà nǐ: «Ádrùngbálé, údhě mǎ màkǎ mǒngò mǐtsò tí dhu fǎkà, àdhàdhì Bàtizò nubhónà Yùwanì núudhè ka pbi ndà ábhàlǐ tò dhu bhěyi.»

² Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyǐtsò nyǐ nyí rò, nyòngò àtìnà:

«Àbakǎ,

ɔvɔnu àkǎ kuni Ìlǐlǎ ɔvo tí.

Ábhǔ dǒká nyi nyí idzi ònyu òná idho ràkǎ.

3 Óngò mǎ'í nà rákǎ ònyè níbhò fǎkà bìlǐnganà.

4 Ʋbà fǎkǎ nzérenǵa fǎkǎ,

átò mǎ marí dhu Ʋba ɔnzìkǎ dhu nùfǎ ale tò nídhunǎ.

Ndirò, àpé nyabhù mǎ mǔtsù umvútá ò.»»

5 Tdítdǔ, kǎdù àtìnà abádhí nǎ: «Atdí nzínzìku ǔ ale rǐ'ì ɔdhìnà nà, ndàdù ndìvǎ ndàrà iku-alikpa ǔ ndi ɔdhìnà bhà, nditsì àtìnà kà nǎ: <Ʋdhí, íbhò pé ìbhù mùgati mǔwǔ funú,

6 atdí ɔdhìdu nírà àhù pbàkǎ, abhi ònǎ rò, ní ma mábhǔna kà rònyè dhu rǐ'ì ìmbǎ akekrá màtí fudú.»

7 Ní, idza nǎ rò wò ale náapé àdù dhu àdu ndàti: <Inzǐ ávǎ tsidu. Tsǎtsù ka kǎpbǐ wà. Mǎ mòyì wà pbàkǎ inzo mànà. Ní, ma mí nzǐ mìvǎ marà mùgati àbhù indù.»

8 Ní ma mí dhu òvǔ kprangba fǔkù: wò ale rǐ mbǎ àdù àdi ìnzǐ ndìvǎ ndì, ndìrà mùgati àbhù kà tò ɔdhìnà tí kà rǐ dhu-okú dò rò, pbétù kà rǎdù ndìvǎ, ndàdù kóró dhu yà kà rǐ atdyúna òho nábhù kà tò dhu ní, ìnzǐ ndì ndí ndìngyě rórò kà rǔbhi kònzì rǔ dhu.

9 Nírò, ma mátina nyǐ nǎ: dhu àkǎ nyǒnzi dhu, ndirò ní ndi ka kádù kàbhù fǔkù. Dhu àkǎ nyǒnè dhu, ní ndi nyǐ nyádù kábà. Ndirò dhu àkǎ nyǐtdǔ tsǎtsù, ní ka kádù kǎpfò fǔkù.

10 Obhó tí, dhu nònzi ale tò ka kádù dhu àbhù. Dhu nònè ale, rǎdù dhu àbà. Ndirò, tsǎtsù nìtdǔ ale ní tò ka kádù tsǎtsù àpfò.

11 Ádhi pbá ale t'ábanà ndi idhùnà nónzi ìbhè foná rò rǎdù osu nábhù kà tò?

12 Ndirò ngätsi nǎ, idhùnà nónzì à'ǔ-bhǐ foná rò, kà t'ádù áwina nǎ arí ìndrǔ ùbǐ áwǔ-tidò nábhu àbhǔ kà tò?

13 Nírò nyí nyú ngà, nzére ale tírò nyí nyárí ídzi dhu núbhó fùkú nzónzo tò rò, òrù-akpà ò arí'ì Àbakù rǎdù àdi ìngbà dhu bhěyi ìnzǐ ndàbhù Ìlǎ-Alafí ka nònzì foná ale tò?»

*Yēsù rǐ ɔte nǎdǔ ndì nòbhù ale tò dhu
(Mát 12.22-30; Mrk 3.22-27)*

14 Atdíku Yēsù adì ndàmbe atdí ale nábhu róngò iwí tí nzére-alafí nípfò dǒ ndì ale ò rò. Ní nzére-alafí níitdègu àhu, ní ndì ale adù ndòpè ndòtè, idho rǎdù ihé-yà nukò atdíidǒ.

15 Pbétù, ngúfe ale adù àtìna: «Kàrǐ nzére-alafí nódì Bèlìzèbulì tí kátina nzére-alafí dǒ ádrùngbǎle bhà obi nǎ.»

16 Ngǔkpàkà-tsí náazè 'òmvù Yēsù-afí. Ní, abádhí náavi ka rònzì atdí wiwí, ndínǐ òrù-akpà ò rò kàbhà obi írà dhu naví tí.

17 Pbétù Yēsù núuni abádhí rǐrèna dhu angyangyi. Ní kǎdù àtìna abádhí nǐ: «Atdí ádrùngbǎ kamà bhà phìrì ǒ ale-ǒnga náapé àdù ndùndò, ní ndì ádrùngbǎ kamà bhà idzi-tsù rǎdù ndòdì òdì tí, òná idza rǎdù 'ùgolo, atdíidhená idza rǎdrù ì ngǔkpà idza dǒ.

18 Ní Pfòmvo náapé àmbe ndùgyè dǒ ndítírò, ní kàbhà idzi rǎdù àdi ìngbà dhu bhěyi ìnzǐ tsùna ròdì ndì, wò nyí nyátina Bèlìzèbulì bhà obi nǐ ma rarí nzére-alafí nódì rò?

19 Ndirò, dhu apé ì'ì Bèlìzèbulì bhà obi nǐ ma marí nzére-alafí nódì dhu tí, ní fùkú ale náarádù kòdì àdhi bhà obi nǐ? Ndi dhu-okú dò rò ní ndì, ì fùkú ale núunoya ndì ànyǎku.

²⁰ Pbétù, dhu apé ì'ì ma marí nzéɛ-alafí nípfõ modí ìndrù ò rò Kàgàwà bhà ádrùngbãnga tó ɔbi nĩ dhu tí, ní nyùni dhu Kàgàwà rĩ idzi ònyu dũkú òná idho náká wà.

²¹ Ɔbi nà atdí ale, ndàdù ì'ì kóró fĩndá m̀ats̀m̀m̀ nà, náapé àmbe pbìndà pbanga-ngbò nódò dõ, ní kàbhà dhu-tsí rãdù òko mběyi, ìnzĩ kinza.

²² Pbétù ngãtsi ale yà ìdzĩdzò ròsè kà dònã náapé àdù ìrà àhũ, ndàdù kà lèmà nónzì, ndùdhã yà kãrí ndòyò ròyá kóró kà-fó m̀ats̀m̀m̀, ní ndi ale rãdù kà-fó rò ndi ndùdhã dhu nũndò ɔdhĩna tò.

²³ Ìmbã rí'ì tidu ònã rò ale ní pbàkà òmvũ, ndirò ìnzĩ rí dhu-tsù ùndũ atdíkpá ìma mànà ale ní rĩ dhu ìnda ìnda tí.»

Nzéɛ-alafí rãdù ndàdu ndi ndahù ònà rò ale-ò t̀d̀t̀d̀ dhu

(M̀at 12.43-45)

²⁴ Yèsù adù àtìnà t̀d̀t̀d̀: «Nzéɛ-alafí náapé àhũ atdí ale ò rò, ní ndi nzéɛ-alafí náarí àrà, ndùbhi r̀ng̀ù ònã m̀at̀í ndàmbe ndi ndàrà ndàso róngã nómè dõ. Ní ìnzá ndi ndàbà ka rò, kà rãdù àtìnà: «Ma mí madũ yà ma mahù ònà rò pbà idza ò.»

²⁵ Ányì ndi ndàrà àhũ rò, kà rĩ ányì-dzá nga nótù iwà ka kàtsù, kadù nyìnati òhù mběyi nyú ró.

²⁶ Nírò ní ndi kà rãdù àrà àrùbhù ngũkpà nzéɛ-alafí, atdí dõ f̀ỳó nzéɛngã-ɔbì òsè pbìndà ɔbi dònã nã núnzì, 'iwũ òko mànà atdíkpá ndi ale ò. Ní wò dhu-dzidõ, ndi ale bhà ófò rãdù ì'ì nzéɛ nyú ròsè yà angyi ì'ì kàbhà ófò dònã m̀at̀í.»

Hirò nɔnziya ale

27 Wò dhu bhěyi Yěsù rǒte òná kàsùmì ǒ, atdí tsìbhále náati kà nǐ ihé-yà nzínzì ò rò: «Índú ari ayò finatsù ò, nyadù ibàna òndò tsìbhále nónzì wà hirò.»

28 Pbétù, Yěsù adù dhu àdu ndàti: «Hirò nyú nónzì ale ní yà Kàgàwà bhà Ɔte níri arí, 'àdù ndi Ɔte rǎnɔna dhu nónzì ale.»

Yěsù rǒte ihé-yà nózè kɔnzì wiwì fǐyò dhu dǒ dhu

(Màt 12.38-42)

29 Ihé-yà níitdègu 'òpè 'àndu ì Yěsù tí, ní Yěsù adù ɔte òpè ndàti: «Indo arí'ì ale narí'ì nzére ale nyú. Abádhí nózè kɔnzì wiwì kèlě fǐyò. Pbétù, ka kí nzi atdí ngàtsi wiwì mà nítè abádhí tò, inzà ní Yǒnà rǒ ndi nanzì dhu kèlě nádi wiwì tí abádhí tò rò.

30 Ádhàdhì yà nabi Yǒnà rǒ ndi nanzì dhu ní'ì wiwì tí Ninawè ǒ bhà tò dhu bhěyi, Ìndrǔ t'ídhùnà rǒ rí ndònzì dhu ní'íya wiwì tí kǎkà indo arí'ì ale tò.

31 Ndirò ìndrǔ-ànyǎ nítdì ka kí nínganí, Sabà tó pbìrì ǒ ádrùngbǎ tsìbhá kamà níwàya ndì, ndidè indo arí ale-nyìkpa rǒ, ndàdù abádhí-ànyǎ nítdì. Obhó tí, kǐra yà adzi-tsù adì ndì ì rò, ndìrà dhu-ǒnga t'óvòta nuni ádrùngbǎ kamà Sòlòmɔnì rǎnɔna dhu níri. Ndirò nyuni dhu, yà ɔnzìkú idè ale nòsè wà Sòlòmɔnì dònǎ màtí.

32 Ndirò, ìndrǔ-ànyǎ nítdì ka kí nínganí, Nínawè ǒ bhà níwàya ì, 'ìkò kǎkà indo arí ale-nyìkpa rǒ, 'àdù abádhí-ànyǎ nítdì. Obhó tí, Nínawè ǒ bhà níwàgèrè ì, 'ùbhà fǐyò nzére mùtsò

Yõnà rǎnɔna dhu ì ìrì rò. Ndirò nyùni dhu iró rí'ì ale rùdà wà Yõnà dònǎ màtí.»

Ale-nyìkpó ní ale-ngbò rǒ tarà
(Màt 5.15; 6.22-23)

³³ Tdítdǒ Yēsù adù οτε ìse ndàti: «Atdí ale mà rǐ nzi àdù tarà nóbì, ndàdù ìlinà ndì nórù ngari ǒ, ngǎtsi nǐ ndàdù àtsinà ìtǎ-tsi. Pbétù kà rǎdù kòbì, ndàdù àgùrùnà ου, ndínǐ idza rítsù ale-nyǐnga nawù tí.

³⁴ Nyìkpónu rǐ'ì àdhàdhì ngbǒnu náwù rí tarà bhěyi. Nyìkpónu náapé ì'ì ídzì rǒ rò, ní kóró ngbǒnu rǎdù ì'ì awáwù ǒ. Pbétù nyìkpónu náapé ì'ì mbǎ ídzì rǒ rò, ní kóró ngbǒnu rǎdù ì'ì ìnò ǒ.

³⁵ Ní dhu òfò nga nyodò afínu ò rí'ì awáwù mběyi, ìnzǐ ongo tí ìnò tí.

³⁶ Ndirò kóró ngbǒnu náapé àwù, ìmbǎ rùnù atdí ngari mà rí'ì ìnò ǒ, ní kóró ngbǒnu rǎdù àwù, àdhàdhì yà atdítdǒ ráwù tarà nátdyi ngbǒnu dhu bhěyi.»

Yēsù rǒrù Pbàfàrisáyó mà, Hyátá tó màlímó
mànà dǒ dhu
(Màt 23.1-36; Mrk 12.38-40; Luk 20.45-47)

³⁷ Wò Yēsù rǒτε òná kàsùmì ǒ ní ndi, atdí Mùfàrisayò náanzi ka ràrà ònyù nónyù pbìndà. Ní, Yēsù atsù kàbhà idza, ndàdi ònyù-tsùnǎ.

³⁸ Ní, idho núuko wò Mùfàrisayò atdítdǒ nyú yà Yēsù rǐ ònyù nópè ndònyù ìnzá ndì ndù'ò otsúna rórò dhu ndì ndàla rò.

³⁹ Pbétù, Àdrùngbǎle Yēsù adù àtìnà kànì: «Nyǐ, Pbàfàrisáyó tírò, Nyǐ nyárí kópà mà sǎnì mànà ngbò kèlě nú'ò, pbétù afiku ònǎ rò nyǎdù

ì'ì ùlè tí nyí nyùlè ogbo t'ónzita mà, nzérenga t'ónzita màna-atdyú nǎ ró.

40 Nyí ní ìmbǎ dòya nà ale. Kàgàwà, yà ale-ngbò nanzì, náanzì tí obhó ale-afí átò?

41 Ní dhu àkǎ nyùbho afikǎ nyú ò rò àhǎ dhu perè tí Kàgàwà tò. Ndi dhu bhěyi ní ndi nyí nyádù ìlǎ Kàgàwà-nyìkpó ǒ.

42 Nyí Pbàfàrisáyó tírò, nyí nyí'ì àpbè ǒ! Nyí nyáí'ì ònyè nábhǎ arí ròvù irí-bǐ-tidò mà, kóró itò-tidò màna tó atdínga idre dǒ núbhǒ perè tí Kàgàwà tò, nyádù àdzo obhónánga ònzì nyí nyí dhu mà, Kàgàwà òzè nyí nyí dhu màna dhu rǒ rò. Kǒkò ní ì àkǎkǎnà nyǒnzì dhu, inzá nyí nyádzo kǒkò angyangyi nyí nyarónzina ngǔkpà dhu rǒ rò rórò.

43 Nyí Pbàfàrisáyó tírò, nyí nyí'ì àpbè ǒ! Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ǒ, nyí nyáí'ì nyǒzè nyǒkò angyinǎ rò rí'ì tombi dǒ, ndirò ìndrǔ arí 'ùndǔ òyá ngari ǒ, nyí nyáí'ì nyǒzè kowù nyǎtsè rǒ ifuta nyú nà!

44 Nyí nyí'ì àpbè ǒ! Nyí nyúli nyí ìnzǐ arí 'àlǎ adzido, yà ìndrǔ arúbhi dòyá inzá ì ùni rórò bhěyi.»

45 Tdítdǒ, Ʋyátá tó atdí màlimò náati Yèsù nǐ: «Màlimǒ, wò nyi nyótèna ote ǒ, nyi nyànò wà dhu mà nǎ átò.»

46 Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Nyí, Ʋyátá tó màlímó tírò, nyí nyí'ì àpbè ǒ átò! Obhó tí, nyí nyáí'ì odú ró'ò ànòna ka kí rò ànò núgbǎ ìndrǔ dǒ, ìnzǐ nyádù nyǒzè nyǎpbàlǎ ì ànò-ngbò otsúku-do nǐ màtí.

47 Nyĩ nyí'ì àpè è ǒ! Nyĩ nyárí Kàgàwà bhà pbànábí-adzìdò nórù, àzèmbè pbání abákù kèlě náakyè abádhí rórò!

48 Wò dhu bhěyi ní ndi nyĩ nyìtè dhu k pangba iwà nyĩ rà'ù abákù anzì dhu. Obhó tí, abádhí náakyè Kàgàwà bhà pbànábí, ndirò nyĩ nyarádù ì pbànábí-adzìdò nórù.

49 Wò dhu-okú dò rò ní ndi, Kàgàwà náavò dhu k pangba dhu-ǒnga t'òvòta tó pbìndà irèta nĩ ndàti: <Ma mí pbàkà pbànábí mà, pbàkà uvitatále mà nà nùvì abádhí nzínzì ò. Ní abádhí nókkyeya kòkò mà mòvì ale nzínzì ǒ atdídhená ale, 'àdù àvu ngùkpà-tsí rǒ.>

50 Ndi dhu bhěyi ní ndi, Kàgàwà níitdìya yà indo arí'ì ale-ànyà, yà yà adzi Kàgàwà anzina rò ndi nufu Kàgàwà bhà pbànábí-azù-okú dò rò,

51 ròpè ndi Àbèlì-azù rǒ rò, ràrà àhu Zàkàriyà-azù ò. Ndi Zàkàriyà ka kahò Kàgàwà bhà idzá màzàbahù mà atdídǒ ìlǎ ngari mà nà nzínzì ǒ rò. Obhó tí, ma mí kùnò k pangba fǔkù, Kàgàwà níitdìya yà àkye ka kakyè ale-abvò-ànyà yà indo arí'ì ale dǒ.

52 Nyĩ, Ùyátá tó màlímó tírò, nyĩ nyí'ì àpè è ǒ! Nyĩ nyíwà inga t'únita tó tsàtsù tó fùngulà, ìnzì nyàdù nyòzè nyòtsù nyí-tírò ndi tsàtsù ǒ, ndirò nyàdù nyùvo ì nòzè 'òtsù kà ǒ ale rǒ ìnzì ròtsù!»

53 Yèsù níitdègu ndivà uró rò, ní Ùyátá tó màlímó mà, Pbfàrisáyó mà nà náakó atdídǒ kà rǒ, 'àdù 'òpè 'òngè ábhǒ dhu nyú kà-tsǔ.

54 Abádhí nòowúnà kà-afí nómvu rǒ òte nĩ ndínì ì idyi tí kà-idà-dò 'àdù kòbhù dóná.

12

*Yěsù rĭ pbìndà ábhàlĭ-nyĭkpó nítdyũ dhu
(Màt 10.26-27)*

¹ Wò ndi kàsùmì ǒ, ábhǒ ihé-yà náandu ì Yěsù tí, 'àkpòrò kà-ngbò, ale-pfò kafó róngà mà ràwĩ. Nírò ní ndi Yěsù apè ndòtè pbìndà ábhàlĭ tò angyi, ndàti: «Nyòdò nyĭ mběyi Pbàfàrisáyó tó afi rǒ rò. Ndi afi ní abádhí tó ɔyoyɔ ale-idà.

² Kóró dhu-tsí yà ì nuru núuniya ì kpanjanga. Ndirò kóró dhu-tsí yà òdhũ ǒ aróko núuniya ì kpanjanga.

³ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, yà ínò ǒ rò nyĭ nyòtè kúbhingá dhu náaraya ndìrì rǒ kpanjanga awáwù ǒ. Ndirò, yà bhèlɛ ǒ nyĭ nyòtè káluga ǒ rò dhu núku rǒ ka kowuya ìkũ ǒ idza dǒ rò.»

*Ádhi ndi àkǎkǎ kɔnzì ɔdòna?
(Màt 10.28-31)*

⁴ Yěsù adù àtìnà tdítǒ: «Ɔdhídũ, ma mí yà dhu náno fǔkù: dhu àkǎ nzá nyǒnzì yà ngbǔku kèlě nóho rí, ndi dhu-dzidǒ ìmbǎ 'àdù ì'ì rùkú ì ɔnzina ngǎtsi dhu nà ale-ɔdò.

⁵ Ma mí ɔdòna àkǎ nyǒnzì ale nítè fǔkù. Nyĭ nyàkǎ nyǒnzì ɔdòna ale ní Kàgàwà, yà ìndrũ ndi ndòhò rò rádù ì'ì ádrùngbǎnga tó ɔbi nà ndòbvù ndi ale ìnzĭ aráve dhòdhódhonganà kàzɛ ò ale. Obhó tí, ma mátina nyĭ ní: ndi ale ní ndi nyĭ nyàkǎ nyǒnzì ɔdòna.

⁶ Imbò àrè-tútũ-nzo nódzi ka ka tí obhó ɔyǒ fùrangà-kpǒ-nzo rǒ tí? Pbétù, atdí kǒkò àrè-tútũ-nzo nzínzì ǒ mà náarí nzĭ àdzo Kàgàwà ɔnǎ rò ìnzĭ kà ròdò ngbǔna.

7 Ndirò Kàgàwà úni wà dùku-ká-vé-bvu mà kóró. Ní ìnzì nyònzì odo! Obhó tí, fùkú ípìrõnga nòsè wà ábhó àrè-tútù-nzo tó ípìrõnga dònà màtí.»

Yēsù bhà ale tí ka kóko dhu mà, kòdho ka kí dhu mà
(Màt 10.32-33; 12.32)

8 Tdítdǒ kǎdù àtìna: «Ma màtina nyí nǐ: ndi ale náapé dhu èno kpangba ábhó ale-ònzǐ ndàti ndì rǎrǐ pbàkà ale, ní Ìndrǔ t'ídhùnà náadùya àtìna átò Kàgàwà bhà màlàyíkà-ònzǐ, ndi ale rǎrǐ pbìndà ale.

9 Pbétù, modho rí ìndrǔ-ònzǐ ale ní ma modhoya átò Kàgàwà bhà màlàyíkà-ònzǐ.

10 Ndirò, Ìndrǔ t'ídhùnà nǐ rí dhu èno nzére ale, náabáya àbà pbìndà nzérenga tó ubàta. Pbétù Kàgàwà bhà Hìlǎ-Alafí nǐ rí dhu èno nzére ale, náabáya nǐ ubàta akekpa màtí.

11 Nyí nà ka kówu ànyǎku kitdì tí unduta-dzà ǒ rò màtí, pbàkámá-ònzǐ rò màtí, ndirò ngǎtsi nǐ pbanga ǒ ádròdrǒ ale-ònzǐ rò màtí rò, ní àpé nyòwuya afíku nítu rǒ nyí nyí rùkú dhu nísǒ tí dhu mà, ndirò nyí nyúnona dhu mà nǐ.

12 Obhó tí, Hìlǎ-Alafí náaraya ndi nyí nyúnona ndi kàsùmì ǒ dhu núdhe rǒ fùkù.»

Kpóna ǒ iwí nà ònzitále tó mbólí

13 Ihé-yà nǐnzì ǒ rò, atdí ale náati Yēsù nǐ: «Màlimǒ, áví adòdu rùndò yà àbadu núubhà òvè ndì ndóvè rò dhu-ònga fóká.»

14 Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ádhi ndi ima nǐlì ndínì mongó tí ànyǎku núnò, madù fùkú dhu núnò fùkú?»

15 Tdítdǒ, Yěsù adù àtìná kóró ale nǐ: «Nyàndà nga mběyi! Nyòdɔ nyǐ ábhǒ ongyéngá-atdyú òho nyǐ nyǐ nyǎbà dhu rǒ rò. Obhó tí, ìnzǐ ní ábhǒ ongyéngá ndi indrǔ tò rǎdù ípìrǒnga nábhɛ.»

16 Nírò ní ndi Yěsù náadù yàrí mbólí náwe ihé-yà tò. Kǎtì: «Ònzǒnzi atdí ale bhà inga ǒ ònyù náanzì, ndàdù ǒ'ò mběyi nyú.

17 Ní kǎdù ndòpè ndirè nga afina ò, ndàti: «Ádhu ndi àkǎ àkǎ mǒnzì yà ìmbǎ ma mí'ì pbàkà ònyù-tse-tsù nùndǔ ma mí òná ngari nà rǒ?»

18 Kǎnǐ ma mǒnzina dhu: ma mí pbàkà óngòlǐ nùgòlǒ, madù ádròdrǒ ngǔkpà-tsí nùsi. Wò dhu-dzidǒ, ma mí kóró pbàkà ònyù-tse mà, kóró pbàkà ngǔkpà ongyéngá màná nùndǔ mǎli i óngòlǐ ò.

19 Nírò ní ndi ma mí inga ìrè afidu ò mati: nyǐ nyǐ'ì ìnè nyòdɔ rí ibí ato nyú tí ábhǒ dhu-tsí-yà nà. Ní ásǒ nyǐ, ónyɛ nyǐ, ómvà nyǐ, ndirò ónzi mǎhendù.»

20 Pbétù, Kàgàwà náadù àtìná kǎnǐ: «Ínyǐ, nyǐkpóna ǒ ìwǐ nà alé, indo yàrí iku ǒ, nyǐ nyǐ yàrí adzi núbha! Ní, yà nyǐ nyúndu nyòdù dhú-yà núbhà nyǐ nyǐ àdhi tò?»

21 Wò dhu bhěyi tí ní ndi ndi dhu rǐ'ì yà dhu-tsù ùndǔ arí fǐndà, ìmbǎ ndàdù ì'ì ònzitále tí Kàgàwà-nyǐkpó ǒ ale tò.»

*Kàgàwà arí pbìndà ale dzànà ònzi tí dhu
(Màt 6.25-34)*

22 Tdítdǒ Yěsù adù àtìná pbìndà ábhàlǐ nǐ: «Kòñǐ, wò dhu-okú dò rò ní ndi ma mǎtina nyǐ nǐ: dhu ràkǎ nzá nyǐtǔ afíkɛ fùkǎ ípìrǒnga-okú dò

rò, ndirò ngbòkù-okú dò rò nyăti, nyĭ rărĭ àdhu nónyù, ndirò nyĭ rărĭ àdhu náfò rùkú.

²³ Obhó tí, ìndrù bhà ípìrǒnga nósè wà ònyù dònǎ, ndirò ale-ngbò nósè wà mùdzarù dònǎ.

²⁴ Nyàndà pé àkǔrù! Abádhí náarí nzĭ dhu òzò, ndirò abádhí náarí nzĭ ònyù ògu onzi-bvĕ rò. Ndirò abádhí-fó, ònyù òdo ka karí òyà àrǒ mà, óngòlĭ màna náarí'ì mbă. Pbétù Kàgàwà náarí ndĭ abádhí nóngù! Nírò, fùkú ípìrǒnga nósè wà atdíđ kǒkòrí àrè tó ípìrǒnga dònǎ!

²⁵ Ádhi-pbá ale ndĭ nzínzikù ǒ, wò afína ndĭ dītù ndàmbe ìrènà đđ dhu bhĕyi, rádù idhòna nítro yà adzi ǒ atdí idho nĭ màtí?

²⁶ Ní, dhu rĭ'ì ìnzĭ nyĭ nyádù kǒkò isó ró'ò dhu bhĕyi rólo dhu sòwòrò nónzì dhu tí, ní ádhu nyĭ nyádù afĭkù nĭtu ngǔkpà dhu-tsí nĭ ní?

²⁷ Nyàndà pé kǒkò inga ǒ arí inga dhu-tsí náarípǒ tí dhu. Abádhí náarí nzĭ kasù nónzì, ndirò abádhí náarí nzĭ mberù nódýù. Pbétù ma mí obhó dhu núno fǔkù: ádrùngbă kamà Sòlòmòni nyú mà, kóró pbìndà ònzi-íyà ǒ, náafó nzá kòrí itsu-opfò nzínzì ǒ atdí itsu-opfò tó aya dònǎ màtí fĭndá aya rǔda mùdzarù.

²⁸ Irí-bĭ ní indo tí rĭ ndălă inga ǒ, tsútsă rádù òtdyù, kadù òbvùnà kàzù ò dhu. Pbétù Kàgàwà náarádù abádhí ùfò mbĕyi nyú. Ní kà tí nzĭ àdù nyǔfò mbĕyi nyú ròsè ì irí-bĭ dònǎ màtí, nyĭ ákĕ a'uta nà alé?

²⁹ Ní nyĭ, dhu àkă nzá nyĭtù afĭku, nyámbe nyĭ nyónyuna dhu mà, nyĭ nyómvùna dhu màna dhu nónè đđ.

³⁰ Obhó tí, kóró kǒkò dhu nóne arí ìnzĭ ì'í ìngyĕ

rórò ale ní yà adzi ǒ ale, yà inzà Kàgàwà ná'ù. Pbétù nyí, Àbaku Kàgàwà núnì wà dhu nyí ràrì'ì i dhu-atdyú nà.

³¹ Nírò, nyòme pé Kàgàwà bhà idzi angyi, ndirò ní ndì kà rǎdù kǒkò nyí nyí atdyúya òho dhu námà àma tí fǔkù.

³² Ìnzì nyònzì ɔdɔ, wò ákě tàrà tò màhò-ngba bhěyi nyí nyí'ì ngúfe rò! Obhó tí, Àbaku-nyìkpó dhu ófò wà, ndàbhù pbìndà Idzi fǔkù.»

*Ɔrù-akpà ò ka kí ongyéngá-tsù núndù dhu
(Màt 6.19-21)*

³³ Kádù àtìná tdítdǒ: «Nyùdzì fukú arí'ì dhu-tsí, nyǎdù nyí nyòngyè fùrangà núbho perè tí nǎkùtále tò. Nyòbholo ìnzì rǎdù 'ìnza ísòwǔ, nyǎdù fukú ongyéngá-tsù núndu ɔrù-akpà ò. Ányì, kà rǐ nzì àdù ndì ìnza, ogbotále mà rǐ nzì àdù òwu ùvò ányì, ndirò akuku mà rǐ nzì àdù dhu òbhè ányì.

³⁴ Obhó tí, pbùkù ongyéngá rǐ'ì i nga ní ndì afínù rǎdù ì'ì ònà átò.»

*Kasù tò Ádrùngbǎle rǐngò dhu náká kòdò tí
dhu
(Màt 24.36-44; 25.1-30; Mrk 13.33-37)*

³⁵ Tdítdǒ Yèsù adù àtìná pbìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyòko kengè dǒ, nyǎdù mvaku'ò níso kùkyě nǐ, fukú tarà rǎdù òko ɔrù ì ɔrù rórò.

³⁶ Ndirò, dhu àká nyǔlì nyí átò yà fìyó kasù tò ádrùngbǎle nódo rí rìngò àdhìngbǎ ka kùndà nǐ m̀hèndù ò rò kasutále bhěyi. Ní, kìrà àhù, ndìtsì tsàtsù nítòdo rò, abádhí rǎdù tsàtsù nǎpfò kà tò ányìrò rò tí.

37 Ní, hirò nɔnziya kasutále ní yà fíyó ádrùngbǎle rírà àhɛ dhu nótúya ípírǒ rò ale. Ma mí obhó dhu núnɔ fúkù, wò kasu tó ádrùngbǎle rírà àhɛ rò, káfóya kasu tó pbìndà mberù róná. Wò dhu-dzidǒ, kǎdùya pbìndà kasutále nòhù, ròkò ònyè-tsànǎ, ndàdù ònyè nábhu abádhí rònyè.

38 Iku-alikpa ǒ màtí, ngǎtsi nǐ à'ǔ-akpà-òngǒ ǒ màtí kírà àhɛ rò, hirò nɔnziya ní yà ípírǒ rò kà rǒtùna ale.

39 Nyàlǔ yà ma múnɔna dhu mběyi dũku ò. Ídza-àbadhi náapé àdù ogbotále rírà òná kàsùmì núnì, ní rǐ nǐ àdù pbìndà idza-tsù nábhu ogbotále rùkò.

40 Ní, nyǐ nyú mà átò, nyòko nyìkpókɛ nà, Ìndrǔ t'ídhùnà níiraya inzà nyǐ nyìrènà ndì ndádù ìrà òná dhu tí kàsùmì ǒ nídhunǐ.»

Ndì nífɛ kasutále tó mbólí

(Màt 24.45-51)

41 Péterù adù dhu ìvu kà-tsǔ ndàti: «Ádrùngbǎlé, nyi tí wòrí mbólí nǎwě fǎkà tí, ndìrò nyi tí kǎwě kóró ale tò?»

42 Ní, Ádrùngbǎle adù dhu àdu ndàti: «Ádhi-pbá kasutále nyìkpóna ótdyù, yà fíndà ka kàvinà dhu ònzi arí? Ndi ale ní ndi yà pbìndà kasu tó ádrùngbǎle náadùya ìlinà pbìndà ale dǒ ádrùngbǎle tí, ràrà ònyè núnò rǒ abádhí tò àkǎkǎ kàsùmì ǒ.

43 Ní hirò nɔnziya kasutále ní yà pbìndà ádrùngbǎle ríngò rò kà rǒtùna yà fíndà ka kavi kasu nónzi arí ró ale.

44 Ma mí obhó dhu núno fùkù, kàbhà kasu tó ádrùngbǎle níliya ka kóró pbìndà dhu-tsí dǒ ádrùngbǎle tí.

45 Pbétù, wò kasutále náapé àdù inga nírè afína ò ndàti: pbàkà kasu tó ádrùngbǎle ní dhu úmbè wà, ndàdù ndòpè ndòvì yà ì arí kasu ònzi mànà atdíkpá kpabhále mà, vèbhále mànà, ndàdù àrà ndònyù rǒ, ndàdù ndòmuvù, ndòri,

46 ní kàbhà kasu tó ádrùngbǎle rǐ ndàdù inzà kìrènà idho ǒ, ndirò inzà kùnìnà kàsùmì ǒ rò, ndi ádrùngbǎle náabhùya atdíđǒ órù màlipò kà tò*, ndàdù kòbvù yà inzì arí fíyò ka kàvi dhu ònzi ale nzínzì ò.

47 Ndi kasutále, yà iwà ndì ndúni pbìndà kasu tó ádrùngbǎle-afí nózè dhu rórò rádi inzì ndòbhòlò ndì, inzì ndàdù pbìndà ádrùngbǎle ózè dhu ònzi, náabáya mùgǒ abho nyú ròsè.

48 Pbétù inzà ndì ndúni pbìndà kasu tó ádrùngbǎle-afí ózè dhu dhu-okú dò rò rí dhu àfǎ ale, ndi afátá ràdù kòzè kavi, ní ndi ale náabáya mùgǒ ngúfe tí. Abho ka kubhò dhu foná ale-fó ka konziya dhu abho, ndirò abho nyú ròsè ka kubhà dhu foná ale-fó ka kadùya dhu ònzi abho nyú ròsè.»

*Ìndrǔ-ǒnga rǐ ndùndo Yèsù-okú dò rò dhu
(Màt 10.34-36)*

49 «Ma mírà kàzù ma mivó tí yà adzi dǒ, ní ma mòzè wà ndì kàzù rìrǔ.

50 Ma mí atdí bàtizò nà ma málǔna. Ní, itǔ kà rǒ'ò rùdú dhu bhèyi, kàkǎ wà ndònzì ndì.»

* 12:46 12.46 Kà-tì ní, kàbhà kasu tó ádrùngbǎle núu'aya kà-ǒnga ràhu oyo.

51 «Nyǎ nyǎrè tí nga ma rírà màrùngà níbhò yà adzi ǒ? Inzǎ ní ndi dhu bhěyi, akεkpà màtí. Pbétù ma mírà ìndrù-ǒngà nábhù rùndò ì.

52 Obhó tí, ròpè ndì kòmbí, imbo rò aróko atdí idza ǒ ale-ǒngà náarana ndùtù rǒ ɔyo, ìbhù ale ròndrò ɔyǒ ale, ndirò ɔyǒ ale ràdù ìbhù ale nóndrò.

53 Àbanà náaraya idhùnà nóndrò rǒ, idhùnà ràdù àbanà nóndrò. fyanà náaraya ivànà òndrò rǒ, ivànà ràdù íyanà nóndrò. Aguna-ayi náaraya pbìndà àdhìngbǎ nóndrò rǒ, àdhìngbǎ ràdù pbìndà aguna-ayi nóndrò.»

*Kombí ràdù ndònzì dhu núń ka kí-dhu
(Màt 16.2-3)*

54 Yèsù adù àtìna átò ihé-yà nǎ: «Nyǎ nyapé àpbù nálǎ adyifò arótsù inǎ rò rírà ró, ní nyǎ nyarí àdù àtìna ányìrǒ rò tí ìkǒ igye rǎrǎ ìkǒ, ndi dhu ràdù ndònzì ndi dhu bhěyi tí.

55 Ndirò, nyǎ nyapé awe àlǎ mùsùngú dònǎ rò rírà ró, ní nyǎ nyarí àdù àtìna ìka adyifò rǎrǎ ìka, ndi dhu ràdù ndònzì ndi dhu bhěyi tí.

56 Nyǎ ní ɔyo-ɔyo idàya nà ale. Nyǎ nyarí yà adzi dǒ rí 'ònzì dhu mà, òrù-akpà-nyǎ rǒ rí 'ònzì dhu màna dhu núń mběyi nyú. Ní, ádhu ìnzǎ nyǎ nyarí àdù yà kòmbí rí'ì kàsùmì ǒ rí 'ònzì dhu rùnɔna fùkù dhu núń ní?»

*Ìndrù mà rǎ 'ìrì ndì nòbhù ale nà dhu
(Màt 5.25-26)*

57 «Ádhu ìnzǎ nyǎ nyarí dhu-ǒngà òvò nyǎ-tírò, ndínǎ nyǎ nyuni tí obhónánga tó dhu tí rí'ì dhu nǎ?»

58 Dhùwanì ò nyí nyówu nyi nòbhù ale màná rò, dhu àkǎ nyonzi obi nyírì nyí ndi ale nà, nyítò ndi dhu òko nyí nyòko otu ǒ rórò. Inzá nyi nyonzi ka ndi dhu bhěyi rò, kà rǎdù àrà nyabhù anya t'ítàtá t'ále-fó, i ale rǎdù nyabhù pùrùsi-fó, ndi pùrùsi rǎdù nyosò imbi ò.

59 Ma mí obhó dhu núnò indù: nyi nyí nzí àdù àhù imbi ò rò inzá nyi nyùbho dùnú ka kòtdì dhu, riku kóró rórò.»

13

Indrú rí 'ùgèrè 'ùbhà fíyó nzére mǎtso dhu

1 Ndi kàsúmì ǒ, núfe ale níwú Gálilayà tó pbìrì ǒ bhà rǒ ndi nònzi dhu náwe Yèsù tò. Abádhí ati, Pílatò ràbhù i ale kòkyè, azùya rùngbò ndi yà abádhí rùbhòna perè tí ìzá-azù màná.

2 Ní Yèsù adù àtìná abádhí nǎ: «Nyí nyìrè tí dhu kǒkò i Gálilayà ǒ bhà rí'ì i nzérenatále ròsè Gálilayà tó pbìrì ǒ kóró ngǎkpà ale dònǎ, wò dhu bhěyi ka kakyè abádhí dhu-okú dè rò?

3 Ma mátina nyí nǎ, ìmbǎ kà rí'ì ndi dhu bhěyi. Pbétù, ìnzí nyí nyapè nyùgèrè, nyùbhà fùkú nzére mǎtso, ní nyí nyúve kóró átò!

4 Ndirò, atdí kumì dòná àrù nà ale, yà Silòamù tó múnarà núugòlò ndi dòyá rǎve, ní nyí nyìrè tí dhu abádhí rí'ì nzérenatále ròsè Yèrùsàlemà tó kigò ǒ kóró ngǎkpà ale dònǎ?

5 Ìnzí akekpá mǎtí. Pbétù, ìnzí nyí nyapè nyùgèrè, nyùbhà fùkú nzére mǎtso, ní nyí nyuvèya kóró ndi dhu bhěyi.»

Inzǎ arí ò'ò mùtini-kpa tó mbóli

⁶ Tdítdǒ Yěsù adù yàrí mbóli náwe átò ndàti: «Atdí ale ní'ì mùtini-kpa nà p̀b̀ndà v̀nyò tó inga ǒ. Ní k̀ira ndínǎ ndopé tí itsu-kpǒ ndì mùtini-kpa dǒ, p̀b̀étù k̀ádù nzá atdí dhu mà nótù kà dǒ.

⁷ Ní k̀ádù àtìnà ndi v̀nyò tó inga k̀àsù nónzi arí ale nǎ: «Ándà pé! K̀ànǎ ato náhu wà ìbhu nyú yà ma marí ìrà mùtini-kpǒ ma mopé tí yàrí mùtini-kpa dǒ ró, ní ma márí nzǎ atdí dhu mà nótù kà dǒ. Ní ókèrè ka, inga-ǒnga níř k̀arí k̀okórò dhu-okú dò rò.»

⁸ Wòrí kasutále náadù dhu àdu kà tò ndàti: «Ádr̀ungbǎlé, ìtsè kà radì pé yàrí ato ǒ tí. Ma mí kà-pfò-rǒnga nóbhi, madù ìkyí-zì nùtro róná.

⁹ Ní ngǎtsi nǎ, k̀ádùya ò'ò ò'ò tdítdǒ ríra ato ǒ. Ndirò inzá k̀ó'ò rò ní ndi nyi nyadùya k̀abhu k̀okèrè.»

Yěsù rǎ òtsótsù tsìbhále níğù dhu

¹⁰ Atdíku, sàbatù-idhò ǒ, Yěsù adì ndàmbe dhu núdhe dǒ unduta-dzà ǒ rò.

¹¹ Ní atdí tsìbhále ní'ì ìnè ányì idzá. Ndi tsìbhále ní'ì yà ònà arí'ì nzéře-alafí ábhu adzína-kpa ràtdò ndì, ìnzǎ r̀ongò ndàto ake màtí, r̀arà àhu atdí kumì dóná àrù nà ato tí.

¹² Ní Yěsù itdègu wò tsìbhále àlǎ, ní k̀anzi íyàdhíyà, ndàdù àtìnà nǎ: «Tsìbhále, nyi nyògù wà p̀b̀ukù andi ǒ rò.»

¹³ Ní Yěsù adù ɔtsúna núli wòrí tsìbhále dǒ, ányirǒ rò tí k̀adzí-kpa ràdù ndàto, íyàdhíyà ràdù ndòpè ndífù K̀agàwà.

¹⁴ Ní unduta-dzà ǒ ádr̀ungbǎle níitdègu Yěsù ìğù wòrí tsìbhále sàbatù-idhò ǒ dhu nálǎ, náakó

atdídǒ. Ní wòrí ádrùngbǎle náati ihé-yà nǎ:
«Ìndrǔ rǎdù kasu nónzì òyá idho náarí'ì aza. Ní
nyòngò iwu nyí nà kigǔ nyí i azà idho ǒ, ìnzí ní
sàbatù-idhò ǒ!»

¹⁵ Ádrùngbǎle Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti:
«Nyí ní oyoyò idàya nà ale! Sàbatù-idhò ǒ tí,
nyí kóró, nyí nyatí nzí fùkú ìkyì-akpá mà, fùkú
kayinò mànà núngǎ kìwali ǒ rò rí dhu ònyu rórò,
nyǎdù ùndàna ròwù idha nómuvè?

¹⁶ Ní yàrí tsibhále ní Àbràhamù-dhú-bvǔ
tsibhíngba, ndirò Sitanì núutsi ka ràrà àhu atdí
kumì dòná àrù nà ato nyú tí. Ní dhu àmbènà tí
obhó àkǎ kikòlò ka Sitanì bhà imbi ǒ rò sàbatù-
idhò ǒ?»

¹⁷ Wò dhu bhěyi Yèsù ìvǔ dhu rò, yà kà-
rǒ òmvǔ tí rí'ì kóró ale-nyí náadù iwu atdídǒ.
Pbétù, ihé-yà-idhè náadù ndika atdídǒ, yà Yèsù
rǎrà ònzìnà rǒ idho rǐ ìndrǔ ùkǒ nǎ kóró dhu-okú
dò rò.

Hàradalì-tsè tó mbólí
(Mát 13.31-32; Mrk 4.30-32)

¹⁸ Yèsù adù àtìnà tdítǒ: «Ádhu ndi òrù-akpà
ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nófò ndi nà?
Ma mádù kùdhe àdhu rǒ?

¹⁹ Kìlì ndì yà atdí ale níidyì ndòzò pbìndà inga
ǒ hàradalì-kpǒ bhěyi. Ndi hàradalì-kpǒ níngà,
ndòvì, ndàdù òngo itsukpó tí, àrè ràdù idzàya
nósì sòbìna nzínzì ǒ.»

Afi tó mbólí
(Mát 13.33)

²⁰ Yèsù adù dhu ìvu tdítǒ, ndàti: «Ádhu ndi
ma mádù Kàgàwà bhà idzi núdhě ròná?

21 Yàrí ní ndi kǒfò ndì nà dhu: Kǐli ndì yà atdí tsibhále níidi, ndàngbǒ mbèmbè óyǒ kumì ònà imbò nà kilo nganù-ra tó ò afi bhèyi, ndi dhu ràdù ndi idyi nábhù rìvù kóró.»

*Yèsù rǒtɛ ndì nípbǒ tsátsù dǒ dhu
(Màt 7.13-14,21-23)*

22 Yèsù adì ndàmbe àrà dǒ Yèrùsàlemà tó kigò ò. Ní kǎránà dhu núdhe rǒ ìndrù tò yà ndì ndúda òyanǎ kigò mà pbanga mànà ònǎ.

23 Ní atdí ale níivú dhu kà-tsǔ ndàti: «Ádrùngbǎlé, tí ngúfe ale kèlě i ùgǔgùya?» Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti:

24 «Nyònzì òbi nyòtsù ndì nípbǒ tsátsù ǒ. Obhó tí, ma mátina nyǐ nǐ: ábhǒ ale nyú nóowuya 'òmvù rǒ 'òtsù, pbétù ndi dhu náaraya nzǐ àkǎ rǒ abádhí tò.

25 Atdíku, idza-àbadhi níivàya ndì, ndàdù tsátsù nápbì idza nǎ rò. Ní iri nyǐ nyòtdì nyǐ rò, nyǐ nyokoya gukyè nyámbe tsátsù òtdò dǒ, nyòwù àtìnà rǒ: «Ádrùngbǎlé, ápfo tsátsù fǎkà,» ní idza-àbadhi náaraya dhu àdu rǒ fǎkù ndàti: «Ínzá ma m̀ni nyǐ nyìwũ àdhà rò màtí dhu!»

26 Nírò ní ndi nyowuya àtìnà rǒ kànǐ: «Mǎ manyè tí obhó dhu, màdù dhu òmvù ònzìnú rò? Ndirò nyǐ nyarànà tí obhó dhu núdhe rǒ fǎkà fǎkà pbanga-tsidǒ ngudhà ǒ rò?»

27 Ní àbadhi adùya àtìnà nyǐ nǐ tdítǒ: «Ínzá ma m̀ni àdhà rò màtí nyǐ nyìwũ dhu. Ní nyìndrì nyǐ itse nyú tidú rò, nyǐ kóró, yà nzéɛ dhu ònzì nyǐ nyarí rò!»

28 Àbràhamù mà, Ìsakà mà, Yàkòbhò mà kóró pbanábí màná nyí nyàla òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ òkò ró, kadù nyòdi iri ànyìrò rò ní ndi, nyí nyambèya òdzi dǒ, nyǎdù àmbɛ kǔkǔ nátri dǒ.

29 Ní ìndrǔ níiwúya ìfo yà adzi-pbidò ònǎ rǒ, 'àdù dhu ònyù atdíkpá ndi òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ.

30 Ní yà kòmbí arí'ì olù ale tí ale, nóokoya wemberè tí, ndirò yà wemberè tí arí kombí ale, nóokoya olù ale tí.»

*Yèsù rǐ dhu òzu Yèrùsàlemà tó kigò dò dhu
(Màt 23.37-39)*

31 Wò ndi kàsúmì ǒ tí, ngúfe Pbàfàrisáyó níiwú dhu òvò Yèsù tò, 'àti: «Ívǎ nyi nyarà iró rò, Hèròdè rǐ dhu ònzì ndínǐ ndabhù tí nyi kohò nídhunǐ.»

32 Ní kǎdù àtìná abádhí nǐ: «Nyòwu nyàti wò ayíwě nǐ: Ròpè ndì indo, rǎrà àhɛ tsútsǎ, ma rǎrǐ nzéɛ-alafí nípfǒ, modì ìndrǔ ò rò, ndirò ma rǎrǐ andi nà ale nígǔ. Ndirò ibho ma radùya pbàkà kasu nítò.

33 Pbéttù ròpè ndì indo, tsútsǎ, rǎrà àhɛ ibho, dhu àkǎ modì dùdu, mambe àrà dǒ. Obhó tí, dhu àkǎnà nzá nabì rǎrà òvè igi Yèrùsàlemà tó kigò rǒ rò.»

34 «Yèrùsàlemà, Yèrùsàlemǎ, nyí nyarí pbanábí nòkye nyǎdù Kàgàwà òvì tìnɛ ò ale núbvu odu nǐ. Abhò-gùna nyú ma mómvu mandu ùnú aróko ale-tsù àdhàdhì à'ǔ-yà-ba náarí pbìndà inzo-tsù nándǔ pékéléna-tsi dhu bhéyi! Pbéttù nyi nyádù nzá ndì dhu nózè.

³⁵ Nírò kònǎ, ka kí pé fùkú idza núbha fukú. Ma mí obhó dhu núno fùkù: nyǎ nyí nzi ma àlǎ tdítǎ, rǎrà àhu nyǎ nyowuya àtìna: Kàgàwà rǎkǎ ndàso Ádrùngbǎle-òvò rǎ rǎrà ale òná idho ò.»

14

Yēsù rǎ atdí ale nígǎ tdítǎ sàbatù-idhò ǎ dhu

¹ Atdíku sàbatù-idhò ǎ, Yēsù ira dhu ònyù Pbàfàrisáyó nzínzi ǎ atdí ádrùngbǎle bhà idzá. Ní ìndrǔ adù nyìkpóya núdi, 'àmbe kàndà dǎ atdyúya nyú nà.

² Ní, òna ádhà ndì atdí ale ní'ì Yēsù-ònzǎ.

³ Ní Yēsù, ivú dhu Úyátá tó màlímó mà Pbàfàrisáyó màna-tǎ, ndàti: «Àlǎ tó Úyátá ná'ù tí wà ìndrǔ ìgu ka kádù sàbatù-idhò ǎ dhu? Ndirò ngǎtsi ní, kǎti tí ìnzǎ ka rǎràdù kìgu?»

⁴ Pbétù abádhí náadù ìnè, ìnzǎ 'àdu òte. Ní Yēsù idyi wòrí ale ndìgǎ, ndàdù àvinà rǎrà.

⁵ Tdítǎ Yēsù adù àtìna abádhí nǎ: «Ádhi pbá ale nzínzikù ǎ, pbìndà ingba mà, ndirò pbìndà ìkyì mà nítsì dzìwò ò rò, ìnzǎ rǎdù kípfo ányìrò rò tí ndi dzìwò ò rò sàbatù-idhò ǎ?»

⁶ Ní abádhí rǎdùna wòrí òte dǎ dhu náadù abádhí-lè mà nónzi ònzǎ tí.

Mùhendù ǎ ka kóko òná ngari dǎ róte mbóli

⁷ Yēsù níitdègu yà ì ka kùnzinà màna ònyù tò ale nóvò angyinǎ rò rǎ'ì tombi, 'àdù òko dòyá dhu nǎlǎ, ní kádù yàrí mbóli náwe ì ale tò ndàti:

⁸ «Atdí ale nánzi nyi àdhìngbǎ ka kùndà nǎ mùhendù tó ònyù tò rò, dhu àkǎ nzá nyitsi àdi angyinǎ rò rǎ'ì tombi dǎ. Obhó tí, ngǎtsi nǎ wòrí

ale nádù ì'ì iwà ànzìnà pbùkù ifuta dònǎ pbìndà ifuta ósè ngǎtsi ale átò.

⁹ Ní wò ngǎtsi ale nítò ndì rò, wò nyí nùnzìnà óyǎ kóró ale rǎdù àrà àtìnà nyi nǐ: <Ívǎ nyi, nyubhà ngari wò ale tò.> Ní nyi nyí nyivà, nyarà àdi olù rí'ì tombi dǎ dhu rǎdù nyìnɛ nábhɛ rìwù atdíǎ.

¹⁰ Ní, nyi ka kǎnzì mǎhendù ǎ ònyù tò rò, dhu òfò nga nyitsì àdi olùnǎ rò rí'ì tombi dǎ, ndíní yà nyi nànzìnà ale nítsù rò, kǐtsi tí ndi àtìnà nyi nǐ: <Ɔdhí, údà nyadi angyinǎ rò.> Ní, ndi dhu nádù ì'ì ádrùngbǎ ifuta nyú tí indù yà atdíkpá nyí nyí dhu ònyɛ mǎnà kóró ale-ònzǐ.

¹¹ Obhó tí, ndìdǐ rí ndìtírò ɔrú ale ní ka kifoya. Ndirò, ndìfò rí ndìtírò ale ní ka kidziya.»

Mǎhendù ǎ rǎdù àkǎ kunzì ale-tidǎ

¹² Tdítdǎ Yèsù adù àtìnà wò ndì nànzìnà ònyù tò ale nǐ: «Kútsingá nga tó ònyù, ndirò ngǎtsi nǐ adyíbhengá nga tó ònyù nyi nyòbhòlò indrù tò rò, dhu àkǎ nzá nyunzì ɔdhínɛ mà, adónɛ mà, fùkú idzá-bhà mà, ndirò ònzǎnzì ɔdhínɛ mǎnà. Obhó tí, abádhí rǎdù òwu nyanzì átò fíyó mǎhendù ǎ, nyadù yà abádhí tò nyi nyanzì dhu-ari ǎ nábà abádhí-fó.

¹³ Pbéù, òníní nyi nyònzì rò, dhu òfò nga nyunzì ale ní: nǎkùtále mà, òtsòtsù ale mà, úkele arúkele ale mà, ndùmùndùmú mǎnà.

¹⁴ Nírò ní ndi nyi nyádù hirò ònzì, ìmbǎ abádhí rǐ'ì indù ì ádùna dhu nà dhu-okú dò rò. Obhó tí, Kàgàwà náadùya ndi yà nyi nyanzì dhu-ari ǎ nádu indù, yà Kàgàwà rǐ obhónángatále nábhù rùngbe ì ɔve-bvù rò nínganí.»

Ádrùngbǎ màhèndù tó mbólí
(Màt 22.1-14)

¹⁵ Wò Yěsù ùnò dhu ndì ndìrì rò, kà mà rǔbhi dhu ònyù rǒ mànà atdíkpá ale nzínzì ǒ atdí ale náati Yěsù nǐ: «Hirò nǎnziya ale ní, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ dhu nǎnyaya ale!»

¹⁶ Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Atdí ale náanzì ádrùngbǎ ònǐ ndàdù ábhǒ ale nyú núnzì ònǎ.

¹⁷ Ní, ndì ònǐ tó kàsùmì àkǎ rò, kǎvì pbìndà kasutále rǎrà dhu ùnò yà ndì ndúnzì ale tò, ndàti: «Kóró dhu-tsí ka kòbhòlò wà, ní nyiwǔ kòmbí.»

¹⁸ Pbétù, kóró kòrí ale náapè 'òwù ubàta nónzì rǒ atdátìrà ǒ. Wemberè t'ále atì wò kasutále nǐ: «Ma módzì atdí inga, ní dhu àkǎ marà ndì inga nándà. Ní, ma mìtsò ma rùnù atdíǒ, úbà dhu idù.»

¹⁹ Ngǎtsi ale náati: «Ma módzì inga t'óbhita tó ìkyì-akpá idre, ní ma mí abádhí nǐ ma mǒngo kasù ònzì tí dhu nómvù. Nírò, ma mìtsò ma atdíǒ rùnù, úbà dhu idù.»

²⁰ Ndirò, ngǎtsi ale adù àtìnà kà nǐ: «Mǎ mǔmbǎ mǎ pbàkà tsìbhále nà ró idho nǎpè nzá òtro. Ní, ma mí nzǐ àrà àwólò.»

²¹ Ní wò kasutále náadù ndì pbìndà ádrùngbǎle i, ndàdù kǒkò ale rǒwu àdunà rǒ fǐndà dhu náwe kóró àbadhi tò. Ní wòrí idza-àbadhi náakó atdíǒ, ndàdù àtìnà pbìndà kasutále nǐ: «Àrà tsàkàtsàkà kigò ǒ ngudhà ònǎ, ndirò otu ònǎ màtí, nyundu nǎkùtále mà, òtsòtsù ale mà, ndùmùndúmù mà, ndirò ùkele arúkele ale mànà, nyirà nà iró.»

22 Ní, ányìrò ndì ndìngò rò, kítsi àtìna: <Ádrùngbǎlé, ma mònzì wà yà nyi nyàvi dhu, pbétù ngari nódì òdì tdítđǒ idzá.>

23 Ní wò kasu tó ádrùngbǎle náadù àtìna pbìndà kasutále nǐ: <Áhǔ, nyarà igigi pbanga ò rówu otu ònǎ, inga-ngbò ka kúkpòrò nǐ korowà ònǎ mǎtí, nyadù ìndrǔ nútù rìtsù, ndínǐ idzá nga núupílí tí ndì ìndrǔ nǐ.>

24 Obhó tí, ma mǎtina nyǐ nǐ: atdí ale mà yà ka kùnzinà ale nzínzì ǒ níinèya nzǐ pbàkà dìní ǒ ònyù-dzi mà.>»

*Yèsù bhà ábhàlǐ tí ndì nòzè ndàtì ale náákà ndònzì dhu
(Màt 10.37-38)*

25 Wò dhu-dzidǒ, ábhǒ ihé-yà núubhínà òwu rǒ atdíkpá Yèsù mànà. Ní Yèsù agéré ndì abádhí dò, ndàdù àtìna abádhí nǐ:

26 «Owùdu ǒ ndì nòzè ndùbhi ale náapé nzǐ àbanà mà, íyànà mà, pbìndà tsìbhále mà, pbìndà nzónzo mà, adóna mà, awéna mà, ndirò pbìndà ípìrǒnga nyú mà nóndrò, ní rǐ nzǐ àdù àdì pbàkà ábhàlǐ tí.

27 Ndirò, ìnzǐ ndì ale náapé pbìndà mùsàlabhà nánò, ndàdù ùbhi owùdu ǒ, ní rǐ nzǐ àdù àdì pbàkà ábhàlǐ tí.

28 Ádhi pbá ale, nzínziku ǒ, idzá-yà-ba ndì ndòzè ndòsì rò, ìnzǐ rádù àdì, ndùpǐ pé ife mǎtí ndì idza t'ósita kàsǔ rádù fùrangà nónzì dhu angyi, ndàdù dhu àndà yà foná rí'ì fùrangà ràtí ndì kasu nító ìto?

29 Pbétù kǎpé àdù ndi idza-pfò kèlě nósì, ndi idza-kàsǔ rǎdù àkpa, ní kóró ale wòrí dhu nàla rǎdù 'òpè 'ùgbǒ ndi ale, 'òwù àtìnà rǒ:

30 <Yàrí ale náapè ndòsì yà idzá-yà-ba, pbétù kà-kàsǔ nító kà rǐ dhu nádù wà kà-lèmà nónzì.>

31 Ndi dhu bhěyi tí, ádhi pbá ádrùngbǎ kamà, ìla ùgye ndi ndàrà ngǎtsi ádrùngbǎ kamà nà rò, ìnzǐ rǎdù àdì, ndàndà fóná rí'ì pbànowí-bvẹ, ndínǐ nduni tí dhu, pbìndà atdí kumì lufù pbànowí rǎtí àdù 'ùgye ùgye kǒkò pbìndà òmvù rǐrǎ nà óyǒ kumì lufù pbànowí mànà?

32 Kǎpé ndi dhu àlǎ odú fǐndà, ní kà rǎdù pbìndà mùkèngyè núvi ròwù wòrí ngǎtsi kamà bhà, àdì kàdì ìtse rórò, ròwù màrùngà ǒ ì óko nǐ otu nómè.

33 Ní ndi dhu bhěyi tí, atdí ale mà nzínzìkẹ ǒ, ìnzá fóná arí'ì kóró dhu nùbhà, ní rǐ nzi àdù àdì pbàkà ábhàlǐ tí.»

*Ìmbǎ ònà okyeta nà iko tó mbólí
(Màt 5.13; Mrk 9.50)*

34 Kǎdù àtìnà tdítǒ: «Iko ní ídzi dhu nyú, pbétù iko ò okyeta náapé ìku, ní ka kádù kàbhụ ròkyè àdhu nǐ tdítǒ?

35 Kà-kàsǔ rǐ mbǎ àdù ì'ì akèkpá màtí inga tò màtí, ndirò inga ǒ ka kútrǒna ìkyí-zì tò màtí. Ní ka kádù kòyì ìrì ò. Inga t'írìta tó bǐna nà rí'ì ale nákǎ ndìrì dhu!»

15

*Àwǎwí ndàdù ndàbà tàrà tó mbólí
(Màt 18.11-14)*

¹ Àlità bhà fùrangà-tsu nùndũ arí pbàndómbé mà, nzéere fíyó mètso nà ale mànà níiwú kóró Yèsù tí ò, ndíni ì iri tí kà rǎnɔna dhu.

² Ní, Pbàfàrisáyó mà, Ƴyátá tó màlímó mànà náambénà ònu dǒ nzínziya ǒ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Wò ale náarí nzéere fíyó mètso nà ale nákǒ, 'àdù àmbe dhu nónyù dǒ mànà.»

³ Ní, Yèsù adù yàrí mbólí náwe abádhí tò:

⁴ «Atdí ale nzínzikɛ ǒ náapé àdù ì'ì atdí miyà tàrà nà, atdí ràdù àwǐ nzínziya ǒ rǒ. Ní, ndi ale tí nzǐ àdù kǒkò àrùgyètdí kumì dòná àrùgyètdí nà ngǔkpà tàrà nùbhà ànyǔ rányɛ ró, ndàdù àrà àwǎwǐnà-tsí nónè, ràrà àhɛ kàbà ndì ndàrà dhu ò?»

⁵ Ndirò ka ndì ndàbà rò, kà ràdù kidyì ndìli ɔna dǒ, atdí dǒ idhèna ìka ndì rǒrò,

⁶ ndàdu ndì nà ìbha. Kà ràdù ɔdhína núnzi, tiná aróko ale mànà, ndàdù àtìnà nǐ: «Nyàbhɛ idhèkɛ rìka ndì ma mànà atdíkpá, ma màbà wà àwǎwǐnà pbàkà tàrà nídhunǐ.»

⁷ Ndi dhu bhěyi tí, ma mátina nyǐ nǐ: ádrùngbǎ dhèdhe nyú ràdù ì'ì òrù-akpà ò, atdí nzérenghátale nùgèrè ndì ndùbhà pbìndà nzérengha dhu-okú dò rò, ròsè àrùgyètdí kumì dòná àrùgyètdí nà ìdzi ale, yà ìmbá rí'ì ì í 'ùgèrè 'ùbhà fíyó nzérengha dhu-atdyú nà dònǎ.»

Àwǎwǐ ràdù ndàbà fùrangà-kpǒ tó mbólí

⁸ «Ndirò, ádhi pbá tsìbhále, idre fùrangà-kpǒ nà ndì ndì'ì, atdí ràdù àwǐ nzínziya ǒ rò rò, ìnzǐ ràdù tarà nóbì, ndàtsù idzá nga, ndàdù nga nónè mběyi nyú, ràrà àhɛ kàbà ndì ndàrà dhu ò?»

⁹ Ndirò, ka ndì ndàbà rò, íyàdhiyà rǎdù ɔdhiɲa núnzì, tiná aróko ale mànà, ndàdù àtìná nǐ: <Nyàbhu idhèku rìka ndì ma mànà atdíkpá, ma màbà wà fudú rò àwí idú fùrangà-kpǒ nídhunǐ.>

¹⁰ Ndi dhu bhěyi tí, ma mí kùno fùkù, Kàgàwà bhà màlàyíkà-idhè rǎdù ndìka atdíđ, atdí nzéreatále kèlě nùgèrè ndì, ndùbhà pbindà nzérenga rò.»

Àwǎwí ndàdù àrà ingo kpatsìbhíngba tó mbólí

(Màt 7.7-8; 1Yù 3.1)

¹¹ Yèsù adù àtìná tdítdǒ: «Atdí ale ní'ì kpabhínzo nà ɔɔ.

¹² Ní olù ingba náati àbanà nǐ: <Àbá, íbhò yà pbùkù ongyéngá ǒ rò ákǎ kibhò dzákà dhu-tsí fudu ò.> Ní abádhí t'ábanà nùundɔ pbindà ongyéngá-ǒnga pbindà inzo-fó.

¹³ Ní, ngúfe idho dzidǒ, olù ingba núudzí fíndà ka kùbho dhu-tsí, ndàdù àrà pbindà fùrangà nà itse nyú ngǎtsi pbìrì ò. Ányì, kǎtdì fóná dhu-tsè kóró, yà adzi dǒ dhèdhe-okú dò rò.

¹⁴ Kítdegu fóná fùrangà nínzǎ kóró, ní àgǎyì níisí wò ndi pbìrì ǒ, àbadhi-ngbò rǎdù ndòtdì atdíđ.

¹⁵ Ní, àbadhi náarà òtsù ndi pbìrì ǒ atdí ale bhà kasu ò. Ndi ale náadù kòvì rǎrà pbindà àdù nóngù inga ò.

¹⁶ Kǎránà ndòzè rǒ ndòngù ndì àdù rǒnyuna itsu-kpǒ nǐ, ndirò kà tò rí atdí dhu mà nábhu ale náaràná ì'ì rǒ mbǎ.

¹⁷ Ní, kǎpè ndirè nga afína ò, ndàdù àtìná: <Ífe kasutále nyú àbadu tò arí kasu nónzi, 'àdù dhu

ònyù 'ùlè nǐ gòna mà ròdì, madù àmbè òvè dǒ iró àwù nǐ!

¹⁸ Ma mí mivà madu ma àbadu bhà. Ní ma mítsi àtìná àbadu nǐ: Àbá, ma mǎfǎ dhu òrù-akpà-ònzǐ, madù dhu àfa onzìnú.

¹⁹ Ní ma màkǎ nzá kanzi ma tdídǒ pbùkù ingba tí. Ítsè madì pbùkù kasutále nzínzi ǒ atdí ale màtí.>

²⁰ Ƴró rò, kǎdù ndìvǎ, ndàdu ndì àbanà bhà.

Ní àdì kàdì itseta nyú rórò, kà t'ábanà náala ka, ndàdù izu nábà atdíǒ kǎdǒ. Ní kà t'ábanà náakù kà i, nditsì ndìbvù kǎdǒ, ndàdù kámbo.

²¹ Ní kà t'ídhùnà náadù àtìná kà nǐ: <Àbá, ma mǎfǎ dhu òrù-akpà ònzì, madù dhu àfa onzìnú. Ní, ma màkǎ nzá kanzi ma pbùkù ingba tí.>

²² Pbéù, kà t'ábanà náadù àtìná pbìndà ino nǐ: <Nyònzì dhu tsàkàtsàkà nyǐdyì atdíǒ àya kanzù nyǎfǒ kà-rǒ. Ndirò nyǐdyì petè nyǎfǒ kǒtsù-kpò rǒ, nyǎdù kàyitò núfò kà-pfò rǒ.

²³ Nyìwǔ òyǒyò ìkyì-akpǎ-ngba nà nyòdù, àlè ràdù ádrùngbǎ mùhendù nónzì.

²⁴ Obhó tí, yàrí pbàkà ingba náavè, ní kìkyè wà. Ndirò kǎwí, ní kàrà wà ndàdu.> Ní, ányìrǒ rò, abádhí adù ádrùngbǎ mùhendù nópè ì rònzì.

²⁵ Wò dhu rǐ ndònzì rò, wò ale bhà ádrùngbǎ ingba ní'ì inga bvù ndì ndàràrà rǒ. Ní, ányìrò ndì ndàrà ìngo rò, ìkyèrǒ ndì ndòdì idza-li'ò ndìto tí ndì rórò, kǐri adyi mà, óbé màrà tó wògò.

²⁶ Ní kǎnzì àbanà bhà kasutále atdí, ndivǔ wò rí ndònzì dhu-tì tsùnà.

²⁷ Ní ndì kasutále náadù dhu àdu kà tò ndàti: <Adònu nírà wà àhu. Ní, ídzì rǒ rò kàrà ìngo

dhu-okú dò rò, àbanu àdù òyòyò ìkyì-akpǎ-ngba nábhù kodù.>

²⁸ Ní, ádrùngbǎ ingba náadù àkǒ, ndàdù ndùvo ìnzì ndotsú tí idza. Kà t'ábanà náadù àhù idza rò, ndàdù kà-afí nópè ndínì otsú tí idza.

²⁹ Ní, kǎdù dhu àdu àbanà tò ndàtì: <Yà ato-akpá-tsù náarí ndòvì dhu bhěyi, ma marí kasu ònzì indù ino bhěyi. Ndirò, ma màpè nzá mòbè òtēnu dònǎ atdíku màtí. Ní, nyi nyapèna nzá ìndrì-ngba-tsí dhu mà níbhò mozè, mǒnzì mùhendù nì òdhídu mànà!

³⁰ Pbéù, wò pbùkù ingba, fanú dhu-tse natdì kóró mùnyòni ò nàrà ìngo rò ní ndì, nyi nyàdù òyòyò ìkyì-akpǎ-ngba nábhù kodù kà tò.>

³¹ Kà t'ábanà náadù àtìnà kà nǐ: <Pbànngbá, àlě karóko nyi nà bilinganà, ndirò yà kóró fudú rí'ì dhu ní pbùkù átò.

³² Pbéù, dhu àkǎnà àlě rònzì mùhendù, àlě-idhè ràdù ndìka. Obhó tí, yàrí àvǎvè adònu níkyè wà. Ndirò kǎwí, ní kàla wà ndì.»>

16

Nyìkpóna ótdyù kasutále tó mbóli

(Mát 6.24; 1Tì 6.17-19; 1Pé 5.2)

¹ Yèsù adù yàrí dhu náwe átò pbìndà ábhàlì tò: «Atdí ònzítále ní'ì atdí pbìndà kasutále nà. Ndi kasutále kǐli rí'ì kóró pbìndà dhu-tsí dǒ ádrùngbǎle tí. Ní ka kadù ndì kasutále nóbhù kati, kà rarí pbìndà ádrùngbǎle bhà dhu-tsí nínzǎ.

² Ní wòrí ádrùngbǎle náanzi ka, ndàdù dhu ìvu tsùnà ndàtì: <Ádhu wò ma mǎrà ìrìnà rǒ dùnú ka kúnona ró? fte pé pbàkà dhu-tsí nódo nyi nyárí

tí dhu idù. Ròpè ndì kòmbí, nyí nzí adi tdítdǒ pbàkà dhu-tsí dǒ ádrùngbǎle tí.>

³ Ní wòrí ale níré nga afína ò, ndàti: <Ma mí dhu ònzi ìngbǎ dhu bhěyi yà pbàkà ádrùngbǎle rǐ ima nípfǒ pbìndà dhu-tsí t'ódota-kàsǔ ò rò rò? Tí mongò inga nóbhì? Wòrí tò ma mí'ì ìmbǎ òbi nà. Tí mongò dhu núnzi ìndrǔ-fó? Wòrí nǐ nyìdu rǎdù ìwǎ tí ìwǎ.>

⁴ Iwà ma mǔni ma mónzina dhu, ndíní ìndrǔ ongó tí makò mběyi fírǎbvù nǎ, mipfǒ ka kí kasu ò rò rò.>

⁵ Nírò ní ndi kǎpè ndùnzi pbìndà kasu tó ádrùngbǎle bhà wànzá nà arí'ì ale atdátírá ǒ. Angyi ndì nìtò ale-tsǔ kǐvú dhu, ndàti: <Ífe dhu nyi nyí'ì nà pbàkà ádrùngbǎle bhà wànzá tí?> Ní wò ale adù dhu àdu kà tò ndàti:

⁶ <Atdí miyà kàtinì akye tó.> Ní wòrí kasutále adù dhu àdu kà tò ndàti: <Kànǐ bhàrwà. Ádǐ obvò nyadù ìmbò kumì kàtinì akye tó nándi kà dǒ tsàkàtsàkà.>

⁷ Tdítdǒ kǐvú dhu ngǎtsi ale-tsǔ, ndàti: <Olu inyi, pbùkù ní ife?> Ní wò ale adù dhu àdu ndàti: <Ma mí'ì atdí miyà gònǐyà nganù-kpǒ tó nà.> Ní wò kasutále náadù àtìnà kà nǐ: <Kànǐ pbùkù bhàrwà. Ándǐ àrù kumì.>

⁸ Ní, ádrùngbǎle níilè wò ìmbǎ obhónánga nà pbìndà kasutále atdítdǒ, àbadhi ònzi dhu nyìkpóna ótdyù ale bhěyi dhu-okú dò rò. Obhó tí, yà adzi ǒ ale-nyìkpó nótdyù atdítdǒ nyú. Abádhí náarí nzínziya ǒ dhu nóbhòlò màgèzi nà, ròsè yà awáwù ǒ arúbhi ale dònǎ.

⁹ Nírò, ma mátina nyí nǐ: nyùfě olo yà ìmbǎ fíndá obhónánga nà otu ǒ nyí nyábà ongyéngá

nǎ. Ndi dhu bhěyi ní ndi, dhu ìtsìnà ndòtdì rùkú nínnganí, i olo náadùya tí ndi nyáko yà dhòdhódhóngà nà nyǎ nyóngo òko òyá idza ò.

¹⁰ Obhónánga dǎ arí akekpá dhú-ngba nódo ale, ní ndi rádù ádrùngbǎ dhu nódo átò obhónánga dǎ. Ndirò, ìnzǐ arí ákěkpá dhu nódo obhónánga dǎ ale, ní rǐ nzǐ àdù ádrùngbǎ dhu mà nódo átò obhónánga dǎ.

¹¹ Nírò, ìnzǐ nyǎ nyapé àdù yà fukú arí'ì yà adzi dǎ ongyéngá nódo obhóngà dǎ, ní ádhi ndi idzi ongyéngá-tidò nábhù adùya fùkù?

¹² Ndirò ìnzá nyǎ nyòdo fukú ka kàbhù ngǎtsi ale bhà dhu mà mběyi rò, ádhi ndi fùkù adùya fukú ongyéngá nyú nábhù?

¹³ Ìnzǐ atdí kasutále mà rǎdù óyǒ ádròdrò ale-kàsù nónzǐ atdí kàsùmì ǒ tí. Obhó tí, kà rǎdù atdí ádrùngbǎle nóndrò, ndàdù ngǎtsi nózè. Ndirò ngǎtsi nǎ, kà rǎdù ndàpba atdí rǒ, ndàdù ngǎtsi nǐdzèlè. Ìnzǐ nyǎ nyádù Kàgàwà-kàsù nónzǐ atdíkpá fùrangà-kàsù mànà.»

*Yēsù rǐ dhèdhèrò dhu-tidò núdhě dhu
(Màt 11.12-13; 5.31-32; Mrk 10.11-12)*

¹⁴ Pbhàfàrisáyó, abho ì ózè fùrangà dhu-okú dò rò, núubhínà Yēsù rǎnna dhu nírǐ rǒ, 'àdù òko 'àmbe ndi dhu núgbo dǎ.

¹⁵ Ní Yēsù adù àtìnà abádhí nǎ: «Nyǎ, nyǎ ní obhónángatále tí arí 'àbhě ìndrǔ rǒzù ì ale. Pbhétù, Kàgàwà únì wà afiku ò nyǎ nyírèna dhu. Obhó tí, yà ìndrǔ rǒzùna ádrùngbǎ dhu tí dhu ní ndi Kàgàwà óndrò atdí dǎ dhu.»

¹⁶ Músà bhà Ʋyátá mà, pbanábí mànà tó kàsùmì-tsù náarà ìku bàtizò nubhónà Yùwanì

rõ. Ndirò, ròpè ndì ndi Yùwanì bhà kàsùmì ò rò, ka kárúnona ní òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzi Màkürù. Ní, ngǎtsi ale náarí ɔbi ònzi fíndà ndíní ndì ndotsú tí ndi idzi ò.

¹⁷ Yà adzi mà, òrù-akpà mànà rǎdù ùda ùda isó nyú, pbétù yàrí Ƴyátá ǒ atdí andítá-tútǎngba mà náawíya nǎí.

¹⁸ «Atdí kpatsibhále mà náapé pbìndà tsibhále nódhò, ndàdù ngǎtsi tsibhále nókù, ní ndi ale nónzì wà mànyòni. Ndirò atdí kpatsibhále mà náapé àdù pbìndà kpatsibhále ɔdhò tsibhále nókù, ní ndi ale ònzì wà mànyòni.»

*Ònzitále mà Làzarù nà tó mbóli
(Záb 49.17-21; 73.4-5,19; Luk 6.20-21,24-25)*

¹⁹ «Atdí ale ní'ì ònzitále. Ndi ale nóongónà atdí ò yà ɔrú odziya nà mberù núfò. Bilinganà kǒngónà àdi dhèdhe ǒ tí, ndàdù idzi ònyù-tidò kèlé nónyù dǒ.

²⁰ Ndirò, Làzarù tí kátina ale ní'ì nǎkùtále. Ka ní'ì otú ípbà ngbǒna kóró ale. Ní, kǒngónà àyi wò ònzitále bhà idza-lí.

²¹ Kǒngónà àdù ndòzè ndòngù ndi ònzitále rǎ dhu ònyù dòná rò mizà dǒ rò rí 'àwà obvò ònyù-ú'ù-nzo nǎ. Ndirò itsè nóongónà àdù iwu, 'àmbe kà rǒ otú dǒnga nútá dǒ.

²² Ní atdíku wòrí nǎkùtále náavè, Kàgàwà bhà màlàyíkà rǎdù affina nódyi, 'òwù nà òrù-akpà ò, Àbràhamù-ti'ò. Ngǎtsi idhò ǒ, wò ònzitále náadù òvè átò, kadú òtdùnà.

²³ Ní ɔve-bvù, àzembè ndi ndí àpbè nábà abhò nyú rórò, wò ònzitále náangbe dònà, ndàndà

nga, ndàdù Àbràhamù nála itse rò, Làzarù àdi tiná ró.

24 Ní wò ònzitále náafà ndì ndàti: <Àbadu Àbràhamù, ábà izu dùdú! Áví Làzarù ròdù ɔtsúna-kpò-dɔ idha ò, ndàdù ìrà nà idàdu-dɔ ma midú tí nǎ. Obhó tí, ma mí'ì ábhǒ àpè nyú ǒ yàrí kàzu ò.>

25 Pbéù Àbràhamù adù àtìna kà nǎ: <Pbàńgbá, ìrè pé dhu: nyi nyábà ábhǒ ídzinga nyú pbùkù ípìrǒnga ǒ, pbéù Làzarù í'ì àpè ǒ pbìndà ípìrǒnga ǒ. Ní kòmbí Làzarù rǐ'ì ídzinga ǒ, ndirò nyi nyí'ì àpè ǒ.>

26 Ndirò ròsè kóró dhu dònǎ, àlě-nzínzì ǒ nyí mànà rǐ'ì dhu ní ádzí ibhu-akpà. Ní àzú dhená rò ìndrù rǎda tiku ò nǎ fangà rǐ'ì ìmbǎ, ndirò tiku ònǎ rò mǎtí ìndrù rǎda tika ò nǎ fangà rǐ'ì ìmbǎ átò.>

27 Wò ònzitále adù àtìna tǎítǎ: <Ma mìtdè nyi atídǎ àbadú. Áví Làzarù rǎrà àba bhà pbanga ò.>

28 Obhó tí, ma mí'ì ìnè ìmbò adódu nà. Ní, dhu àkǎ Làzarù rǎrà dhu òvò abádhí tò ngàmbi bhěyi, akye abádhí nóowuya iwu átò yàrí àpè tó ngari ò nǎ.>

29 Ní Àbràhamù adù dhu àdu kà tò, ndàti: <Músà mà pbàńbí mànà náandí dhu rǐ'ì ìnè àwú. Ní i adónu àkǎ ì rìrì i Andítá rǎnɔna dhu!>

30 Tǎítǎ wò ònzitále adù àtìna: <Inzá wò dhu àkǎ wò dhu bhěyi, àbadu Àbràhamù. ɔve-bvù rò ndì ñingbè atdí ale nyú náapè àrà dhu òvò abádhí tò, ní abádhí rǎdù 'ùgèrè ùgèrè, 'ùbhà fiyó nzére mùtso.>

31 Pbéù Àbràhamù adù àtìna àbadhi nǎ: <Inzǐ

abádhí náapé Músà mà, pbànábí màná rǔnǒna dhu níri, ní abádhí rǐ nǐ ǐbhu ò rò ndì níngbè ale rǔnǒna dhu mà níri.»»

17

Ìndrǔ àbhɛ rádù ròtsù nzéřęga ò dhu
(Màt 18.6-9,21-22; Mrk 9.22-28,42; 1Kò 8.9-13; 10.32)

¹ Yěsù ati pbìndà ábhàǐ nǐ: «Ìndrǔ rǎdi ìmbǎ ndì'ì ndàbhǔ rí ndòtsù nzéřęga ò dhu nà dhu rǐ'ì odú nyú. Pbétù odhìnà nábhǔ rí ròtsù nzéřęga ò ale rǐ'ì àpbè ǒ.

² Dhu òfò nga mběyi nyú, kosò ádrùngbǎ odu-ba ndì ale-tú, kadù ndi ale nídò ádrùngbǎ rèrù ò, kǐ'ì kàrí nzónzo nzínzi ǒ atdí ngbángba mà nábhǔ rí ròtsù nzéřęga ò ale tí rò.

³ Nírò, nyòdo nyǐ mběyi nyǐ-tírò!

Dhu t'úbàta
(Màt 18.15,21-22)

Ɔdhìnɛ náapé dhu àfǎ ɔnzínú, ní dhu àkǎ nyɔvò kàbhà afátá kà tò. Kǎpé ndùgèrè ndùbhà pbìndà nzéřęga, ní dhu àkǎ nyubà dhu kà tò.

⁴ Ndirò kǎpé dhu àfǎ ɔnzínú àrùbhù-gùna atdí adyi ǒ, ndàdù ndàdu àrùbhù-gùna ndirà àtìnà nyi nǐ: «Ma mùgèrè wà ma mubhà pbàkà nzéřę mǎtsɔ.» Ní dhu àkǎ nyarà dhu ùbà rǒ kà tò.»

Yěsù rǐ dhu núdhě pbìndà ábhàǐ tò a'uta dǒ dhu
(Màt 17.19-20)

⁵ Wò dhu-dzidǒ, pbìndà uvitatále náadù àtìna Ádrùngbǎle Yèsù nǐ: «Ádrùngbǎlé, ítrǒ fàká a'uta.»

⁶ Ní Ádrùngbǎle Yèsù adù dhu àdu abádí tò ndàti: «Fùkú a'uta ní'íná gukyè hàràdalì tí kátina itsu-kpǒ bvě mǎtí, ní nyǐ nyàmbènà àtina yàrí itsu nǐ: <ɪngbè nyi ivénu mànà, nyarà nyodì ádrùngbǎ rèrù ò>, ní kàmbènà àdù tsùkú dhu níri ìri.»

Yèsù rǐ dhu núdhě yà fǐndà ka kàvi dhu kèlě nònzì kasutále dǒ dhu

⁷ «Ádhi pbá ale nzínziku ǒ ndi, yà inga bvù rò ríngo, ngǎtsi nǐ tàmà ndì ndùndà i rò ríngo pbìndà kasutále nǐ rádù àtìna: <Ìrà tsàkàtsàkà, ònyù nyi nyonyu tí!>

⁸ Pbéti kà tí nzi àdù àtìna kà nǐ: <Óyè ònyù idù. Ndirò nyádù nyufó nyi mběyi, nyadù ònyù níbhò idù. Dhu ma mònyù madù dhu òmvù dhu-dzidǒ ní ndi, nyi nyadùna dhu ònyè, nyadù dhu òmvù átò.>

⁹ Wò ádrùngbǎle t'ádù òtsò àbhù àbhě ndi pbìndà kasutále tò yà kà tò ndì ndàvinà dhu kònzì dhu-okú dò rò?

¹⁰ Ní ndi dhu bhěyi tí, nyǐ nyú mà átò, nyǐ nyapé yà fùkú ka kàvinà dhu ònzi kóró, ní nyǐ nyàkǎ nyǎti: <Mǎ ní ìmbǎ tǐya nà kasutále, mǎ mònzì yà àkǎ àkànà mǒnzì fàká kasu kèlě.>»

*Yèsù rǐ idrè kíkítále nígǔ dhu
(Màt 8.2-4; Luk 5.12-14)*

11 Yèrùsàlemà tó kigò ò ndì ndàrà rórò, Yěsù nùudà Sàmàriyà tó p̀bìrì mà Gàlìlayà tó p̀bìrì mànà nzínzì ǒ ifo òna nǎ.

12 Ní atdí p̀banga ò kà rǒtsù ró, idrè kíkítále náatù ì kà mànà. Ní, itseta ì ìkò rórò,

13 abádhí apè 'ùkǔ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Yěsù, M̀lìmǒ, ábà izu d̀kà!»

14 Ní, abádhí ndì ndàla rò, Yěsù ati abádhí nǎ: «Nyòwu nyìtè nyí p̀bàkùhání t̀ò.» Ní ànyì ì ówu rórò, abádhí náala ì iwà ì ùgu ró.

15 Ní abádhí nzínzì ǒ atdí ale níitdègu ndì ndògè dhu nálǎ, náadù ndì owùna-lú, Kàgàwà nífù ndì ndí ɔrú tǔna nyú nà rórò.

16 Ní, kǐtsi ndìbvù Yěsù-p̀fò rǒ, ndàp̀bǎ nyìna adzikpa nyú rǒ, ndàdè òtsò nábhu Yěsù t̀ò. Wò ndì ale ní'ì Sàmàriyà tó p̀bìrì ǒ ale.

17 Ní, Yěsù ivú dhu ndàti: «Nì'ì tí obhó idrè ale ì ùgǔ ùgu kóró? Ní àr̀ugyètdí ngǔkpà ale rǐ'ì àdhà?»

18 Tí yà vurò p̀bìrì ǒ atdí ale kèlě ndì ndì nàdu ndìrà Kàgàwà nífù?»

19 Tdítdǒ kǎdè àtìnà wò ndì ale nǎ: «f̀v̀a nyi, nyadè àrà. f̀wà p̀b̀k̀k̀ a'uta nígǔ nyi.»

Kàgàwà bhà idzi-dhò indù ndì dhu níitè rí dhu (M̀at 24.23-42)

20 P̀b̀àf̀àr̀ìs̀áyó nívǔ Kàgàwà rǐ idzi nónyu ìndrǔ dǒ ònà idho Yěsù-tsù rò, kǎdè dhu àdu abádhí t̀ò ndàti: «Kàgàwà rǐ idzi nónyu ìndrǔ dǒ ònà idho rǐ nzí ìrà ale-nyìkpó nǎ kǎdè àlanà ófò ǒ.

21 Ka kí nzi àdù àtìnà: <Nyàndà, kà rǐ'ì iró!> Ndirò ngàtsi nǐ: <Kà rǐ'ì ndoró!> Obhó tí, òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ní rǐ'ì inè nzínzìkù ǒ.»

22 Tdítdǒ Yěsù adù àtìnà ábhàlǐ nǐ: «Ídho ní'íya inè yà Ìndrǔ t'ídihùnà bhà idho nózè nyí nyí nyàla atdí mǎtí òná, pbétù nyí nyadùya nzi kàla.

23 Ka kowuya àtìnà rǒ nyí nǐ: <Kà rǐ'ì ndálù!> ngàtsi nǐ: <Kà rǐ'ì iró!> Ní, àpé nyǒwuya òwu rǒ ànyì, ndirò àpé nyǒwuya òtse rǒ ànyì.

24 Obhó tí, àdhàdhì ɔɔ náarámǐli òrù-akpà-nyì rǒ, atdídhénà adzi-igì ònǎ rò, ndùdà ngàtsi adzi-igì ò dhu bhěyi, Ìndrǔ t'ídihùnà bhà idho ǒ dhu ní'íya ndi dhu bhěyi tí.

25 Pbétù, dhu àkǎ pé kà ràbà àpbè abho nyú angyi, ndirò yà indo arí'ì ale ràdù kòdhò.

26 Nwà bhà kàsùmì ǒ ndi nanzì dhu-tidò nóonziya ndi ndi dhu bhěyi tí Ìndrǔ t'ídihùnà bhà idho ǒ.

27 Ndi kàsùmì ǒ, ìndrǔ nóongónà 'ònyè, 'àdù 'òmvè. Abádhí ongónà 'ùmba, 'àdù fíyó nzónzo nábhù rùmbǎ ì, ràrà àhù Nwà rǒtsù sàfinà ò òná idho ò. Wò dhu-dzidǒ ní ndi, ádrùngbǎ igye nííró, idha ràdù yà adzi dǒ kóró dhu-tsí àmbili, ndàdù ìndrǔ-tse nótdì kóró.

28 Ndirò kǒnziya ndi átò, yà Lotì bhà kàsùmì ǒ ndi nanzì dhu bhěyi. Ndi kàsùmì ǒ, ìndrǔ nóongónà 'ònyè, 'àdù 'òmvè. Abádhí ongónà ɔdhíya-fó dhu núdzi, 'àdù òwu foyá dhu nùbho rǒ ɔdhíya rùdzí átò. Abádhí ongónà itse núzo inga ǒ, 'àdù òwu idza nùsi rǒ.

29 Pbétù Lotì àhù Sòdomò tó kigò ǒ rò nínganí, Kàgàwà náabhù òrù rórù odu tó kàzù rìpà ndì òrù-akpà ò rò, ròtdì Sòdomò ǒ bhà-tse kóró.

30 Ní, dhu nónziya ndì ndì dhu bhěyi tí Ìndrũ t'ídhùnà rĩ ndàvĩ ìndrũ tò nínganí.

31 Ndi nínganí, p̀b̀indà idza dò ka kóbhòlò okota tò ngari ò ndì nòtù ale, p̀b̀indà dhu-tsí radù ì'ì idza, náakáya n̄ĩ ndìfò, ndàhù ì dhu-tsí nùgù. Ndi dhu bhěyi tí, inga bvù ndì nòtù ale náakáya n̄ĩ ndàdu ndì ibha.

32 Nyìrè pé Lotì-ve rǒ ndì nanzì dhu.

33 P̀b̀indà ípìrǒnga nòzè ndìgũ ale níwíya ka. Pbétù p̀b̀indà ípìrǒnga níwĩ rí ale náadùya kòdò òdò.

34 Ma mí kùnò fǔkè, ndì iku ǒ, óyǒ rò ì nòtù atdí ara dǒ ale nzínzì ǒ rò ka kowuya atdí ale nódyì rǒ, kadù ngǎtsi ale núbhà.

35 Jyǒ rò rí dhu ò'ù atdíkpá odu dǒ ró ì nòtù vèbhále nzínzì ǒ rò, ka kowuya atdí nódyì rǒ, kadù ngǎtsi núbhà.

36 [Jyǒ rò ì nòtù inga-bvǔ kpabhále nzínzì ǒ rò, ka kowuya atdí ale nódyì rǒ, kadù ngǎtsi ale núbhà.»]

37 Ní Yèsù bhà ábhàlĩ náadù dhu ìvu kà-tsũ 'àti: «Wòrí dhu onziya ndì àdhà Ádrùngbálé?» Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Abvo rĩ'ì róngà ní ndì pbàsègè núunduya ì ní.»

18

Abvo-àyi mà, anya t'ítàta t'ále mànà tó mbólí

¹ Yèsù awe atdí mbóli pbìndà ábhàlì tò, ndíní itè tí dhu abádhí rākă 'òngò 'ìtsò bìlìnganà ìnzí ì í ìngyě rórò.

² Káti: «Atdí kigò ǒ, anya t'ítàtá tó atdí ale ní'ì ìnè. Ndi ale ní'ì ìnzí arí Kàgàwà odò nónzi, ndirò ìnzí arí atdí ale mà nífũ ale.

³ Ndirò, ndi kigò ǒ, atdí abvo-àyi ní'ì ìnè átò. Ní ndi abvo-àyi ongónà ìrà anya t'ítàtá t'ále-ti'ò, ndàdù ndìtsò kà-rǒ, ndàti: «Èno ànyăka pbàkà anyatále mànà.»

⁴ Ní ábhǒ idho nyú tí, wò anya t'ítàtá t'ále náazè nzá ndùnò ndi anya. Nírò ní ndi atdíku kǐrè nga, ndàti: «Ma mí mbă ìnzí ma marí Kàgàwà odò nónzi dhu màtí, ndirò ìnzí ma marí atdí ale mà nífũ dhu màtí,

⁵ ní, bìlì kǎrí tsidu àvǎ dhu-okú dò rò, dhu àkă wà múnò abádhí-ànyă pbìndà anyatále mànà, akye kǒngóna ìrà dùdu-ǒnga ùkpà nǎ.»

⁶ Ádrùngbàle Yèsù adù àtìnà tdítǒ: «Nyìri pé wò ìmbă obhóngà nà anya t'ítàtá t'ále núuno dhu!

⁷ Ní, Kàgàwà tí nzí àdù yà adyíbhengá nga mà, kùbhingá nga mànà ǒ arí 'ìtsò róná fíndà ndì ndavò ale rǒ dhu nútsè? Kà tí àdù ìnè ìnè abádhí rǒ?

⁸ Ma màtina nyí nǎ: kà ràràdù abádhí-rǒ dhu nútsè tsàkàtsàkà nyú. Pbétù, Ìndrù t'ídhùnà rǐngò nínganí, kǒtúya tí tdǔ a'uta nà ale yà adzi dǒ?»

Mèfàrìsayò mà pàratà tó ndombè mànà tó mbóli

(Mbà 28.13; 30.12-13; Yàk 4.6,9; 1Pé 5.5-6)

9 Tdítdǒ, Yěsù awe yàrí mbólí yà obhónángatále tí arí 'òzù, 'àdù ngǔkpà ale-gàyà nónzì ale tò.

10 Kǎtì: «Óyǒ ale náatsù Kàgàwà bhà idza, ndíní 'ítsò tí ì. Atdí ǎbádhí nzínzì ǒ ale ní'ì Mùfàrìsayò, ndirò ngátsi ale ní'ì pàratà tó ndombè.

11 Ní, Mùfàrìsayò níidè, ndàmbe ndìtsò dǒ afína ò, ndàti: «Ǿ Kàgàwǎ, ma màbhù òtsò nyú indù, ìmbǎ ma marí'ì ngǔkpà ale-tsí bhěyi nídhuní. I ale ní kǎkà ogbo ònzi arí ale, kǎkà ìnzí ní obhónángatále, ndirò kǎkà m̀nyòni ònzi arí ale. Ndirò ma ní nzí pàratà tó yàrí ndombè bhěyi ale.

12 Ma marí ònyù t'ónyuta-tsù nùtsi ɔyo-gùna atdí yengè rǒ. Ndirò ma marí pbàkà kóró ongyéngá tó atdínga idrè dǒ núbhǒ perè tí indù.»

13 Pbétù, wò pàratà tó ndombè níidè itseta, ìnzí ndòzè ndàngbe d̀na, ndàndà ɔrù nga mà. Pbétù, kǎdì ndàmbe odrùna-dɔ nùpbì dǒ izu nà, ndàdù àmbe àtìna dǒ: «Ǿ Kàgàwǎ, ábà izu dùdú, ima nzérengatále tírò.»

14 Ma mátina nyí nǐ: wòrí pàratà tó ndombè náadù ndì pbìndà iwà Kàgàwà nózù ndì ídzì ale tí rórò. Obhó tí, ndìdzí rí ndìtírò ɔrù ale ní ka kifoya obvò. Ndirò, ndìfǒ rí obvò ndìtírò ale ní ka kidziya ɔrù.»

*Yěsù rí nìní nzónzo násǒ dhu
(Mát 18.1-4; 19.13-15; Mrk 10.13-16)*

15 Ìndrù nóowúnà iwu rǒ iba-tsùnǎ nzónzo nà Yěsù-tí'ò, ndíní kǎlì tí ɔtsùna d̀yá. Pbétù, wò dhu ì àla rò, ábhàlǐ adù ɔrù ɔrù tí i ale dǒ.

16 Ní Yěsù adù ì nzónzo nónzi kiwũ nà tina ò, ndàdù àtìna p̀b̀ìndà ábhàl̃ ñ: «Nyùbhà nzónzo rìwũ tidu ò, ìnz̃ nyàtò tsùya. Obhó tí, Kàgàwà bhà idzi ní abádhí bhěyi ì nùli ale tó.

17 Ma mí obhó dhu núnɔ fũkù: ìnz̃ rí Kàgàwà bhà idzi nákö ákě ngbángba bhěyi ale, nóotsúya nz̃ akekpá màtí kà ò.»

*Yěsù mà r̃ɔte ònzitáɛ nà dhu
(Màt 19.16-30; Mrk 10.17-31)*

18 Atdí ádr̀ngbáɛ níivú dhu Yěsù-tsũ, ndàti: «Ídzì màlimò, ádhu ndi àkă àkă m̀onzi, ndíñ ma mabá tí dhòdhódhónɡa tó ípìr̃ónɡa?»

19 Ní Yěsù adù dhu ìvu kà-tsũ ndàti: «Ádhu nyi nyí ma ànzi ídzì ale tí ñ? Ìmbă ídzì ale r̃'ì atdí màtí. Kàgàwà kèlě atdíò ní ndi ídzì ale.

20 Nyi nyúni wà Úyátá: «Dhu àkă nzá nyonzi m̀nyoñ, dhu àkă nzá nyohò abvo, dhu àkă nzá nyonzi ogbo, dhu àkă nzá nyoñ t̃tò ɔdh̃ñ d̃. Ndirò, dhu àkă nyif̃ àbañ mà íyàñ nà.»

21 Ní wò ale náadù dhu àdu Yěsù tò ndàti: «Ma míf̃ k̃k̃òrí Úyátá kóró, r̀p̀è ndi idú ngbángba ò r̀.»

22 Ní wò dhu ndi ndir̃ r̀, Yěsù adù àtìna kà ñ: «Atdí dhu ní ndi ndi nùbhà tdít̃d̃ ìnd̃: dhu àkă nyudzì f̃ñ ar̃'ì dhu kóró, nyadù kà ò r̀ nyi nyòngyè f̀rangà ǹndò ñk̃t̃áɛ t̀, ní nyi nyádù ì'ì ònzi nà ɔr̀-akpà ò. Wò dhu-dzid̃, nyádù nyira, nyadù owùdu ǹng̃.»

23 Ní wò dhu ndi ndir̃ r̀, iz̃ ñuka ka atdíò, abho ndi ndónzi dhu-okú d̀ r̀.

24 Yěsù níitdègu izu nùka ka atdíidǒ dhu nálǎ, náadù àtìnà kà nǐ: «Ònzì t'ále rǒtsù Kàgàwà bhà idzi ò dhu rǐ'ì obi nyú tí.

25 Obhó tí, dhu rǐ'ì isó nyú ngàmiyà rǒtsù ndùdà sìndanì-bhu ònǎ, ròsè ònzitále rǒtsù Kàgàwà bhà idzi ò dhu dǒnǎ.»

26 Ní, wò Yěsù rǎnɔna dhu nìrì ale níivú dhu kà-tsǔ, 'àti: «Olu, ádhi nyú ndi ògù rádù ògù?»

27 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Ìndrǔ-lèmà nònzì dhu rǐ nǐ àdù Kàgàwà-lèmà nónzì.»

28 Nírò ní ndi Péterù adù àtìnà Yěsù nǐ: «Kànǐ, mǎ mǔbhà foká dhu, mǎdù owùnɔ núngu.»

29 Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ma mí obhó dhu núnɔ fǔkù: Ìndrǔ náapé p̀bìndà idza mà, p̀bìndà ingba-tsánà mà, adóna mà, àbanà mà, íyànà mà, p̀bìndà inzo mà nà nùbha òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi-okú dò rò,

30 ní, yà kòmbí rǐ'ì kàsùmì ǒ, kà rǐ dhu nábà abhɔ nyú ròsè. Ndirò, olù rǐrà kàsùmì ǒ, kǎdùya dhòdhòdhóngà tó ípirǒnga nábà.»

Yěsù rǐ ndi ndóvè kotdù ndi, ndàdù ndìngbè dhu núnɔ dhu

(Mát 20.17-19; Mrk 10.32-34; Luk 9.22,44-45)

31 Yěsù núugu p̀bìndà atdí kumì dóná óyǒ nà ábhǎǐ tina ò, ndàdù àtìnà nǐ: «Kànǐ àǐ kúpo Yèrùsàlemà. Ní kóró dhu, yà p̀banábí náandí Ìndrǔ t'ídhùnà dǒ, ní rǎkǎ ányì.

32 Obhó tí, ka kí àbadhi nípfǒ, kabhu yà ìnzì ní P̀bàyàhúdì-fó. Ndirò ka kí kùgbǒ kadù àvu róná, kadù iso nùso kà dò.

33 Ndirò, asé nǎ ka kùvi ka dhu-dzidǒ, ka kadùya kòhò, kadù òtdùnà. Ní ìbhu idho dzidǒ, kǎdùya ndìngbè.»

34 Pbétù wò Yěsù ỳnò dhu náadù nzá abádhí-dò nálu akèkpá màtí. Ndi òte-tì náarù ndì òru tí abádhí rǒ, ìnzǎ abádhí ràdù àdhu dǒ màtí Yěsù rǒte dhu núnì.

*Yěsù rǎ atdí ndùmùndúmú nígǎ Yèrikò dhu
(Màt 20.29-34; Mrk 10.46-52)*

35 Yěsù níitdègu Yèrikò tó kigò níndù, ní kǎtù atdí ndùmùndúmú otu-igì dǒ àdi, ndàmbe dhu núnzi dǒ ìndrǔ-fó ró.

36 Ní, wò ndùmùndúmú níiri ihé-yà rǎda dhu, ndàdù dhu ìvu, àdhu mà rǎ ndònzì dhu ndì nduni tí.

37 Ní ka kadù dhu òvò kà tò kati: Yěsù, Nàzàreti ò ale rǎrǎ wò rǎda.

38 Ní kǎkù, ndàtì: «Yěsù, Dàwudì nǎngbá, ábà izu dùdú!»

39 Ní yà angyi òkò 'àmbe òwu dǒ ale náarù kà dǒ, àdù kàvi rìnè. Pbétù kǎdù òkù tdítǒ àrǎ nyú tí, ndàtì: «Dàwudì nǎngbá, ábà izu dùdú!»

40 Ní Yěsù adù ìde ndàdù kàvi kiwǔ nà tina ò. Ní, íkyèrǒ kǎrà àhu tiná rǒ, Yěsù ivú dhu kà-tsǔ ndàtì:

41 «Ádhu nyi nyòzè mǎnzì indù?» Ní kǎdù dhu àdu ndàtì: «Ádràngbǎlé, ma mòzè mala nga.»

42 Ní Yěsù adù àtìnà kà nǎ: «Álǎ nà inga! Iwà pbùkù a'uta nígǎ nyi!»

43 Ní ányìrǒ rò tí, wò ndùmùndúmú-nyìkpó náadù ndòpè ndàla nga, àbadhi ràdù àrà Yěsù-owù ò, Kàgàwà-òvò nílè ndì ndí rórò. Ndirò kóró

ale, wò ndì nònzì dhu nàla, náadù Kàgàwà-ovò nílè átò.

19

Zàkayò rĭ Yěsù nózè ndàla dhu

(Luk 5.32)

¹ Yèrikò tó kigò ò ndì ndòtsù rò, Yěsù náadì ndàmbe ùda dǒ ndi kigò òna nǎ.

² Ní atdí ale Zàkayò tí kátina ní'ì inè ányì. Ndi Zàkayò ní'ì pàratà tó pbàndómbé dǒ ádrùngbǎle, ndirò ka ní'ì ònzitále.

³ Ní kǎzè ndàla Yěsù rǎrĭ àdhi. Pbétù, kà rĭ Yěsù nálǎ ihé-yà nzínzì ǒ dhu ní'ì odú, ídǒ ndì ndí'ì dhu-okú dǒ rò.

⁴ Ní kǎkù angyí, ndàdù ùpo mùkuyù tí kátina itsu dǒ, ndínĭ ndì ndala tí Yěsù, ányirǒ kà rǔda dhu-okú dǒ rò.

⁵ Ní, Yěsù níitdègu ìrà àhụ ányirǒ, ní kǎndà ɔrù nga, ndàdù àtìnà Zàkayò nĭ: «Zàkayǒ, ifo tsàkàtsàkà. Indo dhu àkǎ mǒdhò pbùkù idzá.»

⁶ Ní Zàkayò adù ifo tsàkàtsàkà, ndàdù kàkò dhèdhe nyú nà.

⁷ Ní wò dhu nàla kóró ale náanù afiya ò, 'àmbe àtìnà dǒ: «Kàrà òdhò nzérenгатále bhà nyú!»

⁸ Pbétù Zàkayò níivà ndì ndidè, ndàdù àtìnà Ádrùngbǎle Yěsù nĭ: «Ádrùngbǎlé, kànĭ ma màbhụ pbàkà ongyéngá tó atdínga óyǒ dǒ nǎkùtále tò. Ndirò dhu í'ina gukyè ìndrŭ bhà dhu ma makò tìtò dǒ dhu tí, ní ma mí ndi dhu nádù ifo-rà-dǒ ndi ale tò.»

⁹ Ní Yěsù adù àtìnà kà nĭ: «Indo ògù nírà wà àhụ àzú-dzá, yàrí ale ní Àbràhamù t'ídhùnà átò nídhunĭ.

10 Obhó tí, Ìndrũ t'ídhùnà írà ùwũwí ale nónè, ndíní ndadù tí ìgunà.»

Idrè fùrangà tó mbólí
(Mát 25.14-30)

11 Yà ndì ndúnɔna dhu ìrì rí ale tò, Yěsù adù yàrí mbólí náwe tdítdǒ. Obhó tí, yà íkyèrǒ Yěsù rǐ ì Yèrùsàlemà tó kigò ò ndì ndotsú tí dhu-okú dò rò, ìndrũ náambénà inga nírè dǒ affiya ò, kòmbí nga ràrǐ ndì òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi rǐ ndòpè nǐ.

12 Ní kǎti: «Atdí ale ní'ì kamà-tidò. Ní ndì ale níwà ndì fíyó p̀bìrì ǒ rò, ndàrà itse nyú vurò p̀bìrì ò, ndíní ka kudo tí ndì ádrùngbǎ kamà tí, ndì dhu-dzidǒ, ndàdù ingo fíyó p̀bìrì ò.

13 Ní, kũnzi idrè ale p̀bìndà kasutále nzínzì ǒ rò, ndàbhu idrè fùrangà*foya. Ndirò, kǎdù dhu ùya abádhí tò, ndàti: «Nyɔnzi mùtùruzì wò fùrangà dǒ, ràrà àhũ ma míngo dhu ò.»

14 P̀bétù, kà mà tó p̀bìrì ǒ ale náandrò ka atdítdǒ. Ní abádhí adù ìndrũ òvì ròwù kòwù ǒ, ròwù àtìna: «Mǎ mòzè nzá wò ale rònyè idzi dòkǎ.»

15 Ní, ádrùngbǎ kamà tí ka kudo ndì dhu-dzidǒ, ndì ndìngò fíyó p̀bìrì ò rò, kǎvì kunzi kǒkò fùrangà ndì ndundo foyá p̀bìndà kasutále, ndíní ndì nduni tí ìngbǎ dhu bhèyi màtí abádhí nónzì kasu ndì fùrangà nǐ dhu.

16 Ní, wemberè tó ale níra, ndàti kà nǐ: «Ádrùngbǎlé, p̀bùkù fùrangà nísé ndì atdí kumì fùrangà nǐ.»

* 19:13 19.13 Ndi fùrangà-bvu ní'ì ìkyì-akpà òdzi rádù fùrangà-bvu.

17 Ní ádrùngbǎle adù àtìna kà nǐ: <Ídzi dhu ní wò! Nyi ní ídzi kasutále. Nyi nyódò yà fúnú ma mabhù ákěkpá dhú-ngba nyú mběyi. Ní ndi dhu-okú dò rò, ma mí nyilǐ nyadi ádrùngbǎle tí idrè kigò dǒ.>

18 Оуо рí kisé kasutále níra ndàdù àtìna: <Ádrùngbǎlé, pbùkù fùrangà nísě ndi imbò fùrangà nǐ.>

19 Ní ádrùngbǎle adù àtìna kà nǐ: <Inyi nyú mà átò, nyi nyádi imbò kigò dǒ ádrùngbǎle tí.>

20 Ngǎtsi kasutále níra, ndàdù àtìna: <Ádrùngbǎle, kǎnǐ pbùkù fùrangà. Ma makpɔɔ ka mberù ò, madù òrùna.>

21 Obhó tí, ma marúbhi ɔdònu nónzì rǒ, inyi ní atdíǒ arórù ale nídhunǐ. Nyi nyárí dhu ìdyi inzá nyi nyilǐ dhu ró, ndirò nyi nyárí ònyù ògu inzá nyi nyazò dhu ró.>

22 Ní ádrùngbǎle adù àtìna kà nǐ: <Ma mí anya ɔtdì dùnú tsunu-bvu rǒ. Inyi ní nzére kasutále. Nyi nyuni wà dhu ma rarǐ òrù arórù ale, ma rarí dhu ìdyi inzá ma mìli dhu ró, ndirò ma rarí ònyù ògu inzá ma mazò dhu ró.>

23 Nírò, ádhu inzá nyi nyadù àrà idú fùrangà nǐli bǎki ò nǐ, ndínǐ ma mírà àhù nínganí, ma madùya tí àkonà iwà dóná nídò rórò?>

24 Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìna ányirǒ ì'ì ale nǐ: <Nyàkɔ wò kà-fó rí'ì fùrangà, nyádù àbhunà yà idre rí'ì kà nà ale tò.>

25 Ní ì ale adù àtìna kà nǐ: <Ádrùngbǎlé, kà rí'ì inè idrè fùrangà nyú nà.>

26 Ma mátina nyǐ nǐ, ka kabhùya dhu inè dhu rí'ì foná ale tò. Pbétù yà ìmbǎ rí'ì dhu nà ale-fó

rò, ka kakòya yà kà-fó rí'ì dhu mà.

²⁷ Ndirò nyiwũ pé yà inzá ma nazè mɔnyù idzi dòyá pbàkà òmvũ-tsí nà iró, nyǎdù àzèná onzìdú rò.»

Yěsù rǎrà Yèrùsàlemà tó kigò ò dhu

(Zàk 9.9; Mát 21.1-11; Mrk 11.1-11; Yùw 12.12-19)

²⁸ Wò dhu bhěyi ndì ndòtè dhu-dzidǒ, Yěsù àdù ùda ndàdi angyi ihé-yà tò, ndàdù ùpo ndàrà Yèrùsàlemà tó kigò ò.

²⁹ Ní kǐtdègu Bètèfagè mà Bètàniyà màná tó pbanga níndù, Mizèyìtunì tó pbìrì inǎ rò, ní kǎvì óyǒ ale pbìndà ábhàlǐ nzínzì ó rò ròwù angyi,

³⁰ ndàdù àtìná nǐ: «Nyòwu wò angyi rí'ì pbanga ò. Ní, ányì nyǐ nyówu ùvò rò, nyǐ nyí inzá atdí ale mà nǎpè ùbhi dòná angyi kayinǒ-ngba nótù òsò ka kòsò ró. Ní nyàdù nyǎnga ka, nyǎdù ìwu nà iró.

³¹ Ndirò atdí ale mà níivúna gukyè dhu tsùkú ndàti: «Ádhu nyǐ nyí kùngǎ nǐ?» Ní nyǐ nyàdùna dhu àdu kà tò nyǎti ádrùngbǎle rǎrǐ'ì kǎtdyú nà.»

³² Ní kǒkò Yěsù òvì ale náawù, 'àdù kóró dhu-tsí nótù yà Yěsù núnòná fíyò dhu bhěyi tí.

³³ Ní abádhí rǐ kayinǒ-ngba núngǎ rò ní ndi, ndi kayinǒ-ngba-abádhí níivú dhu abádhí-tsǔ, 'àti: «Ádhu nyǐ nyí kayinǒ-ngba núngǎ nǐ?»

³⁴ Ní abádhí adù dhu àdu 'àti: «Ádrùngbǎle rǐ'ì kǎtdyú nà.»

³⁵ Abádhí náadù òwu wòrì kayinǒ-ngba nà Yěsù-tí'ò, 'àdù ròyá orú màdzarù núwà, 'ùhu

dóná, 'àdù Yěsù àbhù rùpò ndàdì ndi kayinǒ-
ngba dǒ.

³⁶ Ní yà Yěsù rǎrà angyi dhu bhěyi, ìndrù
nóowúnà ròyá m̀dzarè nùwà rǒ, 'ùhu otu ǒ.

³⁷ Ní Yěsù itdègu Yèrùsàlemà tó kigò nínù, yà
Mìzèyitunì tó p̀bìrì d̀ò r̀ò ráwũ otu ǒ, ní k̀owu
ǒ ríwu ábhàlì tó ihé-yà náadù 'òpè 'ilè Kàgàwà
orú tũya nyú nà, yà Yěsù r̀onzina kóró wíwì ì àla
dhu-okú d̀ò r̀ò.

³⁸ Abádhí ambénà àtìnà dǒ:

«Asota náká yà Ádr̀ungbǎle Kàgàwà-ov̀ò r̀ò rírá
ádr̀ungbǎ kamà nà.

Màr̀ungà àká ndì'ì òr̀ù-akpà ò,

ndìr̀ò, ilèta náká ndì'ì òr̀ù-akpà ǒ orú ngari ò* .»

³⁹ Ní ihé-yà nzínzì ǒ ì'ì ngúfe P̀bàfàrìsáyó náati
Yěsù nì: «M̀alimǒ, ísǒ p̀b̀ukù ábhàlì r̀ìnè.»

⁴⁰ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí t̀ò ndàtì: «Ma
m̀átina nyí nì: abádhí nínèna gukyè, ní odu r̀ì
ndì ùkũ.»

Yěsù r̀ǒdzi Yèrùsàlemà tó kigò dǒ dhu

⁴¹ Yěsù itdègu ìrà àhù íkyèr̀ò Yèrùsàlemà tó
kigò tí ndàdù kàla, ní kǎpè ndòdzì kà dǒ,

⁴² ndàmbe àtìnà dǒ: «Yàrí idho ǒ, nyi nyú
mà átò nyi nyúnìyana gukyè màr̀ungà nábà nyi
nyádù tí dhu! P̀bétù kombí ndi dhu òr̀ù wà ndi
r̀ùnù.

⁴³ Obhó tí, idho ní'íya inè, yà p̀b̀ukù òmvũ r̀ì
nyòkèr̀è, ì r̀àkpòr̀ò ngb̀õnù òná odu tó kàlì nì, ì
r̀ìlì nyi átsì, 'àdù 'òpè 'ùgyè nyi kóró ngari ònǎ
r̀ò.

* **19:38** 19.38 Zàb 118.26; Luk 2.14

44 Abádhí rĭ nyugòlò, ì ròbè ùnúnga, inyi, kóró ùnú aróko ale mànà. Ndirò, abádhí rĭ nzĭ inyi ka kasì nĭ atdí odu mà núbha ràdì ngãtsi odu dǒ, inzà nyi nyuni òrù-akpà ò rò m̀dz̀nà ìrà indù òná kàsùmì nídhunĭ.»

Yēsù rĭ Kàgàwà bhà idzá rò rí dhu ùdzĭ ale nòdì dhu

(Màt 21.12-17; Mrk 11.15-17; Yùw 2.13-17)

45 Kàgàwà bhà idza ndì ndòtsù rò, Yēsù adù ndòpè ndòdì ányì idzá rò rí dhu ùdzĭ ale.

46 Kàmbénà àtìnà dǒ abádhí nĭ:
«Andítá átì: <Pbàkà idza nĭ'iya itsòta-dzà>, pbétù nyĭ, nyĭ nyádù kùgèrè r̀ngò ogbotále náarí ì nùru òná ngari tí* .»

47 Wò dhu-dzidǒ, Yēsù adù àdì ndàrà dhu ùdhe rǒ ìndrù tò bìlĭnganà Kàgàwà bhà idzá rò. Nĭ pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Ʋyátá tó màlímó mà, ndirò Pbàyàhúdì nzínzì ǒ ádròdrǒ ale mànà náadù 'òpè 'òmè kàbhù ì ádù kohò òná otu.

48 Pbétù abádhí nùuni inzà ì ádù ònzìnà dhu, kóró ale r̀wu Yēsù r̀nɔna dhu nĭrĭ rǒ atdyúya nyú nà nídhunĭ.

20

Yēsù arĭ pbìndà kasù ònzi àdhi bhà ádr̀ngbãnga tó obi nĭ?

(Màt 21.23-27; Mrk 11.27-33)

1 Kǒkòrí idhɔ nzínzì ǒ, atdíku Yēsù adì ndàmbe dhu ùdhe dǒ, ndàdù àmbe Ídzì Màkǔrù núnò dǒ ìndrù tò Kàgàwà bhà idzá rò. Nĭ pbàkùhání

* 19:46 19.46 Ìsa 56.7; Yèr 7.11

tó ádròdrǒ ale mà, Ƴyátá tó màlímó mà, ndìrò Pbhàyàhúdì ǒ pbàkùrǔ mànà náadù 'ùtò ányìrǒ.

² Ní abádhí ivú dhu Yěsù-tšǔ 'àti: «Ƴno pé àdhi bhà ádrùngbǎnga tó obi nǐ màtí nyí nyárí kǒkòrí dhu nónzi dhu fákà. Ndirò, ádhi nyú ndi wò ádrùngbǎnga tó obi nábhɛ indù?»

³ Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Ƴma nyú mà átò, ma mí atdí dhu níwǔ tsùkù: Nyàdu pé dhu idù.

⁴ Yùwanì bhà bàtizò ní'ì tí òrù-akpà ò rò írà? Ka ní'ì tí indrǔ-bvǔ rò áhɛ bàtizò?»

⁵ Pbéttù abádhí adù 'òpè 'irè nga nzínziya ǒ, 'àmbe àtìnà dǒ: «Àlě kapé dhu àdù òrù-akpà ò rò kà rìrà, ní kǎdùna àtìnà: <Olu ádhu inzá nyí nyadù Yùwanì rǔnɔna dhu ná'ù nǐ?»

⁶ Ndirò, àlě kapé dhu àdù indrǔ-bvǔ rò kà ráhɛ, ní kóró ale adùna àlě núbvɔ odu nǐ, iwà kóró ale ná'ù dhu Yùwanì rì'ì Kàgàwà bhà nabi nídhunǐ.»

⁷ Ní, abádhí adù dhu àdu, inzá ì rúnì àdhà rò màtí ndi bàtizò írà dhu.

⁸ Ní Yěsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Ƴma nyú mà átò, ma mí nzǐ àdhi bhà ádrùngbǎnga tó obi nǐ màtí ma marí ì dhu ònzi dhu núno fǔkù.»

Vinyò tó inga ǒ arí kasɛ ònzi òrǒrù kasɛtále tó mbólí

(Màt 21.33-46; Mrk 12.1-12)

⁹ Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù ndòpè ndàwɛ yàrí mbólí ihé-yà tò ndàti: «Atdí ale náazò vinyò tó inga, 'àdù 'irì ndi inga-kàsǔ nónzi róngo ale mànà. Wò dhu-lutinǎ, kǎdù ndìvà ndàrà abhi ò ábhǒ idho nyú tí.

10 Ní v̄inyò-kpǒ t'ópèta tó kàsùmì náká rò, wòrí inga-àbadhi náavì atdí pbìndà kasutále ràrà fìndà ka kùtù v̄inyò-kpǒ náko ndi inga-kàsũ nónzi arí ale-fó. Pbétù i kasutále náadù kòngbù, 'àdù kàdu ròngò otsúna-kpa nà.

11 Wòrí inga-àbadhi náavì ngätsi kasutále tdítđ ràrà ányì. Pbétù v̄inyò tó inga-kàsũ nónzi arí ale náangbù ndi ale átò, 'ùnò dhu n̄, 'àdù àdunà ròngò otsúna-kpa nà.

12 Tdítdǒ kǎvì ìbhũ rí kisě kasutále ràrà ányì. Ní abádhí náavì ndi tsí átò, ngbõna rùngbìli ndi otú tí, 'àdù òdìnà.

13 Ní wò inga-àbadhi náati: «Ma mí dhu ònzi ìngbǎ tí? Ɔtsò! Ma mí idhùdu nyú, afidu-mbi nóvì ányì. Ngätsi n̄ abádhí r̄i k̄ifũ ìfũ.»

14 Pbétù, kǒkòrí kasutále níitdègu wòrí kà t'ídhùnà nálǎ, ní abádhí náadù òte nzínziya ǒ 'àti: «Kòñ inga-àbadhi tí adìya ngätsi nínganì ale nyú ní wò. Ní kòho ka, ndín̄ inga adùya tí àdi àlě tò.»

15 Ní abádhí adù kòdi inga ò rò, 'àdù òhònà. Ní, ádhu nyú ndi wòrí inga-àbadhi rǎdù ònzìnà kǒkòrí kasutále n̄?

16 Kà rǎdù ìrà, ndàbhũ abádhí kòkyè, ndàdù ndi inga-kàsũ nábhũ ngǔkpà ale-fó.»

Ní ìndrũ níitdègu wò Yèsù ùnò dhu ìri, náadù àtìnà: «Ínzá wòrí dhu àká ndònzì ndi wò nyi nyúnɔna dhu bhěyi.»

17 Ní, Yèsù andà abádhí dò nga, ndàdù dhu ìvu abádhí-tsũ ndàti: «Yà Kàgàwà bhà Andítá núnò dhu-tì ní àdhu? Ndi Andítá áti:

«Yà odu-dzà nòsì arí ale náabvù igi odu,

ní ndi adù òngo idza-pbidò nódò rádù àkăkă odu
 tí* >
 18 Ndi odu dǒ rítsì ale níikòya ndì ikò tí kà dǒ.
 Ndirò kà rítsì dòná ale ní ònga kinyiriya ìnyiri
 tí.»

*Indrů rř dhu òngù Yěsù-tsě pàratà t'úfótá dǒ
 dhu*

19 Wò ndi kàsùmì ǒ tí, Úyátá tó màlímó mà,
 pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mànà náatsú 'àlǔ
 Yěsù, pbétù abádhí náadù ihé-yà-òdò nónzì.
 Abádhí ní'ì iwà dhu nòsù ì rǎř ndi Yěsù rǔbhi
 òte rǒ dòyá mbólí ǒ.

20 Ní abádhí náapè 'àmbe Yěsù rǔnɔna dhu
 mà kà rǔnzina dhu mànà nándà dǒ kóró, 'adù
 abhábhɔ núli ròkò Yěsù tí ídzì ale bhěyi. Í
 abhábhɔ akò kà-tí ndíní 'adù tí kàlɔ nzéɛ ale tí
 tsùna-bvɔ rǒ, 'adù kípfo 'àbhɔ anya t'ítàta t'ále
 mà, lèwalì mànà-fó.

21 Ní ì abhábhɔ níivú dhu Yěsù-tsě, ì ràti:
 «Màlimǒ, mà múni wà dhu nyi nyáří ùnɔna dhu
 mà, nyi nyáří ùdhěna ìndrů tò dhu mànà rǎř
 obhó dhu nyé. Ndirò, nyi nyáří ìnzì ìndrů-ònga
 nóvò, pbétù nyi nyáří Kàgàwà ózè ìndrů ròkò tí
 dhu núdhě obhóna dǒ.

22 Nírò, àlě tó úyátá návi tí àvì àlě rùfǒ
 Kàyìsarà bhà pàratà?»

23 Pbétù, abádhí rǔrèna dòná dhu ndì ndòsù rò,
 Yěsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Nyìbho pé atdí ònarì
 fudu ò.

24 Ádhi yà, nyìna-wòyǒ mà pbìndà andítá
 mànà rǔ'ì kà dǒ?» Ní abádhí adù dhu àdu 'àti:
 «Kàyìsarà ní ndi.»

* 20:17 20.17 Zàb 118.22

25 Ní Yěsù adù àtìnà abádhí nǎ: «Nyùbho Kàyìsarà bhà dhu-tsí Kàyìsarà tò, nyǎdù Kàgàwà bhà-tsí núbho Kàgàwà tò.»

26 Ní abádhí rǐ kòzù nzéε ale tí wò kùnò ìndrǔ tò dhu-okú dǒ rò dhu náadù abádhí lèmə nónzì ònzì tí. Pbéù, idhò nùkò ì atdíǒ fǐyò kàdu εε nǎ rò, abádhí adù ìnè ìnè tí.

Pbàsàdùkáyó rǐ dhu òngù ùvǔvè ale rǐ ùngbě dhu dǒ dhu

(Mát 22.23-33; Mrk 12.18-27; 1Kò 15)

27 Wò dhu-dzidǒ, Pbàsàdùkáyó nzínzì ǒ ngúfe ale níwú Yěsù-tí'ò. Abádhí ní'ì inzà á'ù yà ùvǔvè kutdǔ ì ale rǎdù 'ùngbe εε-bvù rò dhu ale. Ní abádhí níwú dhu Yěsù-tsǔ 'àti:

28 «Màlimǒ, yàrí ní Músà náandí fǎkà Hyátá: Atdí ale náapé òvè, ndùbhà pbìndà tsìbhále ìmbǎ atdí ngbángba nà màtí, ní dhu àkǎ kà t'ádòná rùndu ndi abvo-àyi-tsù, 'adù nzónzo òdhì màná yà àvǎvè adòná-òvò dǒ*.

29 Nírò, atdí ale ní'ì àrùbhù kpabhínzo nà. Ní ádrùngbǎ ingba náakù tsìbhále, ndàdù òvè ìnzì ndùbhà atdí ngbángba mà.

30 Ní kà-lutinǎ kpatsìbhíngba mà,

31 ìbhù rǐ kisé màná núundu wòrí abvo-àyi-tsù, 'adù ùε. Ndi dhu anzì ndì wò dhu bhěyi tí kǒkòrí àrùbhù kpabhínzo rǒ, rùve kóró ìnzì 'ùbhà atdí ngbángba mà.

32 Abádhí ùε kóró dhu-dzidǒ, ndi tsìbhále náadù òvè átò.

* 20:28 20.28 Tòr 25.5

33 Ní, ungbeta-idhò ǒ, wòrí tsibhále ní'iya àdhi bhà, yà kóró kǒkòrí àrùbhù kpabhínzo tò kǐ'ì tsibhále tí rò?»

34 Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Yà kòmbí rí'ì adzi ǒ, kpabhále mà vèbhále mà nà náarí 'ùmbǔmbǎ.

35 Pbétù yà Kàgàwà ózù àkǎkǎnà 'òkò yà olù rírà adzi ǒ dhu tí ale, kà-tì ní yà 'ùngbě rí ùvǔvè ale nzínzi ǒ rò vèbhále mà kpabhále mà nà, nókoya ìnzǐ 'ùmbǎ ì.

36 Ndirò abádhí núvǔvèya nzǐ tdítǔ akekpa màtí, màlàyíká bhěyi abádhí núuliya ì nídhunǐ. Ndirò, abádhí ní'iya Kàgàwà bhà inzo iwà abádhí ùngbe ì nídhunǐ.

37 Músà avò dhu k pangba ùngbě ùvǔvè ale rungbeya ì. Pbìndà andítá ǒ, yà kǎzù rǒrù róná kǐdzùmbà dǒ róte ngari ǒ, kǎnzi Ádrùngbǎle Kàgàwà Àbràhamù bhà Kàgàwà, Ìsakà bhà Kàgàwà, ndirò Yàkòbhò bhà Kàgàwà tí.

38 Nírò, Kàgàwà ní nzǐ ùvǔvè ale tó Kàgàwà, pbétù ka ní ípìrǒ rò arí'ì ale tó Kàgàwà. Obhó tí, Kàgàwà tò kóró ale rǐ'ì inè ípìrǒ rò.»

39 Ní, Hyátá tó ngúfe màlímó náakò ote 'àti Yēsù nǐ: «Màlimǒ, nyi nyòtè mběyi nyú.»

40 Abádhí náadà nzá 'òmvù 'ìvǔ atdí dhu mà tdítǔ Yēsù-tsǔ.

Krístò nǎtí Dàwudì t'ídhùnà?

(Yèr 23.5-6; Màt 22.41-46; Mrk 12.35-37)

41 Tdítǔ Yēsù adù dhu ìvu abádhí-tsǔ ndàti: «Ka kádù àtì nà ìngbǎ dhu bhěyi Krístò rǎrì Dàwudì t'ídhùnà?

42 Dàwudì nyú ndìtírò rǎtina Zàburì* tó bhǔkù

* 20:42 20.42 Zàb 110.1

ò:
 «Ádrùngbǎle Kàgàwà rǎtina pbàkà Ádrùngbǎle
 nǐ:

Ádǐ idú fangà dònǎ rò,

⁴³ rǎrà àhũ ma mí pbùkù òmvũ nábhũ nyobè
 dòya dhu ò.»

⁴⁴ Ní, Dàwudì rì'ì Ádrùngbǎle tí rí kànzi, ní kà
 rǎdù ì'ì ìngbǎ dhu bhěyi Dàwudì t'ídhùnà tí?»

*Yēsù rǐ pbìndà ábhǎlǐ náví ròdò ì Ʋyátá tó
 màlímó rǒ rò dhu
 (Màt 23.1-36; Mrk 12.37-40)*

⁴⁵ Àzèmbè ihé-yà nókò 'àmbe ndì ndúnona
 dhu ìrì dǒ rórò, Yēsù adù àtìna pbìndà ábhǎlǐ nǐ:

⁴⁶ «Nyòdo nyǐ Ʋyátá tó màlímó rǒ rò. Abádhí
 arózèna dhu ní 'ùbhi ádzàdzǐ kanzù ì ùfǒ rórò,
 'àdù ìndrù nózè ràtsè ì ifuta nyú nà yà ìndrù arí
 'ùndu òyá ngari ǒ. Abádhí arí 'òzè 'òkò 'àvǐ rí
 tombi dǒ unduta-dzà ǒ, 'àdù 'òzè 'òkò angyinǎ
 rò rí'ì ngari ǒ mǎhendù ǒ.

⁴⁷ Abádhí arí abvo-ayí-fó dhu òvo kóró, 'àdù
 àmbe 'ìtsò dǒ ádzàdzǐ, ndínǐ ka kati tí ì ídzì ale
 tí. Ní Kàgàwà ìtdìya anya abádhí dǒ obi nyú nà.»

21

*Nǎkù tó abvo-ayi rǐ perè nábhũ Kàgàwà tò
 dhu
 (Mrk 12.41-44)*

¹ Yēsù angbe ndì ndàndà nga, ndàdù ònzítále
 nála perè tí ì úbhǒna Kàgàwà tò fùrangà nǔdǒ rí
 sàndukù ò ró.

² Kǎdù atdí nǎkù tó abvo-ayi nála átò rǐ óyǒ
 fùrangà-kpǒ-nzo nídò ndì sàndukù ò ró.

3 Ní Yěsù adù àtìnà ànyì idzá ì'ì ale nǎ: «Ma mí obhó dhu núnɔ fǔkù. Wòrí nǎkù tó abvo-àyi nídò fùrangà abho nyú ròsè kóró ale dònǎ.

4 Obhó tí, kóró kǒkòrí ngǔkpà ale núbho perè tí fùrangà ní yà ìmbǎ rí'ì kasu nà fíyò kèlě. Pbéti ìyàdhiyà, pòndà nǎkù ǒ, nádù kóró foná rí'ì fùrangà yà dzùnàna ònzi àmbènà nídò perè tí Kàgàwà tò.»

Yěsù rǎ Kàgàwà bhà idza nùgòlò ka kí dhu núnɔ dhu

(Màt 24.1-2; Mrk 13.1-2)

5 Ngúfe ale náakò 'àmbe òte dǒ Kàgàwà bhà idza dǒ. Abádhí ambénà àtìnà dǒ ka rósì ka úyúya odu mà, Kàgàwà tò ka kúbho perè tí dhu mànà nǎ. Ní, Yěsù adù àtìnà:

6 «Ìdho ní'íya ìnè, yà ìnzǐ atdí odu mà núubhàya ndì ngǎtsi odu dǒ ìnzá ka kùgòlò rórò òyá, kǒkò nyǐ nyálǎna dhu nzínzì ǒ.»

Yěsù ròte tdǔ ndì ndingo rò ì nonziya dhu dǒ dhu

(Màt 24.3-14; Mrk 13.3-13)

7 Tdítdǒ ì ale náadù dhu ìvu Yěsù-tǔ, 'àti: «Màlimǒ, ìngbà tìngá nga ndì kǒkòrí dhu núnɔziya ì nǎ? Ádhu ndì ì dhu rǎ 'ònzi òná kàsùmì àkǎ dhu nitèya fǎkà?»

8 Ní Yěsù adù dhu àdu ndàti: «Nyàndà nga mběyi, ìnzǐ nyǎbhu nyǐ atdí ale mà rùtrǎ nyǐ. Obhó tí, ábhǒ ale níwúya ɔvòdu rǒ, ngǎtsi ale ràrà àtìnà rǒ: «Ìma ní Krístò.» Ndirò: «Yà adzi dǒ dhu-tǔ rǎ ndòdì òná kàsùmì-tǔ nìndù wà ndì.» Ní, àpé nyòwu òwu rǒ ì ale-owù ǒ.

9 Nyĩ nyowuya gukyè ila-òyĩ ní rì rǒ, nyǎdù ìndrũ ìvà dhu ìnzĩ 'àmbe f̣yó kámá-tsũ dhu ìrì dǒ dhu-òyĩ ní rì rǒ, ní àpé nyǒwuya ɔɔɔ nábhu rǒ rìsĩ ùkù. Obhó tí, dhu akáya kǒkòrí dhu rònzì ì angyi, pbétù ì dhu náaviya nzĩ dhu yà adzi ǒ dhu-tsù ràrĩ ndòdì kòmbí tí.»

10 Tdítdǒ Yēsù adù àtìnà: «Atdídhena ale-tidò nóowuya 'ùgyè rǒ ngǔkpà ale-tidò mànà, ndirò atdí ádrùngbá kamà bhà pbìrì ǒ ale nóowuya 'ùgyè rǒ ngátsi ádrùngbá kamà bhà pbìrì ǒ ale mànà.

11 Ádròdrǒ mùtiti náabhùya adzi rìvi, ndirò ozokpa mà àgǎyì mànà ràdù ì ì dhèdhèrò ngari ònǎ. ɔɔɔ àbhũ rí rìsĩ ìndrũ ò dhu nóonziya ì, idhò rĩ ìndrũ ùkǒ nĩ ádròdrǒ dhu ràdù 'ònzì òrù-akpà-nyĩ rǒ.

12 Pbétù, tdũ kǒkò dhu nóonzi ì kóró rò, ka kulúya pé nyĩ, kadù àvu rùkú. Ka kubhòya nyĩ unduta-dzà ǒ ádròdrǒ ale-fó ndínĩ ka kitdì tí ànyǎkù. Ka kusóya nyĩ imbi ò, ndirò ka kowuya nyĩ nà ádròdrǒ kámá mà, lèwálí mànà ònzĩ, ɔvòdu-okú dò rò.

13 Ndi kàsùmì-ǒnga ní ndi nyĩ nyowuya dùdú nyĩ nyúni dhu náwe rǒ abádhí tò nĩ.

14 Ní, nyĩ nyàkǎ nyúni dhu, inzà dhu ràkǎnà nyitũ afíkù, nyĩ nyí mùsambà ònzì tí dhu nĩ.

15 Obhó tí, ima ní ndi ma maraya nyĩ nyúnona dhu mà, àkǎ àkǎ dhu-ònga t'óvòta tó ìrèta mànà dhu nábhu fùkù. Ní fùkù òmvũ nóowuya nzĩ ìko rǒ nyìkù-kpa rǒ, 'àgò nyĩ nyúnona dhu.

16 Abáku mà, ayíkù mà, adókù mà, fùkú idzá-bhà mà, ɔdhíkù mànà nóowuya nyìpfo rǒ, 'ùbho

nyĩ òmvũ-fó, 'àdù nzínzìkù ǒ ábhǒ ale nyú núbho kòkyè.

¹⁷ Kóró ale nóǎndróya nyĩ okúdu dò rò.

¹⁸ Pbé̀tù, dùkù rǒ atdí àyĩ-ngba mà náawíya nzi.

¹⁹ Nyĩ nyí dhu-dzi òndù tí dhu náabhùya ndi nyǒdò fùkú ípìrǒnga.»

Yèsù rĩ Yèrùsàlemà tó kigò rĩ ndùkǒ dhu nóvò dhu

(Màt 24.15-21; Mrk 13.14-19)

²⁰ «Nyĩ nyalaya gukyè Yèrùsàlemà tó kigò iwà òmvũ tó pbànowí àkpòrò ngbǒna ró, ní nyĩ nyuniya dhu ndi kigò rĩ ndùkǒ òná kàsùmì-tsù rìndù wà ndi.

²¹ Ní, Yùdeyà tó pbìrì ǒ ì nòtù ale, náakáya 'òtsè pbìrì-akpá dò. Yèrùsàlemà ì nòtù ale náakáya 'ùvò ànyìrò, àdù òtse. Ndirò ngǔkpà pbanga òná ì nòtù ale náakáya nzi 'òtsù Yèrùsàlemà tó kigò ò.

²² Obhó tí, ì idho ní'íya dhu t'útsèta tó idho, ndíní yà Andítá náarúnona kóró dhu náaká tí.

²³ Ndi nínganí, òya nà rí 'òtù vèbhále mà, ìba òndo rí nzónzo rĩ 'òtù foyá vèbhále màná, ní'íya àpbè ǒ. Obhó tí, Pbhàsràyélí tó pbìrì ǒ bhà náabáya àpbè abho nyú, ndirò Kàgàwà bhà nàwí náadùya ndàvi kpangba abádhí dǒ.

²⁴ Abádhí nzínzì ǒ atdídhená ale-tsè ka kòtdíya obhi nĩ, kadù ngǔkpàkà núso kumbà kóró ngǔkpà pbìrì òná. Ndirò, ì ngǔkpà pbìrì ǒ ale nóóbéya Yèrùsàlemà tó kigò-dò, ràrà àhu fíyó pbìrì òná ì í 'àdù òná kàsùmì rǎkǎ dhu ò.»

Ìndrű t'ídhùnà rĩngo dhu
(Màt 24.29-31; Mrk 13.24-27)

²⁵ «Nyĩ nyalaya ize adyifò rǒ, àbǐ rǒ, ndirò alalì rǒ màtí. Ndirò, yà adzi dǒ kóró pbirì ǒ ale ní'iyà ádrùngbǎ izu ǒ, ádrùngbǎ rèrù mà, màkura mànà rǒnzina wògò níri ì í, ìnzǐ 'àdù àdhu mà nónzi ì í dhu núnì rò.

²⁶ Ìndrű núuvèya ùvè tí odo nǐ, yà adzi rǒ rí ndònzì dhu nódo ì í rò. Obhó tí, ádròdrǒnga tó obi nà arí'ì òrù-akpà-nyì rǒ dhu-tsí níviya kóró.

²⁷ Nírò ní ndì ka kalaya Ìndrű t'ídhùnà òrù-akpà ò rò rírà ró. Kǐraya ádrùngbǎ àpbù nzínzì ǒ, ábhǒ ádrùngbǎnga tó obi nà, ndirò ábhǒ ádrùngbǎnga tó awawù nà.

²⁸ Ní, kóró kǒkòrí dhu nóopéya gukyè 'ònzì ì, ní nyĩ nyikòya mbèyi, nyǎngbe dũkũ, iwà nyũkòlǒ ka kí àpbè ǒ rò òná idho nínù ndì nídhunǐ.»

Mùtinì tí kátina itsu mà,
kóró ngũkpà itsu-tidò mànà tó mbólí rǎvĩna dhu
(Màt 24.32-35; Mrk 13.28-31)

²⁹ Yèsù adù yàrí mbólí náwe tdítǒ abádhí tó ndàtì: «Nyàndà pé mùtinì tí kátina itsu mà, kóró ngũkpà itsu mànà.

³⁰ Nyĩ nyapé abádhí-bǐ nálǎ iwà ì nòpè 'àtà ró, ní ka nyĩ nyàndà rò, nyĩ nyarí dhu núnǐ nyĩ-tírò tí iwà lǎbhú tó kàsùmì rìndù ndì.

³¹ Ní ndì dhu bhèyi tí, nyĩ mà àtò, nyĩ nyalaya gukyè kǒkòrí dhu rǐ 'ònzì dhu, ní nyĩ nyuniya dhu Kàgàwà rǐ idzi ònyu ìndrű dǒ òná idho-tsù rìndù wà ndì.

³² Ma mí obhó dhu núnò fũkù: yà kòmbí rǐ'ì rùgànda rǐ nzǐ ùda ìnzá kǒkòrí dhu nónzì ì rórò.

33 Ɔrù-akpà mà, yàrí adzi mànà núudàya ùdà, pbétù pbàkà οτε núudàya nzǐ akεkpá màtí.»

*Yěsù rǐ ìndrǔ návǐ rándà nga mběyi,
'àdù àmbε 'ìtsò dǔ bìlǐngànà dhu*

34 «Nyàndà nga mběyi, akye ɔnyú mà, iwa t'órita mà, ndirò yà adzi ǒ dhu t'írèta mànà náatdúna afíkε nǐ. Ndirò, nyàndà nga mběyi, akye ndi idho náaraya ìsǐ dùkú inzá nyǐ nyùni rórò nǐ.

35 Àdhàdhì àdà náarí ìsǐ ìzǎ dǔ dhu bhěyi, ndi idho nǐsǐya ndi dhu bhěyi tí kóró yà adzi ǒ ale dǔ.

36 Nírò, nyòko nyìkpókε nà, nyǎdù òwu nyǐtsò rǔ kóró kàsúmì ǒ. Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyǐ nyadùya yà rírà kóró dhu ǒ rò nyǐ nyúgu nǐ, ndirò Ìndrǔ t'ídhùnà-ònzǐ nyǐ nyíko nǐ ɔbi nábà.»

37 Adyíbhengá, Yěsù aránà dhu núdhe rǔ ìndrǔ tò Kàgàwà bhà idzá rò, ndirò kúbhingá ndàdù àrà àhε rǔ, ndàrà àyi Mìzèyìtunì tí kátina pbìrì dǔ.

38 Ndirò bhòtsungánǎ nyú, kóró ale nóowúnà 'ìvǎ rǔ, 'òwù Kàgàwà bhà idza, Yěsù-tí'ò, ndínǐ ì ìrì tí kà rǔdhěna dhu.

22

*Pbàyàhúdì tó ádròdrǔ ale rǐ 'ìrì ndínǐ 'abhù tí
Yěsù kohò dhu*

(Mát 26.1-5; Mrk 14.1-2; Yùw 11.45-53)

1 Yà ìmbǎ òná afi nà Mùgati tó mùhendù, Pásìka tí kátina, nǐ'ì iwà idhòna nínù ndì ró.

² Ní, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Hyátá tó màlímó màná náambénà Yèsù nábhu ì ádù kohò òná otu nónè dǒ, ihé-yà-òdò nónzi ì í nídhuní.

Yudhà rǐ Yèsù ipfǒ ndàbhu Pbàyàhúdí tó ádròdrǒ ale-fó dhu

(Màt 26.14-16; Mrk 14.10-11)

³ Nírò ní ndi Sìtanì náatsù Yudhà, Ìskàrìyotà tí kátina ale-afí ò. Ndi Yudhà ni'ì atdí kumì dòná óyǒ ná Yèsù bhà ábhàlǐ nzínzi ǒ atdí ale.

⁴ Ní kǎrà, òwù 'ìrì pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Kàgàwà bhà idza-ngbò òdò arí sàndìrì tó ádròdrǒ ale màná, Yèsù nípfǒ ndì ndí ndàbhu abádhí-fó tí dhu dǒ.

⁵ Ní, abádhí-idhè níika ndì atdí dǒ, 'àdù 'ìrì fùrangà ì abhè tí Yudhà tò.

⁶ Ní Yudhà náadù ndi dhu ná'ù, ndàdù ndòpè ndòné Yèsù nípfǒ ndì ndí ndàbhu abádhí-fó òná otu, inzà ihé-yà núnì rórò.

Yèsù rǐ Pásìka tó ònyè nàví kòbhòlò dhu

(Màt 26.17-25; Mrk 14.12-21; Yùw 13.21-30)

⁷ Yà ìmbǎ òná afí ná Mùgatì tó mùhendù-idhò náaká. Ndi idhò ni'ì yà tàmbà-nzo náze ka kí Pásìka tó ònyè tí òná idhò.

⁸ Ní, Yèsù avì Péterù mà Yùwanì ná ndàtì nǐ: «Nyòwu nyòbhòlò Pásìka tó ònyè ndínì àlè konyu tí.»

⁹ Ní, abádhí ivú dhu kà-tsǔ 'àtì: «Ádhà nga ndi nyí nyòzè mǒwù ndi ònyè òbhòlò òná?»

¹⁰ Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàtì: «Kígò ò nyí nyótsù rò, nyí nyí nyásò idha nàndò andu ǒ atdí ale ná. Ní, nyòwu kǒwù ǒ tí, nyǒwù òtsù kà rǎrà òtsù òná idza ò.

11 Ní nyí nyadùna àtìna ndi idza-àbadhi nǎ: «Màlimò nivũ dhu tsùnũ ndàti: Mă mí Pásika tó ònyè nónyè òná rò pbàkà ábhàlǐ mànà kàluga rǐ'ì àdhà?»

12 Ní kădùna ɔrùnă rò rǐ'ì ádrùngbă kàluga, yà kóró dhu ka kòbhòlò òná nítè fǔkù. Ányè nga ní ndi nyí nyòbholona ònyè àlě tò nǎ.»

13 Ní abádhí náawù kigò ò, 'àdù kóró dhu nótù yà Yèsù ùnòná ka fǐyò dhu bhèyi tí, 'àdù Pásika tó m̀hendù tó ònyè nóbhòlò.

Yèsù nábhǔ rǐ kǐrè ònyè

(Màt 26.26-30; Mrk 14.22-26; 1Kò 11.23-25)

14 Ònyè tó kàsùmì nítdègu àkă, ní Yèsù mà náakò 'àmbe dhu ònyè dǔ pbìndà uvitatále mànà.

15 Ní Yèsù ati abádhí nǎ: «Atdyúdu ì'ina atdíđ òlě rònnyè yàrí Pásika tó ònyè atdíkpá nyí mànà tdǔ ma mabá àpbè rò.

16 Obhó tí, ma mátiina nyí nǎ, ma rǎrǐ nzǐ kònyè tdítđ, rǎrà àhũ òrù-akpà ǒ Ádrùngbă kamà Kàgàwà bhà idzi ǒ kǎraya àkă dhu ò.»

17 Ní, Yèsù idyi òvayì rǐ'ì òná kópà, ndàdù òtsò àbhũ Kàgàwà tò, ndàdù àtìna: «Nyàko yàrí kópà, nyùdà nzínziku ǒ, nyǒmvù òná rǐ'ì òvayì.

18 Obhó tí, ma mátiina nyí nǎ, ma rǎrǐ nzǐ òvayì òmvù tdítđ, rǎrà àhũ Kàgàwà rǐ idzi nónyè ìndrũ dǔ dhu ò.»

19 Tdítdǔ kădù m̀gatì nídyì, ní òtsò ndi ndàbhũ Kàgàwà tò dhu-dzidǔ, kũko ndi m̀gatì-ònga, ndàdù àbhunà pbìndà uvitatále-fó, ndàdù àtìna: yàrí ní ngbǔdu, okúkũ dò rò ma màbhũ.

Nyòngò dhu ònzì ndi dhu bhěyi, nyǎmbe mirè dǒ ròná.

²⁰ Ǫnyù dzidǒ, kǎdù òvayì rǐ'ì ònà kópà nábhu ndi dhu bhěyi tí abádhí tò, ndàdù àtìnà: «Yàrí kópà ní ǔwútána tí rí nyǔngbò Kàgawà nà, yà okúkù dò rò rí ndùfu azùdu-otù ǒ.

²¹ Pbétù, kǎnǐ ima nípfǒ rí ndàbhu ma òmvù-fó ale rǐ inè atdíkpá ima mànà ònyù-tsùnǎ.

²² Obhó tí, Ìndrǔ t'ídhùnà rǎrà fíndá dhu nǐ yà dòná ka kudhé dhu bhěyi. Pbétù ka nìpfo ndàbhu òmvù-fó ale rǐ'ì àpbè ǒ.»

²³ Ní, Yèsù bhà uvitatále náadù 'òpè 'òngù dhu tsùyá nzínziya ǒ 'àmbe àtìnà dǒ, rǎrǐ àdhi pbá ale nzínziya ǒ, wò dhu bhěyi dhu ònzì rádù.

Ádrùngbǎle nyú ròsè ní àdhi?

(Màt 18.1-4; Mrk 10.35-45; Yùw 13.2-17)

²⁴ Wò dhu-dzidǒ, Yèsù bhà ábhàlǐ náakò 'àmbe 'àgò dǒ nzínziya ǒ obi nyú nà. Abádhí ambénà dhu òngù dǒ tsùyá, rǎrǐ àdhi nyú ndi ádrùngbǎle nzínziya ǒ ròsè.

²⁵ Ní Yèsù adù àtìnà abádhí nǐ: «Yà adzi ǒ pbìrì dǒ ádròdrǒ kámá náarí i pbìrì-dò nónyu obi nyú nà. Ndirò i pbìrì dǒ rǐ'ì obi nà ale náaràdù 'òzè kanzi ì ídzìnga ònzì arí ale tí.

²⁶ Ní, fǔkù kà rǐ'ì mbá ndi dhu bhěyi. Pbétù, ádrùngbǎle tí rǐ'ì nzínzikù ǒ ale náká ndì'ì ákěkpá ale bhěyi, ndirò ìndrǔ ùnda rí ale náká ndì'ì ìndrǔ-kàsù ònzì rí ale bhěyi.

²⁷ Nírò, ádrùngbǎle nyú ní àdhi? Tí yà mizà dǒ rò rí ònyù nónyu ale? Ngǎtsi nǐ, tí yà ònyù nùlì mizà dǒ ale? Tí obhó yà ònyù nónyu rí mizà dǒ rò

ale kèlě ndi ádrùngbǎle? Pbétù ma mí'i nzínzìkù ò àdhàdhì yà ònyù nùlì rí mizà dǒ ale bhěyi.

²⁸ Nyí, nyí'i ní ndi nyí nyádzi nyí, nyǒndù àpbè-dzi atdíkpá ima mànà ale.

²⁹ Ní ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ma mútri nyí ádrùngbǎ òrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tò, àdhàdhì Àbadu Kàgàwà núutri ma kà tò dhu bhěyi.

³⁰ Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyí nyonyaya dhu, nyǎdù dhu òmvù atdíkpá ima mànà pbàkà idzi ò. Ndirò nyí nyadùya òko kamà tó tombi dǒ, nyǎmbe atdí kumì dóná óyǒ nà Pbàìsràyélí tó rùgànda-tsù-ànyǎ núnò dǒ.»

*Yēsù rǐ Péterù rǐ ndòdho dhu nóvo dhu
(Màt 26.31-35; Mrk 14.27-31; Yùw 13.37-38)*

³¹ Wò dhu-dzidǒ, Yēsù adù àtìna Péterù nǐ: «Simoni, Simoni, íri pé! Sitanì nónzi nyí, ndínì ndilè tí ùkúnga, àdhàdhì nganù-ònga nílè ka karí dhu bhěyi.

³² Pbétù ma mìtsò ma okúnù dò rò ìnzì pbùkù a'uta nóongo tí olù. Ní, nyí nyapé ingo tidu ò, ní dhu àkǎ nyabhù obi adónù-afí tò.»

³³ Ní Péterù adù àtìna kà nǐ: «Ádrùngbǎlé, ma mà'ù wà dhu kusǒ àlě atdíkpá imbi ò, ndirò àlě ràdù ùve atdíkpá nyi mànà.»

³⁴ Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Péterù, ma mátina nyi nǐ: indo, à'ù-akpà rǐ nzí òngò inzà nyi nyòdhò ma ìbhù-gùna nyati, inzà nyi rúni ma rórò.»

*Yēsù rǐ pbìndà uvitatále návì rùgù ísòwǎ mà,
bhòlo mà, ìla tó obhi-akpá mànà dhu*

³⁵ Tdítdǒ, Yěsù ivú dhu pbìndà ábhàlǐ-tsǔ ndàti: «Yà ma muví nyǐ nyǒwù ìmbǎ ísòwǔ mà, ìmbǎ bhòlo mà, ndirò ìmbǎ kàyitò na rò, ní atdí dhu mà náawí tí àwǐ rùkú?» Ní abádhí adù dhu àdu 'àti: «Ínzá atdí dhu mà náawí ròká.»

³⁶ Ní Yěsù adù àtìna abádhí ní: «Pbétù kòmbí, ísòwǔ nà rí'ì ale náká ndidyì ka, bhòlo nà ale ràdù pbìndà bhòlo nídyì. Ndirò, ìmbǎ rí'ì ìla tó obhi-akpà nà ale náká ndàbhù róná mùdzarè kodzi, ndínǐ ndadù tí ìla tó obhi-akpà nódzi ndi fùrangà rǒ.

³⁷ Obhó tí, ma mátina nyǐ ní: yà Andítá núnò dùdú dhu náká wà rònzi ndì. Ndi Andítá rǎtina: «Ka kazù àbadhi nzére ale nzínzi ò.» Ní obhó tí, ìma nàndà dhu ní rǐ ndònzì ònzì.»

³⁸ Ní, abádhí adù àtìna: «Ádrùngbǎlé, kànǐ óyǒ ìla tó obhi-akpá.» Ní kǎdù àtìna: «Íwà àká.»

*Yěsù rǐ ndìtsò Mizèyitunì tó pbìrì dǒ rò dhu
(Mát 26.36-46; Mrk 14.32-42; Yùw 18.1-2)*

³⁹ Yěsù náahù idza rò, ndàdù àrà Mizèyitunì tó pbìrì dò, yà bilǐ ndì ndarí ònzina dhu bhèyi. Kàbhà uvitatále náadù òwu kǒwù ǒ ányì.

⁴⁰ Ní ányì ndì ndàrà àhù rò, kǎti pbìndà ábhàlǐ ní: «Nyìtsò nyǐ, akye nyǐ nyotsúna umvútá ò ní.»

⁴¹ Tdítdǒ, kǐndrì ndì itseta abádhí tí rò, mbèmbè òbvù ka kòbvù odu námbènà ìtsì róngá adzí tí, ndàdù ndòkò otdyàna dǒ, ndìtsò ndì,

⁴² ndàti: «Ábá, nyi nyòzè ka ní, índrì pé yàrí kópà itse rùdú rò. Pbétù, àpé kǐ'ì ma mòzè dhu rǐ ndònzì dhu tí, kàká ndì'ì ndi nyi nyòzè dhu tí.»

⁴³ [Nírò ní ndì màlàyikà níto ndì òrù-akpà ònǎ rò, ndìrà obi nábhù kà tò.

44 Ádrùngbǎ izu nùka ndì dhu-okú dò rò, kǎránà ndìtsò rǒ ádrùngbǎ obi nyú nà tǎítǎ, róná rò rútdě adyò ràdù ndìli azu rútdě obvò dhu bhěyi.]

45 Itsòta dzidǒ, kǎvǎ ndì, ndàdù ndàdu pbìndà ábhàlǐ-tí'ò, ndàdù abádhí òtù iwà ùdho ró, atdíǒ izu nùka ì nídhunǐ.

46 Ní kǎdù àtìna abádhí nǐ: «Ádhu nyǐ nyódhò nǐ? Nyìvǎ nyǐ, ndirò nyìtsò nyǐ, akye nyǐ nyotsúna umvútá ò nǐ.»

Yēsù nòsò ka kí dhu

(Mát 26.47-56; Mrk 14.43-50; Yùw 18.3-11)

47 Àzèmbè Yēsù rǒte rórò ní ndì, ihé-yà núunya ì, Yudhà tí kátina ale ràdù àdi fíyó pìkò dò-tsíró. Ndi Yudhà ní'ì Yēsù bhà atdí kumì dóná óyǒ nà ábhàlǐ nzínzi ǒ atdí ale. Ní kindri Yēsù-tí'ò, ndínǐ ndì ndambó tí ka.

48 Ní Yēsù adù àtìna kà nǐ: «Yudhǎ, tí ambótá-otù ǒ nga ndi nyi nyí Ìndrǔ t'ídhùnà nábhǔ òmvǔ-fó nǐ?»

49 Kǎkà Yēsù mànà ì'ìnà ale níitdègu wò rí ndàpà ndònzì ndì dhu nálǎ, níuvú dhu Yēsù-tǎ, 'àti: «Ádrùngbǎlé, dhu àkǎ tí mǎ'a ìndrǔ ìla tó obhi-akpá nǐ?»

50 Ní, abádhí nzínzi ǒ atdí ale núu'á pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà bhà kasútále, ndìtsà fangà dònǎ bǐna.

51 Pbétù, Yēsù adù àtìna: «Ìnzě, úbhà! Íwà àkǎ wò dhu bvútí!» Wò dhu-dzidǒ, Yēsù adù ndi ale-bì-ngbò nápbala, ràdù ògù.

52 Ní, Yēsù adù àtìna kǒkò róná iwǔ pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Kàgàwà bhà idza-ngbò òdò

arí sàndírì tó ádròdrǒ ale mà, pbàkùrǔ mànà nǐ:
«Nyǐ nyàdù tí iwu fùkú ila tó obhi-akpá nà, ndìrò
fùkú mùgǒ mànà ogbotále nòsò ríwu ale bhěyi?

⁵³ Àlě kúbhì ì'ì rǒ nyǐ mànà bìlìnganà Kàgàwà
bhà idzá, ìnzǐ nyàdù malu. Pbétù kòmbí rí
kàsùmì ní fùkú, yà ìnò ǒ arí kasu ònzi obi mànà.»

Péterù rǎtina inzà ndì rǎni Yèsù dhu
(Màt 26.57-58,69-75; Mrk 14.53-54,66-72; Yùw
18.12-18,25-27)

⁵⁴ Yèsù ì àlǔ dhu-dzidǒ, abádhí náadù òwu
kà nà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale dǒ kamà bhà.
Péterù adù àdi olunǎ rò, ndàmbe àrà dǒ abádhí-
owù ǒ.

⁵⁵ Kǒkòrí ale náuto kàzu rùwugà dǒ, 'àdù òko
tsùna nǎ. Péterù adù irà, ndàdi átò abádhí nzínzi
ǒ.

⁵⁶ Ní, kasu tó atdí tsìbhále náala Péterù kàzu-
tsunǎ àdi ró. Ní kǎdì nyìkpóna kà rǒ, ndàdù
àtìnà: «Yàrí ale mà ní'ìnà átò kà mànà.»

⁵⁷ Pbétù, Péterù adù kà-tsù dhu nágò, ndàti:
«Yà tsìbhále, inzà ma mùni wò ale!»

⁵⁸ Ákě kàsùmì dzidǒ tí, ngǎtsi ale náala ka
tdítǒ, ndàdù àtìnà kà nǐ: «Ìnyi nyú mà átò, nyi
ní atdí abádhí nzínzi ǒ ale.» Pbétù Péterù adù
àtìnà wò ale nǐ: «Ìnzǐ ní ma abádhí nzínzi ǒ ale.»

⁵⁹ Tdítdǒ, mbèmbè iwà atdí adyifò-sisì nyú
núdà rórò, ngǎtsi ale náavò dhu obi nyú nà ndàti:
«Obhó nyú, yàrí ale mà ní'ì atdíkpá kà mànà, ka
ní Gàlìlayà tó pbìrì ǒ ale nídhunǐ.»

⁶⁰ Ní, Péterù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ìnzà ma
mùni wò nyi nyòzè nyunò dhu.» Wò ndi kàsùmì
ǒ tí, àzèmbè Péterù rǒte rórò ní ndi, à'ǔ-akpà
náadù òngò.

⁶¹ Ní, Ádrùngbǎle Yěsù náagéré ndì, ndàndà Péterù. Nírò ní ndì Péterù adù yà Ádrùngbǎle Yěsù núnòná fíndà dhu nírè. Kǎti: «Indo, inzà à'ǎ-akpà nápè òngò rórò, nyi nyi'ina iwà nyi nyòdhò ma ìbhù-ràdǒ ró.»

⁶² Ní Péterù adù àhù iri, ndàdù òdzi ádrùngbǎ izù nyú nà.

Yěsù nǎ ka kí dhu núnò, kadù àmbè òvìná dǒ dhu

(Mát 26.57-68; Mrk 14.65; Yùw 18.12-24)

⁶³ Yà Yěsù rǎ'ì foyá ale náambénà kùgbo dǒ, 'àdù àmbè kòvì dǒ.

⁶⁴ Abádhí owúnà kà-nyì àtsì rǒ, 'àdù dhu ìvu kà-tsǔ, 'àti: «Áti pé nyi nùtì ale fǎkà?»

⁶⁵ Ndirò abádhí náadù ábhǒ ngǔkpà nzére dhu nyú núnò kà nǎ.

Yěsù nà ka kówu ùvò Pbàyàhúdì bvǔ ádròdrǒ anya nítdì arí ale-ònzǎ dhu

(Mát 26.59-66; Mrk 14.55-64; Yùw 18.19-24)

⁶⁶ Inga nítdègu ùbho, ní Pbàyàhúdì tó pbàkùrǔ mà, pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, Úyátá tó màlímó màná, núundu ì, 'àdù Yěsù nábhù kowù nà fìrǎbvǔ ádròdrǒ anya nítdì arí ale-ònzǎ.

⁶⁷ Ní, abádhí níivú dhu Yěsù-tsǔ 'àti: «Nyi nyapé ì'ì Krístò tí, ní únò pé ka fǎkà.» Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Ma mapé kùnò fǔkù, ní nyǎ nyí nzǎ kà'u.

⁶⁸ Ndirò, ma mapé dhu ìvǔ tsùkú, ní nyǎ nyí nzǎ dhu àdu idù.

69 Pbétù ròpè ndì kombí, Ìndrű t'ídhùnà rǎrà àdi Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó ɔbì tó fangà dònǎ rò.»

70 Ní, kóró ale adù dhu ìvu kà-tsű 'àti: «Olu nyi tí ndi Kàgàwà t'ídhùnà?» Ní kǎdù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyǐ ní ndi nyǐ nyàti, ima rǎrǐ ndi.»

71 Ní abádhí adù àtìnà: «Àě tí'ì inè ngàm̀b̀i-atdyú nà tdítǎ? Àě k̀ìr̀ì wà k̀ùǹò dhu àl̀é-b̀ì nyú nǐ.»

23

Yēsù rǐ m̀sambà ònzi Pilatò-ònzǐ dhu

1 Abádhí nǐvà ì kóró atdíkpá, 'òwù Yēsù nà, 'òwù ùvò nà Pilatò-ònzǐ.

2 Ní abádhí apè 'òbhù ka, 'àmbe àtìnà dǎ: «Mǎ mòtù yàrí ale àě tó pbìrì ǒ ale-do ìdzǐ rí, ndínǐ dhu nǐvà tí ró. Kà rǎrà ìndrű-tsű nǎtò rǒ ìnzǐ Kàyìsarà bhà pàratà nufó tí. Ndirò kà rǎrà ndàti rǒ ndìtírò Krístò, ádrùngbǎ kamà tí.»

3 Ní Pilatò ivú dhu Yēsù-tsű ndàti: «Ɔnyi, nyi tí Pbàyàhúdì tó ádrùngbǎ kamà?» Ní Yēsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Ɔnyi ní ndi ka nyi nyùnò.»

4 Ní Pilatò adù àtìnà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, ihé-yà mànà nǐ: «Ɔnzá ma màla atdí afátá mà yàrí ale dǎ ka kǎdù anya òtdì okúna dò rò.»

5 Pbétù abádhí náadù dhu nútɔ atdíǎ, 'àdù àtìnà: «Kà rűdhěna dhu náarí ìndrű-do nídzi. Kǒpè ka Gálilayà tó pbìrì ǒ rò, ndùdà nà kóró Yùdeyà tó pbìrì ònǎ, ndìrà àhɔ nà iró.»

Yēsù rǐ'ì ádrùngbǎ kamà Hèròdè-ònzǐ dhu

⁶ Pilatò níitdègu wò dhu ìri, náadù dhu ìvu wò ndi ale rati Gàlilayà tó pbirì ò ale.

⁷ Ní, ádrùngbǎ kamà Hèròdè bhà pbirì ò ale tí kà rí'ì dhu ndì ndìrì rò, Pilatò adù kàbhù kowù nà Hèròdè-fo ò. Wò ndi kàsùmì ò, Hèròdè náadù ndòtù Yèrùsàlemà tó kigò ò ndì ndìrà átò ró.

⁸ Ní Yèsù ndì ndàla rò, Hèròdè-idhè níika ndì atdíđ. Obhó ka ní'ì angyangyi tí ubhínà ndòzè rò ndàla Yèsù-ngbò, yà kà dǒ ka kúnona dhu níri ndì ndarí dhu-okú dò rò. Ndirò, kǎzè ndàla kà rǒnzina atdí wìwì mà.

⁹ Ní Hèròdè náangù dhu ádzíta nyú Yèsù-tsǔ, pbétù kǎdù nzá atdí dhu mà nádu kà tò.

¹⁰ Pbakùhání tó ádròdrǒ ale mà, Úyátá tó màlímó màná ní'ì ànyìrǒ. Ní abádhí adù Yèsù òbhù òbi nyú nà.

¹¹ Nírò ní ndi Hèròdè mà, yà ngbǒna òdo rí pbànowí màná, náambénà kùnò dǒ itsi dǒ. Ní ka ndì ndùgbǒ, ndàdù àyǎya mberù náfo kà-rǒ dhu-dzidǒ, kǎdù Yèsù àdu kowù nà tdítđ Pilatò-fo ò.

¹² Ndi nínganí tí, Hèròdè mà Pilatò nà, náadù 'òzè òzè tí, àzèmbè òmvù tí ì árúbhi ì'ì rǒ angyinǎ rò rórò.

Yèsù-ànyǎ nótǎi ka kí ndínǎ ka koho tí dhu

¹³ Pilatò náandu pbakùhání tó ádròdrǒ ale mà, Pbayàhúdì tó ádròdrǒ ale mà, ngǔkpà ale màná.

¹⁴ Ní kǎdù àtìná abádhí nǎ: «Nyí nyiwù yàrì ale nà fudu ò, nyǎdù àtìná kà rarí ìndrù-do nídzì ndínǎ dhu níwà tí. Nírò, kǎnǎ ma mòngù dhu kà-tsǎ nyìkpókù ò rò. Ní ma màla nzá atdí afátá mà

kà-dǒ ka kí anya nótdì okúna dò rò. Ndirò, atdí dhu mà rǐì ìmbǎ yà nyǐ nyòbhù ka dòná.

¹⁵ Hèròdè nyú mà nála nzá atdí afátá mà kà dǒ, kàdù kàdu tdítǒ àě-fò ò nídhunǐ. Ní, yà kǒnzì dhu ǒ, atdí dhu mà rǐì mbǎ, yà kàbhù rádù kohò.

¹⁶ Ní, ma mí kíkòlò iwà ma màbhù ka kúvi rórò.»

¹⁷ [Yà Pásika tó màhendù-idhò náarírà dhu bhèyi, ka kongónà atdí ale níkòlò imbi ò rò abádhí tò.]

¹⁸ Ní, abádhí kóró náapè 'ùkù atdíkpá, 'àmbe àtìna dǒ: «Ábhù wò ale kohò, nyadù Bàrabà níkòlò fǎkà.»

¹⁹ Ndi Bàrabà ka kasò imbi ò, kigò ǒ ndì nǒnzì wògò-okú dò rò, ndirò ìndrù kǒhò dhu-okú dò rò.

²⁰ Pilatò abhù tǔna tdítǒ ihé-yà tò, Yèsù ndì ndòzè ndìkòlò nídhunǐ.

²¹ Pbétù, abádhí adù idù: «Étǒ ka mùsàlabhà dǒ! Étǒ ka mùsàlabhà dǒ!»

²² Ìbhù rí kisé nǐ, kǎti abádhí nǐ: «Ádhu nyú ndì kǎfǎ? Ìnzá ma màla atdí afátá mà, yà kàkǎ kohò okúna dò rò. Ní ma mí kàbhù kúvi, madù ìkòlònà ràrà.»

²³ Pbétù, abádhí náadù dhu ùtu, 'àmbe ùkù dǒ àrǐ nyú tí, ndínǐ ka kutó tí ka mùsàlabhà dǒ. Ní abádhí tó ikù-òbì òsè dònà nǎ rò,

²⁴ Pilatò adù abádhí-afí òzè dhu nǒnzì.

²⁵ Ní kíkòlò yà imbi ò ka kósò kigò ǒ ndì nǒnzì wògò-okú dò rò, ndirò abvo nóhò dhu-okú dò rò ale. Ndi ale níì yà abádhí rǔbhi ònzìnà rǒ kíkòlò ale. Nírò ní ndì kàdù Yèsù nábhù abádhí-fó, ndínǐ abádhí onzi tí afiyya nózè dhu bhèyi.

Yèsù nútǒ ka kí mùsàlabhà dǒ dhu

26 Yěsù nà ì ówu òná kàsùmì ǒ, abádhí náalú Simonì tí kátina atdí ale inga bvù rò rírà rórò. Ndi ale ni'ì Kùrenì tó kigò ǒ ale. Ní abádhí náadù mùsàlabhà nágba kà-dǒ, ndíní kǎnó tí, ndàmbe àrà dǒ nà Yěsù-owù ǒ.

27 Ábhǒ ihé-yà mà, vèbhále mànà náambénà òwu dǒ Yěsù owù ǒ. I vèbhále náambénà odrùya-do núpbi dǒ izu-okú dò rò, 'àdù àmbe Yěsù òdzì dǒ.

28 Ní Yěsù agéré ndì ndàndà abádhí, ndàdù àtìna: «Yèrùsàlemà ǒ vèbhínzó, ìnzì nyòdzi ma! Pbétù, nyòdzi nyí nyí-tírò, ndirò nyòdzi fùkú nzónzo.

29 Obhó tí, idho rí'ì inè yà òyá ka kowuya àtìna rǒ: «Hirò nònzì ní ìngò-ayí, ndirò hirò nònzì ní ìnzá ì nugu vèbhále, yà ìnzá inzo apèna ibàya-tsù nínđù vèbhále.»

30 Ndi nínganí, ìndrù owuya àtìna rǒ pbìrì-akpá nǐ: «Nyàgbù nyí dòká!» Ndirò abádhí owuya àtìna rǒ pbìrì nǐ: «Nyàtsì nyí dòká!»

31 Obhó tí, yà dhu bhěyi ka kí dhu ònzì kázù itsu rǒ rò, òtdyòtdyù itsu rǒ ka kónzina dhu nóoloya ìngbǎ dhu bhěyi?»

32 Wò ndi kàsùmì ǒ tí, ka kambénà òwu dǒ átò nzére dhu ònzì arí óyǒ ale nà, ndíní ka kokye tí atdíkpá Yěsù mànà.

33 Ní, «Ale-do-kpa» tí kátina ngari ò ì òwù ùvò rò, abádhí nùtò Yěsù mùsàlabhà dǒ ányìrǒ, kǒkò nzére dhu ònzì arí óyǒ ale mànà. Atdí ale ka kùtò Yěsù bhà fangà dònǎ rò, kadù ngàtsi nùtò kàbhà ìgù dònǎ rò.

34 [Ní, Yěsù ambénà àtìna dǒ: «Àbá, úbà dhu abádhí tò, ìnzá abádhí ùni ì ónzina dhu

nídhuně.>] Abádhí náadù Yěsù rǒ mùdzarù nùndò foyá, ngàlà ǒ ì òvì rórò.

³⁵ Ìndrű náadù iko ányìrǒ, 'àmbè ndònzì rí dhu nándà dǒ. Pbétù, pbàyàhúdì tó ádròdrǒ ale náadù òko 'àmbè Yěsù nùgbò dǒ, 'àmbè àtìnà dǒ: «Kǐgű ngűkpà ale, ní kǐgű pé ndì ndítírò, kǎpé ì'ì Krístò, Kàgàwà ópì fǐndà ale tí!»

³⁶ Pbànowí náambénà kùgbò dǒ átò, 'adù òwu ògyògyè dìvayì náva rǒ kà-tsű.

³⁷ Abádhí adúnà òwu àtìnà rǒ: «Nyi nyapé ì'ì Pbàyàhúdì tó ádrùngbǎ kamà tí, ní ígű pé nyi nyi-tírò.»

³⁸ Kà-dònǎ ka kadù dhu àndi yà dhu bhěyi: «Yàrí ale ní Pbàyàhúdì tó ádrùngbǎ kamà.»

³⁹ Yà Yěsù tí ka kùtǒ mùsàlabhà dǒ ale nzínzì ǒ atdí ale nùncò dhu kà nǐ ndàtì: «Nyi tí obhó Krístò? Ígű pé nyi nyi-tírò, nyadù mǎ nígu!»

⁴⁰ Pbétù ngǎtsi kà t'ódhìnà náadù òrù kà dǒ ndàtì: «Nyi tí obhó Kàgàwà-òdò mà nónzi, àzèmbè nyi nyongó ì'ì ndì àpbè-tidò kèlě nábà nyi nyí?

⁴¹ Àlě kí àpbè nábà obhónánnga dǒ, àlě tó afátá-okú dò rò àlě kí kàbà nídhuně. Pbétù yàrí ale náfǎ nzá atdí dhu mà.»

⁴² Tdítdǒ, kǎdù àtìnà: «Yěsű, ìrè nyírè ma pbùkù idzi ò nyi nyótsù rò.»

⁴³ Ní Yěsù adù dhu àdu kà tò ndàtì: «Ma mí obhó dhu nùncò ìndù: àlě kótsù nyi mànà indo tí pàràdisò ò.»

44 Mbèmbè azà adyifò-sisì adyíbhengá nga tó ǒ, ínǒ-yà níbvú ndì kóró ndi p̀bìrì ǒ, r̀ràrà àhù àr̀ùgyètdí adyifò-sisì adyídǒ nga tó ̀.

45 Adyifò náavè, Kàgàwà bhà idza ǒ ka kúsò ádr̀ngbǎ mberù p̀aziyà tí kátina-ǒnga ràd̀è ndìfa átsì r̀.

46 Ní Yèsù akù ǒr̀ú t̀na nyú nà ndàti: «Ábá, ma màbhù afídu funú.» Wò dhu ndì ndòrì dhu-dzidǒ ní ndì, kà-afí náadù ìtdé d̀tsí.

47 Wò ndì ǹnzì dhu ndì ndàla r̀, P̀bàró má tó p̀bìrì ǒ atdí miyà p̀bànowí dǒ ádr̀ngbǎle níilè Kàgàwà ndàti: «Obhó nyú, yàrí ale ní'ì obhónángatále!»

48 Kóró alé-yà, yà ibí r̀ iwùna dhu àndà, náala wò ndì ǹnzì dhu. Ní abádhí náadù ì ányir̀ó r̀ d̀oya-tsir̀ò ùlǎ izu nyú nà r̀ór̀.

49 Yà Yèsù ǹni kóró ale, Gàlìlayà tó p̀bìrì ̀ r̀ ka ǹnda vèbhále mànà, níikò itseta, 'ámbe ùda r̀úda dhu nándà dǒ.

Yèsù nótd̀è ka kí dhu

50 P̀bàyàhúdì-bvǎ ádr̀òdr̀ò anya nítd̀ì arí ale nzínzì ǒ, Ỳòzefù tí kátina atdí ale ní'ì ìnè. Ndi ale ní'ì ídzì ale, ndir̀ò ka ní'ì obhónángatále.

51 Kǎtsù nzá yà Yèsù dǒ r̀í 'ìrì ale tó ǒte ̀ màtí, ndir̀ò abádhí r̀onzina dhu ̀ màtí. Wò ndì Ỳòzefù ní'ì Àrimàtayò tí kátina P̀bàyàhúdì-bvǎ atdí kígò ǒ ale. Ndir̀ò k̀ngónà Kàgàwà r̀ idzi ̀nyu ìndr̀ú dǒ ̀nà idhò nód̀.

52 Ní k̀rà Pilatò bhà, ndàrà Yèsù-abvò ǹnzì kà-fó.

53 Kǎd̀è Yèsù-abvò nífo mùsàlabhà dǒ r̀, ndàd̀è ngb̀ona nákp̀òr̀ò mberù ̀. Kǎd̀è àrà ndì abvo nótd̀è bhalabhala ̀ ka kòbhì ibhu ̀. Ndi

ibhu ni'ì inzà ka kàpè atdí ale mà nótdù ònà angyi. ⁵⁴ Wò dhu anzi ndi yà ìndrù rí 'òbhòlo ndíni sàbatù adù tí ndòpè ònà idhò ǒ.

⁵⁵ Yà Gàlìlayà tó pbirì ò rò Yěsù nándà vèbhále, náadù òwu atdíkpá Yòzefù mànà. Abádhí náala Yěsù-abvò nótdù ka kí ònà ibhu, 'àdù Yěsù ka kèli ibhu ò tí dhu nála.

⁵⁶ Wò dhu-dzidǒ, abádhí náadù 'àdu fíràbvù, 'òwù andròko mà, ndrùù róngu akye mànà nóbhòlò. Sàbatù-idhò ǒ, abádhí náadù 'àso yà Ƴyátá nónzi dhu bhěyi.

24

Yěsù rí ndìngbè dhu

(Màt 28.1-10; Mrk 16.1-8; Yùw 20.1-13)

¹ Sàbatù-idhò dzidǒ rúbho nga ǒ, vèbhále náawù kútsingá nyú kàbhùli ò. Abádhí awù ànyì yà angyangyi ì óbhòlò mběyi róngu akye mànà foyá.

² Ní, abádhí adù odu nótdù iwà ka kògèrè ibhu-lí rò ró.

³ Ní abádhí atsù ndi ibhu ò, pbétù abádhí adù nzà Ádrùngbàle Yěsù-abvò nótdù.

⁴ Ní atdíǒ idhò núko abádhí ndi dhu dǒ rórò ní ndi, óyò ale núuto ì abádhí tí, atdíǒ rùmbìli mùdzarè nà ròyá.

⁵ Ní atdíǒ odo nísi òyà dhu-okú dò rò, abádhí adù dòya nútdò obvò. Pbetù, kòrí ale adù dhu ìvu abádhí-tsù 'àti: «Ádhu nyí nyí ìnè rí'ì nyìkpóna nà ale nóme ùvǎve ale nzínzi ǒ nǐ?

⁶ Kà rǎ'ì mbă iró, kìngbè wà ndì ονε-bvè rò. Nyìrè pé yà fùkù kǔno àdì ndì ndàdì Gàlìlayà tó pbìrì ò rórò dhu.

⁷ Kǎti: <Dhu àkă kipfo Ìndrǔ t'ídhùnà kabhù nzérenгатále-fó, kadù ùtonà mùsàlabhà dǒ, ndìrò ìbhù idho dzidǒ, kà ràdù ndìngbè.>»

⁸ Nírò ní ndi abádhí náadù yà Yēsù uno οτε nírè.

⁹ Ní abádhí adù ì ihhu-ti'ò rò, 'òwù yà ì àla kóró dhu núnò atdí kumì dòná atdí nà ábhàlǐ tò, kóró ngǔkpà ale mànà.

¹⁰ I vèbhále ní'ì Màngàdalà tó kigò ò Màriyà mà, Zǎnì mà, Yàkòbhò-tsánà, Màriyà mànà. Ndirò, yà abádhí ì'ìnà mànà ngǔkpà vèbhále, náadù dhu àwe ndi dhu bhěyi tí Yēsù bhà uvitatále tò.

¹¹ Pbétù, kǒkò vèbhále ùnò fǐyò dhu nàtì uvitatále adù zèze tí. Ní abádhí adù nzá ndi dhu ná'ù.

¹² Pbétù Péterù náadù ndìvà, ndòkù kàbhǔlì ò. Ní, ndì ndàgǔ ndì ndàndà ihhu-ònga rò, kàla mberù-mbélémbèlè kèlě ányì. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndàdu ndàrà pbìndà atdídǒ idho núko ndì wò ndì nònzì dhu dǒ rórò.

Yēsù rǐ ndàvǐ óyǒ ábhàlǐ tò Èmawù rárà otu ò dhu

(Mrk 16.12-13)

¹³ Ndi nínganí tí, Yēsù bhà ábhàlǐ nzínzì ò óyǒ ale náakò 'àmbe òwu dǒ Èmawù tí kátina pbanga ò. Ndi pbanga ní'ì atdí kumì dòná atdí nà kilòmètèrè tí Yèrùsàlemà tó kigò rǒ rò.

¹⁴ Abádhí ambénà òte dǒ yà ì nònzì kóró dhu-tsí dǒ.

15 Ní wò abádhí rǒte, 'àdù àmbe 'àgò dǒ òná kàsùmì ǒ, Yēsù nyú ndìtírò náandri abádhí tí ò, 'àdù àmbe òwu dǒ atdíkpá abádhí mànà.

16 Pbétù, dhu adù abádhí-nyĩnga níti ìnzǐ rùni Yēsù.

17 Ní Yēsù ivú dhu abádhí-tsǔ, ndàti: «Ádhu nyĩ nyí nyàgò dòná, àzèmbè nyĩ nyongó òwu?» Ní kòrì ábhàlǐ náadù iko, izu ràdù 'ùka atdíǒ.

18 Atdí abádhí nzínzì ǒ ale, Kìliyopà tí kátina, náadù dhu ivu kà-tsǔ ndàti: «Nyi tí ndi atdíró Yèrùsàlemà tó kigò ǒ bhà nzínzì ǒ ìnzá nyi nyùnì kàrí idho nzínzì ǒ ndì nònzì dhu?»

19 Kǎdù àtìna abádhí nǐ: «Ádhu ndi?» Ní abádhí adù dhu àdu kà tò 'àti: «Yà Yēsù, Nàzàretì tó kigò ǒ ale rǒ ndì nónzì dhu. Ndi ale ní'ì ádrùngbǎ obi nà nabì. Kǎrà ndi pbìndà obi návi rǒ kàsùna ǒ, ndirò òtèna ǒ màtí, Kàgàwà-ònzǐ ndirò kóró ale-ònzǐ màtí.

20 Ní fàkà pbàkùhání tó ádròdrǒ ale mà, fàkà ádròdrǒ ale mànà nípfò ka, 'àbhù kotdì anya dòná ndínǐ ka koho tí, 'àdù kàbhù kutǒ mùsàlabhà dǒ.

21 Mǎ nyú, mǎ múbhì dhu ìrè rǒ ka rǎrǐ ndi Pbàìsràyélì núwǔ rí ino-kàsǔ ǒ rò. Pbétù ròsè kóró dhu dònǎ, indo kóró kòrì dhu ónzì ì ró idho náhù wà ìbhù.

22 Ní obhó tí, nzínzìka ǒ ngúfe vèbhále nábhù idho rùko mǎ atdíǒ. Abádhí òwùnà bhòtsungá kàbhùlì ò.

23 Ní ìnzá ì òtù Yēsù-abvò rò, abádhí àdù ìngo, 'àdù àtìna màlàyíkà ràvi ì fíyò. Ní, ì màlàyíkà ràti ìnè Yēsù rǎrǐ'ì nyìkpóna nà.

24 Yà mǎ mì'ì mànà atdíkpá ale nzínzì ǒ, ngúfe

ale nádù òwu átò kàbhùli ò, 'àdù ndi dhu nótù àdhàdhì yà vèbhàle náwenà dhu bhěyi tí. Pbétù abádhí àdù nzá ndi Yěsù-ngbò nyú nála.»

²⁵ Ní Yěsù adù àtìnà abádhí nǎ: «Nyǎ ní ìmbǎ irèta nà ale! Ndirò nyǎ ní ìnzǎ arí pbànábí nùuno kóró dhu ná'u tsàkàtsàkà ale!

²⁶ Dhu aká tí obhó Krístò ràbà àpbè ndi dhu bhěyi tdù ndì ndotsú pbìndà ádrùngbǎnga tó awáwù ò rò?»

²⁷ Wò dhu-dzidǒ, kǎdù dòná ka kandí Kàgàwà bhà Andítá ò kóró dhu-tì nópè ndàwe abádhí tò, ròpè ndì Músà bhà Andítá ò rò, ràrà àhù kóró pbànábí náandí dhu ò.

²⁸ Abádhí nítdègu yà ì úbhi òwu rǒ ònà pbanga nínù, ní Yěsù adù dhu ònzǎ itse rǎrà ale bhěyi.

²⁹ Pbétù abádhí adù Yěsù àgo 'àti: «Ádǐ atdíkpá mǎ mànà. Obhó tí, adyifò àrà wà, ndirò ìnga rǎti kòmbí tí.» Ní Yěsù adù òtsù, 'òkò atdíkpá abádhí mànà.

³⁰ Ní ònyù-tsùnǎ ì òkò atdíkpá abádhí mànà rórò, Yěsù nídyi mùgati ndàlǔ foná, ndàdù òtsò nábhu Kàgàwà tò. Wò dhu-dzidǒ, kǎdù mùgati-ònga nùko ndùndò abádhí-fó.

³¹ Nírò ní ndi abádhí-nyǎnga náarà ndùtù, 'àdù Yěsù nùni. Pbétù Yěsù náadù àwǐ dòtsí abádhí-nyǎkpó ò rò.

³² Ní abádhí adù 'òpè 'òtè nzínzìya ò, 'àmbe àtìnà dǒ: «Àlě-afí nígbènà tí obhó àlě ò, yà otu ò kà rùbhi Kàgàwà bhà Andítá-tì náwe rǒ àlě tò rò?»

³³ Abádhí adù 'ìvà ányìřò rò tí, 'àdu ì Yèrùsàlemà tó kigò ò. Ní ányì abádhí atù kǒkò atdí kumì dòná atdí nà uvitatále odhíyà mànà ì nàndu ró.

³⁴ Ní ì uvitatále náadù àtìnà abádhí nǎ: «Obhó nyú, Ádrùngbǎle Yèsù níngbè wà ndì. Kàvi wà ndì Simonì tò.»

³⁵ Ní kòrí óyǒ ábhàlǐ náadù ròyá ndì nònzì otu ǒ dhu mà, ìngbǎ dhu bhěyi màtì ì òwù Yèsù núnì mǔgati-ǒnga nukǒ rí ró dhu mànà dhu náwe abádhí tò.

Yèsù rǐ ndàvǐ p̀b̀ndà atdí kumì dòná atdí nà ábhàlǐ tò dhu

(Mát 28.16-20; Mrk 16.14-18; Yùw 20.19-23; Kas 1.1-8)

³⁶ Yà Èmawù rò iwũ ale rǒte ngǔkpà ábhàlǐ mànà ònà kàsùmì ǒ tí ní ndì, Yèsù nyú ndìtìrò náavi ndì abádhí nzínzì ǒ, ndàdù àtìnà abádhí nǎ: «Kàgàwà àkǎ ndàbhù nyǐ nyǒkò màrùngà ǒ.»

³⁷ Ní atdídǒ ádrùngbǎ odò nísǐ òyà dhu-okú dò rò, abádhí adù dhu àtì ale-mùlǐ ì àla dhu tí.

³⁸ P̀b̀étù Yèsù adù dhu nívu abádhí-tsǔ ndàtì: «Ádhu fùkú irèta nìnza? Ndirò ádhu wòrí irèta-tidò rǐ ì afíku ò nǎ?

³⁹ Nyàndà pé otsúdu mà pfǒdu mànà! Ìma nyú ní yà! Nyàp̀balǎ pé ngbǒdu, ndirò nyàndà pé, ale-mùlǐ náarǐ ì ìmbǎ ìzǎ nà ròná, ndirò kà-kpa mà náarǐ ì ìmbǎ yà rùdú nyǐ nyálǎna dhu bhěyi.»

⁴⁰ Wò dhu ùno ndì ndí rò, kǎdù otsúna mà, pfǒna mànà nítè abádhí tò.

⁴¹ P̀b̀étù wò ì í ì nà ádrùngbǎ dhèdhe ǒ, abádhí rǐ nzǐ ndì ndúnona dhu ná'u, ndirò atdídǒ idho àdù abádhí nukò dhu-okú dò rò, Yèsù adù dhu

ìvu abádhí-tsù ndàti: «Nyí tí'ì inè ònyùnà ka kádù dhu nà fùkù iró?»

⁴² Ní abádhí adù ìkùrù ikuru ìbhè-ròrò-ngba nábhù kà tò.

⁴³ Kádù ndi ìbhè náko, ndàdù à'ànà àzèmbè abádhí rálàna rórò.

⁴⁴ Wò dhu-dzidò, kádù àtìna abádhí nǐ: «Kònnǐ yà fùkù ma mongónà ùnònà òko ale kòko atdíkpá rórò dhu ní wò. Dhu aká yà kóró ka kandí dùdú Músà bhà Ʋyátá ò mǎtí, Kàgàwà bhà pbànábí tó Andítá ò mǎtí, ndirò Zàburì ò mǎtí dhu rònzì ì kóró.»

⁴⁵ Nírò ní ndi kádù abádhí tó irèta nángbe, ndínǐ abádhí alú tí Kàgàwà bhà Andítá rùnona dhu dɔya ò.

⁴⁶ Tdítdò kádù àtìna abádhí nǐ: «Kàgàwà bhà Andítá ò ka kandí dhu kati: Krístò àkǎ ndàbà àpbè, kàkǎ ndòvè, ìbhù rí kisè idho ò ndàdù ndìngbè.

⁴⁷ Ndirò kòvò rò, dhu àkǎ kùnò ìndrù rǐ 'ùgèrè, 'ùbhà fíyó nzérenga, Kàgàwà ràdù dhu ùbà fíyò dhu kóró pbìrì ò ale tò, ròpè ndi Yèrùsàlemà rò.

⁴⁸ Nyí ní ndi dhu tó ngàmbì.

⁴⁹ Ndirò kònnǐ ma mí yà Àbadu náakò fíndá làká fùkù dhu nívi fùkù. Ní nyí nyàkǎ nyòkò yàrí kigò ò tí, ràrà àhù òrù-akpà ò rò rírà ádrùngbǎnga tó oibi nába nyí nyí dhu ò.»

*Yèsù rǐ ndàdù òrù-akpà ò Kàgàwà i dhu
(Mrk 16.19; Kas 1.9-11)*

⁵⁰ Yèsù adù àrà pbìndà ábhàlǐ nà Bètaniyà tí kátina pbanga-tí'ò. Ní, kǎngbe otsúna ndàso abádhí nǐ.

⁵¹ Ní yà abádhí násǒ ndì ndí òná kàsùmì ǒ, àbadhi mà núubhá ì p̀b̀ìndà ábhàlǐ mànà, ndàdù òdzì, ndàrà òr̀ù-akpà ò.

⁵² Ní Yěsù ì ìf̀u dhu-lutinǎ, abádhí náadù 'àdu ádr̀ungbǎ dhèdhe nyú nà Yèr̀usàlemà tó kigò ò.

⁵³ Abádhí nóongónà 'ùndu bil̀nganà Kàgàwà bhà idzá, 'àmbe Kàgàwà-òvò nílè dǒ.

Ungbòta-Ɔwátá Tó Bhǔkù

Ndrǔna: Ungbòta-Ɔwátá Tó Bhǔkù New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndrǔna (Ngit)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

abb6c630-aaf1-5647-8172-605215e8fe12